

Non alienus: id est semper habes odorem alienum & accersitum. **H**oc mihi suspectum: quia non bene olet semper: quia non habet bonum odorem & naturalem. erat enim fel latoris vitio olidum: sed id odoribus emendabat.

Et iudex: Cauillatur In Sextum qui adeo gloriatur illa iactantia se nihil cuique debe re: ut iustis etiam creditoribus ambagibus litium rem creditam negaret: nunc in litigantem aduersus creditorem iocatur: & ait poeta Sexte dum unum creditorem uis subterfu gere tres habes: nam & iudex

In Posthumum.

Esse quid hoc dicam: quod olem tua basia myrrha?
Quodque tibi est semper non alienus odor?
Hoc mihi suspectum est: quod oles bene posthume sepe;
Posthume non bene olet: qui bene semper olet;

Ad Sextum.

Et iudex petit: & petit patronus:
Soluas censeo sexte creditori.

In Seliū.

Nil intentatum selius nil linquit inausum:
Coenandum quotiens iam uidet esse domi;
Currit ad europen: & te pauline: tuosque
Laudat achilleos sed sine fine pedes.
Si nihil europæ fecit: tum septa petuntur:
Si quid phillirides præstet & æsonides.
Hic quoque deceptus memphitica tēpla frequētat:
Assidet & cathedris mœsta iuuenca tuis.
Inde petit centum pendentia tecta columnis:
Illinc pompeii dona nemusque duplex.

petit: & patronus & creditor: fuerit prudētius creditori sol uere: ut duos deuites: quā unū subterfugere: ut in tres incidas.

Nil intentatum: In Seliū ece nipetā: quæ loca urbis ubi ho minū conuentus esse solēt: di scurrebat: ut ab aliquo inui taretur: poeta iocatur dū sin gulis in locis anxium: & sollici tum cœnæ ostēdit. **E**uropæ: ex omnibus urbis locis capus martius habitus dignus est: auctore Strabone: in quo præ clarissima picturæ aliorūque ædificiorum opera collocarēt ur: uel loco saltē uicino. Non procul igitur a campo martio erat fabula Europes picta in porticu quē admodū uēcta est a loue uerso in taurum: erat que prope locus buxo confit exercitationi & cursui aptissi mus. Alibi Matialis: Sed cur ris uineas tantum prope uirgi nis undas: Aut ubi sidōio tau rus amore calet. **A**chilleos pe

des: id est celeritatem tuorum pedum. nam Achilles hoc epitheto frequenti carmine ce lebratur ab Homero πδλασ ωκυσ ακιλλευσ uelox pedibus. Achilles stulte alii expo nunt pedes achilleos: id est carmina de Achille. Amici igitur Pauli currentis Selius uelo citatem laudabat: ut ita uenaretur cœnam. Sine fine: supra quæ decebat. Si nihil fecit: id est si nihil potuit assequi. **Phyllirides**: Chiron: Phylliræ & Neptuni qui erat in fabula sar gonautarum pictus. **Æsonides**: Iason filius Æsonis. Argonautæ picti erant in campo martio in amœnissima porticu: & ambulatione: quæ multis frequentabatur. alibi Mar tialis: An spatia carpit lentus argonautarum. **Memphitica**: Isis templum habuit Ro mæ proximum ei campo: qui erat coniunctus campo martio. Iuuenalis: Calidaque peti tas a meroe potabit aquas: ut spargat in æde Isidis antiquo: quæ proxima surgit ouili. Sacra autem illa celebrabantur magna hominum frequentia: & inde sæpenumero scor tationes: & lenocinia parabantur. **Memphitica**: ægyptia: quia ex ægypto. **Iuuenca** Isis quæ olim iuuenca fuit. **Mœsta**: epitheton Isidis propter mortem mariti Osiris dis. **Centum columnas**: porticum uipsanam intelligit: ut alii pompeianam. **Uersus** sunt Ouidii & plures Proper. Illud historia tradit hanc fuisse ingenti sumptu ædifi catam: & nobilem inter cætera ornamenta industria antiphili pictoris: qui illic pinxit Cadmum & Europē. **Dona**: Pompeii. hi maxime ornarunt urbem ædificiis Pompeius. Iulius Cæsar: Augu. & eius familiares Octauia: Pompeius theatrum struxerat præter

porticus & multas inambulationes. **D**uplex nemus: quid garriūt: hōnulli de curia Pompeii nōne uel Strabonis uerba sūt satis: qui scribit hortos nemorosos circa hęc loca fuisse: ut itelligas. **N**emus duplex. i. latū: uel uerba Liuii qđ magis placet: q scribit locū in urbe fuisse: qui dicebat inter duos lucos: & quidē amoenū. **N**on spernit. i. descendit. Fortunati. **N. P.** **A**coliam. i. balnea uentosa. **R**enuente deo. i. nō fauente. **B**uxeta: loca cōsita buxis: ad Europam porticū: buxetū dictū est quercetū: cornetū: llicetum. **F**aguta a fago: Vnde fagutalis Iuppiter.

Tepida: quia post meridiem illic inābulabant ad exercitatio-
onē. alibi: An delicatæ sole rur-
sus Europæ inter tepētes post
meridiē buxos. **V**oca: ad cœ-
nā. i. ad me uitam Selio: nam si
cœnabit cum ioue discedet e
uita: quod urbaniter dicit: quū
aliud dicere uideatur.

Quod nulli: Potes accipere
Hermi calicē fuisse uene-
natum: uel quod magis placet
os fetidū fuisse ob fellationē:
nam hoc sensu solet i fellato-
rem iocari: ut in Sabidiū: cui
flatu ait escam merdam esse fa-
ctam. hic nulli propinabat cali-
cem quod uidebat superbi ho-
minis: sed eum humane agere
scribit Martialis: ne pdat com-
potorē ueneno: uel fetore po-
tius animæ ex fellatione.

Zoilus: Zoilus ut opes le-
cti ostentaret: se ægrotū si-
mulabat: ait Martialis non o-
pus esse medico ad leuandum
morbum sed uilioribus strag-
ulis. **S**tragula: ut Varro scri-
bit dicebantur omnia quæ le-
cto sternebantur. **C**occina: id
est stragula tincta coco. **T**or-

rus: lecti ornamentum erat e xylo. maximi precii habebatur: si ex illo gossipio lino ægyptio
esset confectus: nam linum illud tandore & subtilitate præstat. **T**inctus: nō placet cin-
ctus: nam cinctus non est lecti ornamentum sed uestis mulieris: nunc poeta de stragu-
lis loquitur. **L**egatur ergo uel tinctus: ut repetas torus: hoc est quod facit torus tinctus
Sindone olenti: id est purpura: uel tigus: nā tigus ornamentum genus erat appellatione
barbara: auctor Varro. Sindon est genus lini subtilissimi: ut legas quid tigus faciet con-
fectus: sindone lino subtilissimo.

Olenti: scilicet bene. **M**achaones: medici dicti a Machaone filio Aesculapii. **S**u-
me mea stragula: quoniam ea noles ostentare: sunt enim uilissima: & ita fies sanus: hoc
est non simulabis te ægrotare.

Tonstrix: In tonstrixē quandam: quæ non solum tondebat: sed pecunia homines ras-
debat. grandem enim coitus mercedem poscebat. **Q**ua pendent flagella: nam illic erāt
flagella eorum qui puniebant alios. **H**oratus: Metuens pendentis habenæ tortores: q
damnatos flagris: afficiebant. **O**bsidet sutor: in argiletō erant multæ sutorinæ.

Nec fortunati: spernit nec balnea fausti:

Nec grylli tenebras: æoliamque lupi.

Nam thermis iterum cunctis: iterumque lauat:

Omnia cum fecit sed renuente deo:

Lotus ad europes tepida buxeta recurrit:

Si quis ibi serum carpat amicus iter.

Per te perque tuam uector lasciue puellam:

Ad cœnam selium tu rogo taure uoca:

In Hermem.

Quod nulli calicem tuum propinas:

Humane facis herme: non superbe.

In Zoilum.

Zoilus ægrotat: faciunt hanc stragula febrem:

Si fuerit sanus: coccina quid facient:

Quid torus e xylo: quid sindone tinctus olenti:

Ostendit stultas quid nisi morbus opes:

Quid tibi cū medicis: dimitte machaonas ois:

Vis fieri sanus: stragula sume mea.

Ad Amianum.

Tonstrix subure faucibus sedet primis:

Cruenta pendent qua flagella tortorum:

Argique lætum multus obsidet sutor.

Sed ista tonstrix amiane non tondet.

Non tondet inquam: quid ergo facit radit.

*stragula affluendo in corpore, 1702
torus lecti.*

torus lecti, obsidet purpura

29
Capto: In Maximū: qui uolebat esse dñs Martiali: cum ipse aliis seruiret. **C**aptare: ē blāditiis & seruilib⁹ officiis aliquid quærere: ut scurræ: & alii. **A**nteambulo dicit^r q ambulat ante dñm honoris gratia: hoc est usus uerbo **T**ràquillus: qđ praro inuenies: atque haud scio an usq̄ pràterq̄ in uita **V**espasiani: ubi scribit matrē solitam appellare eū anteambulonē fratris. **V**icarius. i. nolo uices serui sustinere. i. nō esse secundus seruus: nā qui aliis s̄uiunt seruiantibus sunt seruoꝝ uicarii. **R**ex. i. dñs: nam rex apud **H**oratiū

In Maximum.

Capto tuā: pudet heu: sed capto maxime cœnā:

Tu captas aliā: iam sumus ergo pares;

Mane salutatum uenio: tu diceris isset

Ante salutatum: iam sumus ergo pares.

Sū comes ipse tuus: tumidique ante ābulo regis:

Tu comes alterius: iam sumus ergo pares.

Esse sat est seruum: iam nolo uicarius esse:

Qui rex est regem maxime non habeat.

In Zoilium.

Fœlicem fieri credis me zoile cœna:

Fœlicem cœna zoile deinde tua?

Debet aricino conuiuia recumbere cliuo:

Quem tua fœlicem zoile cœna facit.

De Paulo.

Carmina paulus emit: recitat sua carmīa paulus:

Nam quod emas: possis dicere iure tuum.

In Posthumum.

Basia das aliis: aliis das posthume dextram:

Dicis utrum mauis elige: malo manum.

De Eodem.

Quid mihi uobiscū ē o phœbe nouēque forores:

Ecce nocet uati musa iocosa suo:

Dimidio nobis dare posthumus ante solebat:

Basia: nunc labro cœpit utroque dare.

De Eodem.

Non dicam licet usque me rogetis:

Quis sit posthumus in meo libello.

Non dicam: quid enim mihi necesse est

Has offendere basiationes:

Quæ se tam bene uindicare possunt?

In Candidum.

Si det iniqua tibi tristem fortuna reatum:

Squalidus harebo pallidiorque reo.

Si iuuat patria damnatum excedere terra:

Iuuenalē: & hūnc poetā dicit: qui colit^r a clientibus ut patronus s̄uorū. **V**nus. **L.** Columella præter hos poetas in proœmio hoc uerbo ita usus ē: q̄ regis inquit somnos aucupari.

Fœlicem: In Zoilū simul: ante aduersā ualitudinē: ut supra dictum & accipientē amicos mensa: quæ ægrotantibus solet parari. **D**ebet: oportet eum esse ægrotum qui tecum cœnet: nam cōuiuia ad cliuum aricinum est mēdicus corpore læso. **Q**uem tua cœna fœlicem facit: id est cui placet tua cœna: & ea se putet fœlicem: nam cibus quidem lautis erat parata: sed iis qui solēt dari ægrotantibus. **U**nde cauillatur cœnam eam esse aptā ægrotis: & eos qui ægroti mēdicāt ad cliuū aricinū se putaturos fœlices ea cœna. **B**asia: id ē malo manū quā basia: quæ male olēt. **Q**uid: ob illud epigramma: Basia dimidio. Cœpit utroque: dare ut illud ulciscat. **N**ondum: non dicam nomē Posthumi & quid sit quia poterit uindicare sub specie amicitiaē dādo basia mihi: quæ male olent. **C**ætera quattuor epigrammata sunt clara.

Sidet: In Cādīdum de quo salibi: Cādīde κοίναφι λών is amplissimis uerbis pollicebatur se fore omnis aduersæ fortunæ comitem. Martialis poeta ait se nolle amicū qui tantū in calamitate sit comes: sed eum qui si factus fuerit diues det aliquid. **T**ristem reatū: si fneris reus. **R**eo: scilicet te.

Exulis: tui **D**at: fortuna **H**oc: si fortuna dat **P**artem. i. dimidium **M**ultum est. i. posses dicere nimium esse dare dimidium **D**as aliquid interrogatiue quasi dicat non.

Das nunquam: Galla meretrix quæ non stabat promissis. unde inquit: si semper contrarium facis: nega mihi & dabis.

Quod querulum: Propter tussim Bithinicus sperabat Næuiam moriturâ: quoniam tussim uehementius agitabatur: sed fallitur: quoniam Næuia meretrix ita solet

blâdiri. **S**pirat: anhelat: Blâditur: scilicet tibi auaro: nam tu caperis iis blanditiis: quum inde speres cito morituram.

Laudantem: Cœnæ cum retia tedit. i. cum captat cœnâ.

Accipe: audi **E**ffecte: plene.

Facta est iam tibi cœna: quia cœnabis mecum. Hæc uoluit dicere: uerba eius: qui laudatus est a Seliio. **T**acet lege: non tace. Ira habet codex antiquus

. i. cum audit Selius cœnam sibi esse paratam: statim filet quasi affecutus quod uolebat & timens ne loquendo offēdat.

Rideto: In Sextillū masturbatorem & fellatorē: Is cōtracta fronte & stoico supcilio nolebat uideri mollis Marti. iocatur & quasi uideatur assentari ait Sextillū non debere uereri: quod aut cinædus: aut pædico: aut futuror: aut cunnilingus habeat: sed tam duas res superesse: quæ uel ab hispido & seuro possint effici: hoc est fellare & masturbari. **R**ideto. i. derideto illū qui te appellauerit cinædū. **P**orrigere digitum mediū: erat indicium cōtumeliæ: nam digitus ille ifamis dicebatur: seu uerpus: quoniam eo iudæi delapsa intestina recōdebant. Iuuenalis: Mediū que ostēderet unguē. i. mediū digitū. **C**alda bucca. i. uel

ua: quia non es cunnilingus. **D**uas res. i. fellationem: & masturbationem. **M**asturbari a uerbo græco tractum est: nam græci $\mu\alpha\sigma\tau\upsilon\rho\tau\epsilon\upsilon\omega$ dicunt lenocinio & blanditiis cōciliare. Unde masturbari dixerunt latini pro eo quod est uirilia impudenter tractare. **F**ellare: ab hædis & agnis tractum: qui fellare dicuntur ubera matris: cum lac sugunt. hoc uerbo usus est Varro in re rustica: in agnis Solinus frequentat. i. scilicet fellito: In hædis & Plinius. Dicitur autem non a felle animali: quod sentire est ridiculum: sed a uerbo græco.

quod est os cōtaminare: ita interpretatur Suidas testimonio etiā Aristophanis. **R**uffe: In eū qui ex seruili cōditiōe puenerat ad equestre dignitatē: insigniaque equestria

Per freta per scopulos exulis ibo comes:

Dat tibi diuitias: & quid sunt ista duorum? *quid a leg.*

Das partem: multum est. candidè das aliquid?

Mecum ergo miser es: quod si deus ore sereno:

Annuerit: felix candide solus eris.

Ad Gallam.

Das nunquam: semper promittis galla roganti:

Si semper fallis: iam rogo galla nega.

Ad Bithinicum.

Quod querulū spirat: quod acerbū neuia tussit:

Inque suos mittit sputa subinde sinus:

Iam te rem factā bithinice credis habere?

Erras. blanditur neuia: non moritur.

De Seliio.

Laudantem selium cœnæ cum retia tendit:

Accipe siue legas: siue patronus agas.

Effecte. grauius. cito. nequiter. euge. beate:

Hoc uolui. facta est iam tibi cœna: tacet:

In Sextilum.

Rideto multum qui te sextile cinædum:

Dixerit: & digitum porrigito medium:

Sed nec pædico es: nec tu sextile futuror:

Calda uetustinae nec tibi bucca placet.

Ex istis nihil es fateor sextile: quid ergo es?

Nescio. sed tu scis res superesse duas.

Ad Ruffum.

Ruffe uides illum subsellia prima tenentem:

gerebat: poeta facete iocatur: ait. n. si nescis quis ille sit q̄ idut⁹ & pict⁹ ē equestrib⁹ isigni-
bus: amoue splenia & ornamēta illa: legesque ī fronte qd̄ sit. & apte alludit ad picturā. nā
dicim⁹ p̄legere oculis ea quæ picta sūt: ut apud Vir. hic aut̄ habebat notas legēdas ī frō-
te. i. stigmata. **U**llū terētē p̄ma subsellia: nā iter subsellia iudicū eqtes sedebāt: ut supra di-
ctū ē. & Pli. & Strabo sūt auctores. **S**ardonicata manus. i. habēs annulū ligatū sardonice:
& hoc est signū equitū: qui annulo donabant. sardonice aut̄ gēma ī maxia fuit aucto-

ritate: annulo præsertim Poli-
cratis: q̄ cū & ab Herodoto & a
latinis n̄ris memoriæ sit cōmē-
dat⁹. **G**ēma sardonice habuif
se scribit: dicit⁹ & sardonicus.

Luue. Gēmaque p̄nceps sardo-
nicus: cuius tyron epotauere
lacernæ. i. cuius lacernæ totiēs
tinctæ sūt: p̄mū tantū bis tin-
gebant purpuræ: dicebantur
que dibaphæ: qualibus usus ē
Lentulus sp̄iter p̄mus: postea
sæpius tinctæ fuerūt maiore
honore & īpendio. Et uides: il-
lū cui⁹ lacernæ lucēt bis tinctæ:
Lacernæ sup̄ iduebant togæ.

Toga cœa: quæ ex Cœa īsu-
la cōfecta erat. utebant̄ et̄ uiri:
uincebātur tam̄ albedine a mu-
lieribus bōbicem assyriā gestā-
tibus. **P**inguis: unctā. **M**ar-
celliano: unguento cōfecto a
Marcello: nā unguenta: aut a
locis sūmūt appellationē: ut
Rhodia & Mēdesia: aut a ma-
gistris ut Cosmiana & Marcel-
liana: aut a succis imixtis: ut
Nardi nardina: oꝝ obalsama.

Cuius & hinc lucet sardonicata manus :

Qua; tiron totiens epotauere lacernæ:

Et toga non tactas uincere iussa niues

Cuius olet toto pinguis comā marceliano:

Et splendent uulso brachia trita pilo.

Non extrema sedet lunata ligula planta:

Coccina non lasmus pinguit aluta pedem.

Et numerosa linunt stellantem splenia frontem:

Ignoras quid sit: Splenia tolle: leges.

In Caium.

Mutua uiginti sestertia forte rogabam :

Quæ uel donanti non graue munus erat:

Quippe rogabatur fidusq; uetusq; sodalis:

Et cuius laxas arca flagellat opes.

His mihi diues eris: si causas egeris inquit;

Quod peto da Cai: non peto consilium.

Ad Marianum.

Sæpe ego christilam futui: det quā bene: quaris:

Supra quod fieri nil mariane potest.

In Ponticum.

Lis mihi cū balbo est: tu balbū offendere nō uis

Euulso pilo: nā euellbāt pilos ut moliores uiderent: unde & īstrumtū appellarūt uolfel-
las: ut Varro. **L**igula: uicūlū erat calciamti: quā alii dixerūt ligulā. Ligula præterea aliud si-
gnificat: qd̄ ī distichis d̄clarabit. p̄ uicūlo calciamti Pōpei⁹ posuit: & usus ē luue. ligulam
dimitter. **S**edet: apposita ē. **N**ō hesterna: n̄ heri sed sigulis horis cōcinata. **P**lata luata. i.
calceis luatis qd̄ erat nobilitatis īdiciū: ut supra dictū ē. **A**luta: coccia: pellis rubēs. **P**igit
apte format: & pedē nō lædit. **S**plenia: sūt q̄ lenia dicāt. id uerbū ē apd̄ poetā ī distichis:
& apud Festū, sed placet ut splenia legat. **E**rāt aut̄ p̄ni bōbicini odorib⁹ & ūgueto p̄fu-
si. **U**ides ī quā illū cui splenia. **N**umerosa. i. p̄ numeꝝ & ordinē cōposita. **L**iniūt: obli-
nūt. **S**tellatē frōtē. i. radiatē: q̄a uidebat̄ radiar̄ uel notis īsignitā. **A** moue splenia: quæ
coopiūt stigmata & notas. & alludit ad hominē pictū notis. **L**eges: cognosces esse hūū.

Mutua: ī Calū auag⁹ q̄ cū ab eo rogaret mutuū Marti. cōsuluit ut ageret cās si uole-
bat eē diues. **V**el ēt. i. nō mō nō debuit mihi recusare ī mutuū: sed et̄ nō eēt molestū
nimis si dōasset. **F**lagellat: arctat & cōtinet. alibi ī eūdē: l tibi disp̄cas gaure pusillus hō es.

Sæpe ego christillā: Codex antiquus hēt Christinū. **Q**uod bene det: iocat ī hoc dare
bene: cū enim ille interrogat ītelligit q̄ hūaniter det: hic rei pōdet ītelligit dare largi-
ter. i. largo femore. **S**upra qd̄ fieri nil mariane potest. i. non dare largius.

Lis mihi: Epigramma est īn Ba. bum: qui uolebat uideri dominus: cum multis serui-
ret: multosque timeret. **B**albus erat ditissimus ficto tamen nomine a Martiale: nā
quicūque hic nominatur supra tempora Domitiani fuerunt.

Licinus: ditissimus fuit siue intelligas tōsorem: de quo illud distichon: Marmoreo Licinus tumulo iacet: at Cato: paruo: Pōpeius nullo credimus esse deos. siue is sit de quo Persi? Nūc licini ī cāpos nūc Crassi mittit ī aedes. hic ponit pro diuite. **P**atrobas: alio uerbo rpperi Patrobū Paulum ī uersis syllabis nūc a poeta. is fuit libertus Neronis qui tanto studio pallestræ tenebat: ut harenā a nilo usque iuberet sibi afferri ī theatrum. qua spargeretur: Plinius auctor est. **C**onfinis: qui habet agros uicinos mihi. **V**exat: id est semper arripit mihi aliquid.

Laronia: de qua Iuuenalis: Non tulit ex illis toruum laronia quendā. hęc diuitias & hominū gratiā cū esset uidua & orba affecuta est: ut quotiens nominatur: potens & diues in troducatur: ut hoc loco. **A**bnegat: depositum. **O**rba: id ē caret filiis. **D**iuēs anus: uidua. Omnia hęc faciebāt spē hereditatis Balbo. **S**it liber: nulli seruiat quod dixit supi? Esse sat ē seruū: & nō uicariū.

Qur: Poeta uult ostendere Philenē habere uultū simi lē priapo: q̄ caluus: ruffus: luscus est: & hęc nō aliā habebat frōtis imaginē: propterea qui eā baliabat n̄ dabat oscula sed uidebat fellare: hoc ē ore mētulam tractare. **P**hilenis: nomē meretricis: ductum ab meretrice: ī quā Philocrates poeta scribit. Calua: & mētula: quæ calua est sine capillis.

Um placeat: In Gallā quæ Phileroti prostrabat: cui oīa bona dederit a priore marito relicta: unde factū erat. ut tres filii p̄oris mariti fame perirēt: ait poeta eā nihilo me-

liore esse Pōtia: quæ duos filios ueneno necauit: cū hęc tres patiat fame perire. de Gallā alibi: Munera post septē nupsit tibi Galla niroꝝ. Fuit itē Atria Galla: cui? memit Tacit? **F**ame: collata omni pecunia. **P**hileros: adulter. **R**edēpt?: ad coitū p̄cio cōductus.

Tota dote: quā habebas sub p̄or marito. **I**ndulgētia: adeo idulgēs tuo cūno. **C**asta Venus: legitius coit?. i. quē ēt legitius coitus nō deceret. **D**ii te p̄petuā: Phileros ueneficus erat: & cōiuges oēs necabat ueneno. **A**libi: Septia iā Phileros uxor tibi condit agro. Plus nulli Phileros quā tibi reddit ager. **Q**uasi igit̄ prædicēs futuræ iteritū Gallæ: Mar. a Philerote uenefico optat ex cōmiseratiōe: ut sit p̄petua. i. lōgo t̄pe amica Phileroti. **U**psa Pōtia: deterior quæ duos necauit. **D**e Pōtia Iuue. Tu ne duos una sæuissima uipera cœna: Tu ne duos. Sunt q̄ afferāt testimoniū ex epigrāmte uetusto quo illa scelus fatef. Fuit altera Pōtia: quā Octauius sagitta amauit ardētissime necauitque cū non obsequeretur nec posset abduci a fide cōiugii. **D**eterior: quia tu pateris tres perire fame.

Um sint: O Phœbe cū habeas curua crura tu Potes lauare in rhidio. Nā rhidiū geometricæ dimensionis uas ab angusto fundo in oris latitudinem exiens: uel alludit ad Phœbum: & Lunam. de hoc alibi dictum est a nobis. Libet addere alteram sententiam imbricum canale est in tectis quo aqua effluit: ut Festus scribit. locans igitur poeta: ait. Cum Phœbus habeat uarra & obtorta in exteriorem partem crura ita ut pedes coniu-

Pontice: cum licino: hic quoq; magnus hō ē.
Vexat saepe meum patrobas confinis agellum:
Contra libertum cæsaris ire times.

Abnegat: & retinet nostrum laronia seruum:

Respondes: orba est: diues: anus: uidua:

Non bene: crede mihi: seruo seruitur amico:

Sit liber dominus qui uolet esse meus;

In Philenem.

Cur non basio te? phileni? calua es:

Cur non basio te? phileni ruffa es.

Cur non basio te? phileni: lusca es.

Te qui basiat phileni fellat. **I**n Gallam.

Cum placeat phileros tota tibi dote redēptus:

Tres pateris natos galla perire fame?

Præstatur cano tanta indulgentia cunno.

Quem nec casta potest iam decuisse uenus:

Perpetuam dii te faciant philerotis amicam:

O mater: qua nec pontia deterior.

Ad Phœbum.

Cum sint crura tibi simulent quæ cornua lunæ:

In rhidio poteris phœbe lauare pedes.

gantur: quod in eiusmodi hominibus uidemus eum posse lotio pedes abluere commode appellat aut imbritium effluentem urinam tanquam ex canali. Alibi. Incipit in medios meiere uerpa pedes. **I**ta leges: Imbritio poteras.

Pectere in cinædum socraticum: cuius generis homines multo carmine insectatur qui sint cinædi socratici. Iuuenalis: Hispida mēbra quidē & duræ p̄ brachia setæ. Mitrarum: mitris utebantur phrygii & molles homines: quod phrygio obiicitur apud Vir

In Pannicum.

Pectere te nolim: sed nec turbare capillos:

Splendida sit nolo: sordida nolo cutis:

Nec tibi mitrarum: nec sit tibi barba reorum:

Nolo uirum nimium pannice nolo parum.

Nunc tibi crura pilis: & sunt tibi pectora setis:

Horrida: sed mens est pannice uolva tibi.

In Cecilianum.

Quicquid ponitur hinc & inde uerris:

Mammas summinis: imbricemq; porci.

Communemq; duobus atagenam:

Mullum dimidium: lupumq; totum.

Murænaq; latus: femurq; pulli.

Stillantemq; halica sua palumbum.

Hæc cum condita sunt madente mappa

Traduntur puero domum ferenda.

Nos accumbimus ociosa turba.

Villus si pudor est: repone cœnam:

Cras te ceciliane non uocabo.

In Linum.

Quid mihi reddat ager quæris line nometanus

Hoc mihi reddit ager te line non uideo.

mina: quorum adeo fuit audus Publius mimmorū poeta: ut post libertatē nunq̄ line ab domie cœnauerit. de sumine i distichis: Esse putas nodū sumē sic ubere largo Effluit: & uiuo lacte pupilla tumet. **I**mbricē. i. lumbū: nec iepte fortasse itellexeris de ea pte quæ aprunos dicebat. Ea manebat i medio discerpto apro iter ptes. **A**ttagena: auis Ionica: quæ cū soleat canere capta obmutescit: masculino genere ptulit Horatius: Non auis afra non attagē Ionicus. inter raras aues habebat. **M**artialis: Inter sapes fert alitū pm̄ Ionicarum gustus attagenarum. **M**ullus piscis lautæ olim mensæ. **L**upum lanicum intelligit captum inter duos pontes. olim enim obtinebat pncipatū iter pisces. **L**aucus a candore & mollitie carniū. Idem Horatius in sermonibus. **A**lica. gen̄ præstātissimi tritici erat qd̄ leborini potissimū capi ex Cāpania mittebat & icognita ætate Pōpeii ab alēdo dicta. **S**tillatē: pre pinguedine: & sua alica pastū. i. madete cibo & pinguedine cibo. **N**os turba ociosa. i. nos ociosi. **N**ō uocauit te cras. i. nolo te conuiuā cras: sed hodie caue uerbū iuocas & scribas. **V**ocabo: p̄ uocauit: nā ex hoc existit epigramatis iocus qd̄ ait non uocauit te cras: id est cœnā parauit ut edas hic: nō ut serues in crastinum.

Quid: Ager nomentaneus olim erat incultus auctore Plinio. miranti lino & roganti: quid ex eo haberet respondit quod illum non uideat: quia molestus erat Martiali & id satis amplum fructum præstabat.

giliū: Et tunicæ manicas: & habet redimicula mitræ: Virgi. i quarto: Mæonia mētum mitra crinēque madetem. Iuuenalis: Ite quibus grata ē picta lupa barbara mitra. Potes ergo ita acciperē. i. nec pēdeat tibi redimicula mitræ: uel non sit tibi barba molliū hominum qui mitris utūtur: quod placet reorum. i. prolixā: qualem rei habet. **N**imirū uirum: id ē horridum: nec parū uirum sed uolo teneas mediū. **V**ulsa mēs. i. habes mores luxuriosos: & mētē mollē: ut supra cū perstaret i methaphora dixit galbinos habes mores: id est luxuriosos.

Quicquid: In Cecilianum qui iuitatus a Martiale pre avaritia & igluuie multa ex mēsa subrepta domū mittebat: ait poeta se nō parasse eas res i sequētem diem: sed i præsentī mensa: & se uelle eum cōuiuā hodie non cras. **V**erris: rapis ex omni parte. **S**umminis: porcini: nam sūmina ingenuæ gulæ habebātur: & abdo

Coccina. Mulieres in adulterio deprehensæ cogebantur prodire i publicū toga iduræ ostendit hoc alibi Martialis iocans de spadone: Thelyn uiderat i toga spadone: Dā natā Numa dixit esse mœcham. Si aliter intelligas nullus est sensus dignus Martiale: & ignoras hūc morē fuisse apud antiquos: quod potuit te docere Horatius i interprete Porphirione eo uersu: Quid interest i matrona ancilla ue pecces ue togata. Porphirio: Toga tæ aut in publicū procedere cogebatur fœminæ adulteri admitti cōuictæ. Idem etiā interpretatur Acron hisdē uerbis quibus Porphirio: quāuis alias addat opiniones. Iuuenalis ex sententia Martialis loquens ut est a nobis expositū ita ait: Est mœcha labulla. Dānetur si uis etiā carphinia talē Non sumet damnata togam.

Ait igitur cū uestes mittas mœchæ famosæ: earūque magnificentia cupias placere: Nulla est quæ aptius mitti possit quā toga: notans. s. hominis imprudentiā: qui mœchæ famosæ matronales uestes mitteret: & morem antiquitatis: quo togatæ mœchæ ducebant in publicum.

VRri. Hemitritæū est genus febris tertiæ ut Celsus exponit. Tōgilius erat gulosus: & ut bene cœnaret simulabat ægrotationem. Subdola: dolosa. Annus opimi. i. uinum opimianum: quoniā. L. Opimio cons. fuit tēperies cæli quæ coctura dicitur auctore Pli. iccirco coxit. Parco uitro: exiguo uase quali utuntur ægro tantes.

Ride. In Massiminā quæ cum anus esset & iam paucos haberet dentes & eos quidem rubiginosos. risu & blanditiis imitabatur puellas: quasi secuta Ouidii præceptū i arte: qui ait puellas risu nonnunquā conciliari: poeta consulit ne accipiat illud tanquam sibi dictum: cum potius risu offendat: quā blandiatur: & suum secuta consilium ploret potius quā rideat. Plane picei: id ē penitus coloris picei ac per hoc nigri. Spanius: & Priscus elegantiorum nomina sunt: quorum cum alter numeros criminum & ordinē affectaret: uentum timebat: alter politioribus uestibus uteretur manu nolebat tangi. Alibi de homine Bello: Pallia uicini qui refugit cubiti. Cretata fabulla: & de hac Fabulla supra locutus est poeta quā nunc cretatam dicit nō a terra creta: ut puto: nam creta nō præstat cutem muliebrem nitidiorem: seu propter terram chiam quæ si Plinio credimus uultui ac commodatissima est: quæ aut dicit Fabullam cū est cretata timere aquā: ratio ē: quoniam auctore eodem terra selinusia in speciē cretæ lactei est coloris: & eundē præstat usum quem terra chia: sed aqua celerrime abluatur.

Cerussa: inter ficticios colores ē: admittit mirum in modum calorem: ut sole aut igne

De Muneribus mœchæ

Coccina famosæ donas & ianthina mœche:

Vis dare quæ meruit munera: mitte togam.

In Tongiliū.

Vri tongilius male dicitur hemitritæo.

Noui hominis mores: esurit atque sitit.

Subdola tenduntur crassis modo retia turdis:

Hamus & in mulum mittitur atque lupum.

Cecuba sicutur: quæque annus coxit opimi.

Condantur parco fusca falerna uitro:

Omnes tongilium medici iussere lauari.

O stulti febrem creditis esse: gula est:

In Maximinam.

Ride si sapis o puella: ride.

Pelignus puto dixerat poeta:

Sed non dixerat omnibus puellis.

Quauis dixerit omnibus puellis:

Non dixit tibi: tu puella non es:

Et tres sunt tibi maximina dentes:

Sed plane piceique buxeique:

Quare si speculo: mihi que credis:

Debes non aliter timere risum:

Quam uentum spanius: manumque priscus.

Quam cretata timet fabella nimbum.

Ceruffata timet fabella solem.

calefacta torreat: timet solem ob calorem quo fucus torretur. Indue uultus magis seueros: Heccubæ: quæ uxor Priami: quæ introducit a poetis mœsto & seuro uultu.

Nurus. i. Andromachæ. **M**immi: poemata sunt ex quibus solus risus quærit: tantæ olim auctoritatis in ludis: ut cum Laberius poeta bene egisset mimimum suum donatus sit annulo aureo: & ductus sessum in quattuordecim. Auctor Traquillus. Macrobius meminit: Appositis etiã uersibus Laberii ex proœmio mimmi. **P**hilistio in hoc genere

Vultus indue tu magis seueros
Quam coniunx priami: nurusque maior.
Mimmos ridiculi philistionis
Et conuiuia nequiora uita.
Et quicquid lepida procacitate
Laxat perspicuo labella risu.
Te mœstæ decet assidere matri:
Lugentique uirum: piūque fratrem:
Et tantum tragicis uacare musis.
At tu iudicium secuta nostrum:
Plora: si sapis o puella: plora.

In Zoilum.

Zoile quid solium subluto podice perdis?
Spurcius ut fiat zoile merge caput.

In Candidum.

Cādide κοινὰ φίλων hæc sūt tua cādide κοινὰ
Quæ tu magniloquus nocte dieque sonas.
Te lacedæmonio uelat toga lota galeso:
Vel quam seposito de grege parma dedit.
At me quæ passa est furiosi cornua tauri.
Noluerit dici quam pila prima suam.

ris homerici. hic de eo loquitur qui erat fellator. **S**olium uas erat in thermis quo lauebantur qui nolebant in thermis sudare. Huius meminit sæpenumero in medicina Celsus tanto olim luxu factum est: ut esset argenteum: quo mulieres lauabantur. Fastidiebant enim solia nisi essent argentea. Perdis: cõtaminas ut spurcius sit merge caput: quo fellabat. nam lingua fellatrix erat spurcior inguinibus: quum ea sæpius uteretur ad libidinem: quæ inguine.

Candide. In Candidum: qui Marttiali uolebat uideri amicus: usurpabatque sæpenumero prouerbiū græcorum τὰ τῶν φίλων κοινὰ πᾶντα: id est omnia amicorum cõmunia: tamen nihil præstabat. **Q**uæ uerba: id est omnia communia. **G**alesa toga: ex lana: nam prestantissima illic & lana apud Galesum. scilicet tarentinum Lacedæmones condiderunt Tarentum duce Phalanto. **S**eposito grege: id est electo. **E**st passa cornua tauri: id est lacerata cornibus tauri quæ in theatro iactabantur. **P**ila: pilæ erant effigies laneæ quæ suspendebantur in comptis diis inferis ut illi contenti eiusmodi imaginibus uiuis parcerent: nã tot erant illæ effigies quot circa compita liberi: serui: mulieres habitabant: ide tractum est ut uestes quæ obieciabantur tauris in theatro pilæ dicerentur: quoniã petebantur a tauris: tanquam effigies hominum: & illis laceratis quæ obiecerat: non lædebat. **V**el pilæ dictæ quæ in globum & speciem pilæ conuolutæ iactabantur. **V**estes iactari solitas supra Ouidii uersu ostendimus. Pila prima: hoc loco accipitur pro effigie lanea compitali. Ait igitur

magnam laudem est consecutus. claruit temporibus Augusti auctore Eusebio. **I**s mimimum dedit: qui inscriptus est philogelon. i. studiosus risus: adeoque ipse risisse dicitur: ut extinctus sit. Plura apud græcos ex Suida. **V**ita mimmos: cum recitantur in theatro mimmi: ne cogaris ridere: & ite uita conuiuia: ubi sunt moriones qui cõcitantur risum. **L**axat: aperit. **V**irgilius: Laxatque fores. **R**isu. i. aperto ut prospiciamur detes.

Fratrem: De Fleetra intelligere potes: quæ introducit flens Orestem apud Euripidem.

Vacare tragicis musis. i. spectare mimmos tragicos: in quibus nihil est præter luctum.

Mœstæ matri: Heccubæ: dum de ea agitur fabula. **L**ugenti uirum: Andromachæ.

Zoile. Zoilus non est recens nomen apud Martialem: est & nomen tutoris apud Liuium: & oratoris apud Strabonem: & apud Vetruium calumniato

*apila
pila prima: i. mœstæ quæ sūt
supra pila prima postulat*

Martialis adeo uilem esse uestem suam ut sic pilæ quidem compitali contueretur. Nam illis imaginibus deteriores uestes induebant: Iccirco suam illis cõparat: prima dicit quoniã in principiis uiag. i. cõpitis p̄debat. Alibi eũ q̄ male pila lusit senẽ ait factũ primã pilã. i. pãnosum: hoc magis placet q̄ qd̄ sequit̄ pilã accipi p̄ parte pontis: ad quã solebãt p̄tere obolũ mendici: nõ placet iquã quoniã syllaba negat: nã pila in ponte p̄ducitur: pila hic corripit̄. **T**errã cadmi. i. tyronũ. **A**ge noreas: tyrias & purpureas. **L**ibycos orbes: id est mensas citereas. nam atlas

mons lybiæ citro abũdat: unde mensæ fiebãt tanti precii: ut quæ fuerãt Galli Asinii dicãt̄ emptæ. xi. libris. Mulieres obiiciebant eaz̄ luxũ maritis: cũ mariti eis margaritas exprobabãt. **O**rbes. dicunt̄ quoniã ex orbibus dimidiatis fiebant tanto artificio: ut ne cõmissura qd̄ cerni possit. In his mensis utebant̄ Romani pedibus eburneis: p̄pterea dẽtes elephãtini tale habẽt distichon: Grãdia tauroz̄ portãt qui corpora quærũt. An libycas possint sustinuisse trabes. i. mensas citereas. **D**entibus indis. i. elephantis: q̄a ex India elephanti mittebantur. **T**esta: pedibus terrenis & fictilibus. **M**uli: pisces magni precii duas libras ferme non excedebãt: quibus in mari rubro ab. L. Mutiano ter conf. testimonium sit. lxxx. librarum mulũ captũ fuisse: qd̄ rarissimũ ẽ. **C**hrysedeta: erãt lances grãdiores auro obli. Immodici: maximi. **F**laua: p̄p̄ aurũ. **C**amarus: genũ locustæ cibi uilissimi qd̄ ostedit Iuue. Set tibi dimidio cõstriet̄ cam marus ouo Ponit̄ exigua feras: lis cœna patella. **C**oncolor:

eiusdem coloris cum lance. **G**rex. i. pueri qui astãt mēsx̄ tuæ. **I**liaco cinædo Gãymedi. **E**mi seu. Sextus amicus Martiali erat fœnerator: & quoniã dubitabat ne aliqd̄ Martialis poscerit: dicebat se debere multis. **T**ogã pexã: duo ḡnã togaz̄: altera rasa: altera pexa dicebat̄. potes & accipe togã pexã. i. rasã: sed nõ placet. magis placet ut toga pexa dicat̄ uilli grossioris. **V**nde pexati dicunt̄ hic toga iduti. **L**ibras: argẽti. Cauet: & p̄uidet Secũ: intra labia: sed ita susurrat ut possim audire. **P**hœbo: Phœbus libertus apud Tacitum: & Phœbus balnea habebat: ut apud Iuuenalẽ. hic alius erat.

Quæ tibi. Glyptus noĩe ficto significat succisũ. hic fecerat se sacerdotẽ Cybelis amputata mētula. **C**ultro samio. i. testa: nã sacerdotes Cybelis eo cultro utebant̄: nã si alio usi fuissent p̄niciosũ erat: nũc poeta dicit cultrũ illũ fictũ ferrũ: quoniã culter nõ fit temere: nisi ex ferro: & hoc fecit Glyptus postea q̄ desiit arrigere. **Q**uæ nõ stabat. i. quæ nõ arrigebat̄. Gallus eras. quia non poteras arrigere: & iccirco castratus.

Misit agenoreas cadmi tibi terra lacernas.

Non uendes nummis coccina nostra tribus.

Tu libycos indis suspendis dentibus orbes.

Fulcitur testa fagina mensa mihi.

Immodici tibi flaua tegunt chrisendeta muli.

Concolor in nostra gammare lance rubes.

Grex tuus iliaco poterat certare cinædo.

At mihi succurrit pro ganymede manus.

Ex opibus tantis ueteri fidoque sodali

Das nihil & dicis candide κῶινὰ φίλων.

Un Sextum.

Emi seu puerum: togam ue pexam.

Seu tres uel puto quattuor ue libras.

Sextus protinus ille fœnerator

Quem nostis ueterem meum sodalem

Ne quid forte petam: timet cauetque.

Et secum: sic ut audiam: susurrat.

Septem milia debeo secundo:

Phœbo quattuor: undecim phileto.

Et quadrans mihi nullus est in arca.

O grande ingenium mei sodalis:

Durum est sexte negare: cum rogeris.

Quanto durius antequam rogeris.

Ad Glyptum.

Quæ tibi non stabat præcisa est mētula glypte:

Demens cum ferro quid tibi: gallus eras.

Florida. In Neuolū atq; q̄ uestes patiebat: quas multas habebat: tineis cōsumi potius q̄ amico unā uellet donare. Hybla: est urbs siciliæ quæ postea dicta Megara cōdita a Doriēsis: auctores Thucidides: & Strabo: & itē mōs ubi thimi flores uarii sūt & multi: quos d̄pastæ apes mel optimū cōficiūt. Præla: appellat prælaea uela & tabulas q̄bus uestes præsse tenētur a similitudine præli uinarii. alibi idē. Breue uer. i. uernos flores cito interituros. Tua uellera. i. tuas uestes. Totā tribū. i. oēs q̄ sunt i tribu: nō solū unū amicū. Lētus spectas. i. sine miseratione. Lēti. n. dicuntur spectare quādo nō mouentur ad miserationē uel iracūdiā. Propertius: Hostib⁹ eueniant lenta puella meis. Lētudo est uacuitas iræ: quæ græci Σῆφοι dicunt: sed Gelius nō putauit posse dici latīe. Hye mem. i. frigus. Frigora trita. i. tritarum lacernarum. Fraudare: ut adimas duas uestes: Fraudare non te sed tineas.

In Neuolum.

Florida per uarios ut p̄ngitur hybla colores:
Cum breue sicaniæ uer populantur apes:
Sic tua suppositis perlucet præla lacernis:
Sic micat innumeris arcula sinthesibus.
Atque unam uestire tribum tua uellera possūt:
Appula non uno quæ grege terra tulit.
Tu spectas hyemem succincti lentus amici.
Proh scelus: & lateris frigora tuta times.
Quantum erat ifcelix pannis fraudare duobus.
Non metuas mortem neuole: sed tineas.

In Gallum.

Subdola famosæ moneo fuge retia mœchæ
Leuior o conchis galle citheriacis.
Confidis natibus: non est pædico maritus.
Quæ faciat duo sunt: irrumat: aut futuit.

Ad Ruffum.

Coponem: laniumque balneumque
Tonsores tabulamque calculosque
Et paucos: sed ut eligam libellos:
Vnum non nimium rudem sodalem:
Et grandem puerum diuque leuem.
Et caram puero meo puellam.
Hæc præsta mihi ruffe uel bitontis:
Et thermas tibi habe neronianas.

non a loco accipias cithera: quoniam Venus e spuma maris nata concha uecta est ad litus. Venus apud Papinium. Digna fuit nostra considerare cōcha: & duæ illæ cōchæ quæ tenuerunt nauem plenam uentis: quæ mittebat ur a Periandro e dicto ut nobiliores mares castrarentur: dicatæ fuere apud Venerē gnidiam: Concha igitur citheriaca: non a loco dicta: sed uenerea. Propertius: Inda canis aurum mittit formica metallis: & uenit e rubro concha ericina mari. Leuior. i. politior cōchis. Ouidius: Leuior assiduo detritis æquore conchis. Irrumare: nō tractum est a rima sed a ruma: qd̄ significat māmillā. Vnde agni dicuntur subrumari quando rumas lingunt: auctor Pompeius. Est autem mentulam tanq̄ māmillam ori inserere.

COPONEM. Optat pauca in ocio in loco etiam rusticano contemnens urbana ædificia. Caupo: uenditor uini: Tabulam: & calculos lusorios.
Paucos libellos: sed ut eligam id est electos diu. Leuem politum & fero uirum: ut supra uel etiam i bitunto oppido uilissimo apulix. Habe: fruerē. Thermæ neronianæ

Quantum reuuit: dictū per interpositionem: quasi Mart. esset dicturus. fraudare te: & p̄pterea iam renueret Neuolus dicit non fraudare te: sed tineas a quibus tuæ uestes corroduntur. Duobus pannis: id ē lacerna & toga: nam his duabus utebantur Romani: præterq̄ in ludis. Augustus dedit negocium ædilibus: ne quem in circo paterentur consistere nisi togatū depositis lacernis.

Subdola. Mœcha dabat pueris: quos maritus prædicabat: & hæc erat Thelesina: de qua infra: Vxorē nolo Thelesinam ducere. Conchæ citheriacæ: dicuntur uenereæ: & Veneri dicantur: &

Subdola. Mœcha dabat pueris: quos maritus prædicabat: & hæc erat Thelesina: de qua infra: Vxorē nolo Thelesinam ducere. Conchæ citheriacæ: dicuntur uenereæ: & Veneri dicantur: &

erant: i maxima admiratione. i. habe tibi ædificia turbaña quæ alii exoptât. Papinius: Fas sit cõponere magnis. Parua neroniana nec q mō lotus in unda. Hic iteꝝ suadere neget. Erant iquã hæc præsertim i admiratione. Sequês epigramma est clarum.

Quod. In Lesbîa iocat: quæ aquã bibebat & fellabat. ¶ Nō peccas. i. nō erras qa tu fellas & polluis ora ideo recte facis si potas aquã. ¶ Qua parte opus: quia opus ē ut bibas & obluas os quo fellas.

VNus. Carpit Hylum qui uitio animi cum pauperri mus esset & solum denarium haberet: eū pædiconi dabat.

¶ Hunc pistor: quia non emis panem. ¶ Caupo: qa non emis uinum. Sed aufert tibi si quis habebit magnum penem: Nã ius pædicari.

Nouit. Spatale meretrix erat: habebat mammas tantæ magnitudinis ut duæ puel læ uiderentur. propterea Dasius magister balnearum iussit soluere pro tribus. Laudat Dasius q̄ sciuerit numerare eos qui in balneo erāt: nam q̄s Spatale sola esset: duabus mām̄is duarum locū occupabat.

¶ Pro tribus: nam Spatale & duæ eius mammæ trium locū occupabant: risus est q̄ una p̄ tribus soluerit p̄pter mām̄as.

Vis fieri. Maximus libertus fuit Phartenii ad quē non inanis fuerit coniectura: si intellexeris hoc scriptum. Is iactabat se uelle liberum fieri cum tamen nesciret discedere ab aulicis: & fasta platino docet poeta quomodo possit liber fieri si animum scilicet composuerit ad frugalitatem q̄ uiuat cõtentus. Hac ratione: hoc pacto

¶ Nolis. i. si nolis alienã cœnã captare. Veientana uina: de fece uini rubelli intelligit: de qua supra dictū ē. ¶ Domat sitim. i. si aspernaris phalernum. ¶ Chrysendeta: uasa aurea. ¶ Cinnæ miseri: qui hoc genere ambitus cruciat.

¶ Toga nostra: tali quali ego sum indutus: id est uili. ¶ Vincitur: domatur: hoc est si potes uili scorto esse contentus & non sectari stolatas mulieres. ¶ Non tectus: nam pauperes habēt tecta uillissima: & humilia quæ curui intrāt. ¶ Partho: duæ erāt tribus apud parthos: quarū altera affinium: altera magorū dicebatur: qui ut scribit Appianus libertatem populis promittebant: seruitutemque ppulsaturos morte. ¶ Inde fiebat ut nullo foedre eorum pax sanciri posset: nemini enim seruire patiebantur:

De Thelesina.

Vxorem nolo thelesinam ducere. quare? Mœcha est: sed pueris dat thelesina: uolo.

In Lesbiam.

Quod fellas & aquam potas: nil lesbia peccas.

Qua tibi parte opus est: lesbia sumis aquam.

In Hilum.

Vnus sape tibi tota denarius arca

Cum sit: & hic culo tritior hyle tuo:

Non tamen hūc pistor: nō auferet hūc tibi copos:

Sed si quis nimio pene superbus erit.

Infelix uenter spectat conuiuia culi.

Et semper miser hic esurit: ille uorat.

De Spatale.

Nouit loturos dasius: numerare poposcit

Mammofam Spatalem: pro tribus: illa dedit.

In Maximum.

Vis fieri liber: mentiris maxime: non uis.

Sed fieri si uis: hac ratione potes:

Liber eris cœnare foris: si maxime nolis:

Veientana tuam si domat uua sitim:

Si ridere potes miseri chrysendeta cynnæ:

Contentus nostra si potes esse toga:

Si plebeia uenus gemino tibi uincitur asse: ubi. i. at

Si tua non rectus tecta subire potes.

Hac tibi si uis est: si mentis tanta potestas:

Liberior partho uiuere rege potes.

21
Quid dete. In Linū: qui cū drācos sequeret: uxor dedit pūez spadonē custodē: ne
posset ab eo pædicari. Satis pbauit. i. ostēdit. Certis iudiciis. i. ueris & apertis argu
mentis. Nasuti dicuntur qui habent iudiciū & astutiam. Malignius: quia dedit spa
donē nō benementulatū: qualem cupis. Alibi quoque eundem fellare ait: Pædicatur
oros: fellat Lyus.

*Inter conuictos. Apud
mala pūez dicitur
magna astuta. Spado uero
guā. lancia.*

Vis te sexte. Sextus communi familiaritatis consuetudine uixerat cum Martiale. nūc

In Linum.

Quid de te line suspicētur uxor:
Et qua parte uelit pudiciorem:
Certis iudiciis satis probauit:
Custodem tibi quæ dedit spadonem.
Nil nasutius hac: maligniusque est.

Ad Sextum.

Vis te sexte coli: uolebam amare.
Parendum est tibi: quod iubes coleris.
Sed si te colo sexte: non amabo:

De uxore Galli.

Gentibus ī libycis uxor tua galle male audit
Immodicæ fedo crimine auariciæ:
Sed mera narrantur mendacia: non solet illa
Accipere omnino: quid solet ergo dare.

In Fictum diuitem.

Hic quē uidetis gressibus uagis lentum
Amethistinus media qui secat septa:
Quem non lacernis publius meus uincit:
Non ipse codrus alpha penulatorum:
Quem grex togatus sequitur & capillatus.
Recensque sella linteisque lorisque.
Oppignerauit ad modo claudi mensam:
Vix octo nummis annulum unde cœnaret.

In Zoilum.

Pexatus pulchre rides mea zoile trita.

bliū habuisse multos lacernatos secū: sed multas lacernas uestes. Codrus Cremi: fuit
historic: de quo Suet. ī Augusto: debes hīc aliū Codrū accipe. Alpha: id ē pūez pe
nullatorū: qui multas penulas habebat. Penula: uestis qua & serui & cliētes utebantur
aduersus nimbos. alibi: Aut meus ante oēs Codrū haberet equū. Togatū grex. i. grex
anteābulonū. nā toga idumētū erat anteābulōis. Capillatū. i. grex suog: qd̄ luue. apte
distiguit: Respicit hoc pūm q̄ litigat an tibi sui Sint comites: an te post sella togati An
te pedes. Recens: noua sella. Linteis. i. loris: nam sella lora & lintea habebat. Inuenalis:
Conducit sellam puluinar. Oppignerauit annulum īsigne equestre: ut illud Iuuenalis
Post cuncta nouissimus exit annulus. Claudii: fœneratoris.

Exatus. Pexati dicuntur toga pexa iduti qua utebant hyeme uilo densiore: ppterca la
næ histriæ & liburnæ. ut Pli. scribit: cū poti⁹ sint similes pilis: q̄ lanæ nō sūt aptæ pexis

uestib⁹. Pexatus. i. tu hñs uestas pexas. Mea sūt: quas uero tū hēs cōduxisti a foenerato^r.
Mica uocor. Domitianus ædificauit cœnationem auream auctore Eusebio: quam a
paruitate micam appellauit. In laudem p̄cipis hortatur poeta conuiuas ad risum
& unguentum ex relaxatione: quoniam ipse deus. i. Domitianus delicias parauerat tanq̄
uiuere iuberet uerbū est in fine epigrammatis dememinisse: hoc est obliuisci. Ita habet
codex uetustissimus: cū manu librariorū haecenus legerim meminisse neque me hoc of

fēdit nouū uerbū apud Marti
alē: quū do micenū sit: & mul
ta quæ ip̄e fixit. Ait si legis te
meminisse quod placet: ita le
ges ut illud Persii: Viue mēor
leti: fugit hora: hoc qđ loquor
idē ē: & illd̄ Virgīlii: Mors aut̄
uellēs uiuite ait uenio. **M**ica
uocor: loquit̄ cœnatio. **T**ho
lum Cæsaris. i. ædes cæsareas.

Ex me: cum me uides: uides
tholū cæsaream. **F**range to
rum. i. accumbæ: nā torus le
ctus erat apud antiquos a tor
no: ut placet Varroni quoniā
ī prōptu erat. Sternebant̄ er
go tori qui frāgebant̄ hoc est
cōfundebant̄: cū sederēt discū
bentes. **C**ape rosas: quia ī cō
uiuīs erant sparsi rosas. **N**ar
do. i. unguēto nardito: qđ idē
appellabat̄ foliatū. **M**eminis
se mortis: id est dare operam
uoluptati q̄ diu potes: cū cito
sis moriturus.

Vxorem. Hylus puer ha
bebat rem cū uxore tri
buni: quod eo licentius cepe
rat agere: quoniā nuper fuerat
lata lex a Domitiano: ne ma
res castrarentur: sed fiebāt spa
dones: ut essent ī delitiis. **A**r
mati tribuni: Tribunus enim
armatus est. **S**upplicium: pu
erile. i. pædicationē. **V**e tibi dum ludis. i. dum temere agis & ludis quia castraberis. **N**ō
licet: lata lege a Domitiano: qua mares castrari phibuit: de hac lege Papi. i. Earino & apđ
Trāquil. **Q**uod facis: nec licet moehari: Nā Domitianus tulit legē ne liceret moehari.
Suetonius auct̄or: nam adulteria compescuit: Ita & Hylus carpitur qui spe pædicationis
erat adulter: ut alibi de Thelesina: & duæ domitiani leges enarrantur.

Cum tibi. Hoc dictū in maledicū: q̄ cū esset iuuenis & fellaret: postea ī tantā fellatio
nis libidinem uenerat: ut mortuis non parceret: affectus tedio fellationis: maledice
bat omnibus. **V**ernarent male. i. pulularent & cum primum cœpisti sentire libidinem.
Meruit. i. potuit tandem assequi fastidia uispilonū. **T**edia carnificis. i. poscebas dam
natos: reiectus a uespilonibus. **V**teris ore aliter: quia nō fellas sed maledicis. Rubigi
ne: id est liūore. **Q**uodcunque datur nomen: maledicis & bonis & malis. **S**equens epi
gramma est clarum.

Sunt hæc trita quidem zoile: sed mea sunt.

De Cœnatione micæ.

Mica uocor: quid sim cernis cœnatio parua.

Ex me cæsareum prospicis ecce tholum:

Frangere toros: pete uina: rosas cape: tigere nardo.

Ipse iubet mortis te meminisse deus.

In Hylum.

Vxorem armati futuis puer hyle tribuni:

Supplicium tantum dum puerile times.

Ve tibi dum ludis: castrabere: iam mihi dices

Non licet hoc: quid tu quod facis: hyle licet?

In Maledicum.

Cum tibi uernarent dubia lanugine mala:

Lambebat medios improba lingua uiros.

Postquam triste caput fastidia uespilonum:

Et miseri meruit tædia carnificis:

Vteris ore aliter: nimiaque rubigine captus

Adlatras nomen: quod tibi cuque datum est.

Hæreat inguinibus potius tam noxia lingua:

Nam cum fellaret: purior illa fuit.

In Labianum.

Quod pectus: qđ crura tibi: qđ brachia uellis:

Quod cincta est breuibus mētula tōsa pilis:

Hoc præstas labiane tuæ: quis nescit amicæ.

Sola tibi. Milichus sexcenta sextertia quæ sola: habeat dedit Ledæ meretrici: quæ eam non amaret. Mart. i eo docet quod sit luxuria: nam inquit si esses dives: & tantum edisses meretrici: quam amares esset luxuria: nunc dicis te non amare: & hæc est luxuria. scilicet non amare: omnino cum dederis. c. sextertia: quasi velit ostendere luxuriam esse extremum quiddam: non magis in effundis diuitiis a liquo affectu: sed et cum eas effundas non tamen aliquam uoluptate. Tulit: abstulit. Redempta: conducta. Si dives amares tanti. i. si propter amorem dives tantum dares. Hæc quoque luxuria: cum dederis diuitias: & eam non ames.

Cui præstas culum quem labiene pilas?

In Melichum.

Sola tibi fuerant sestertia meliche centum:

Quæ tulit e sacra læda redempta uia.

Meliche luxuria est: si tanti dives amaris.

Non amo iam dices: hæc magis luxuria est.

In Taurum.

Dum modo causidicum: dum te modo rhetora figis:

Et non decernis taure: quid esse uelis:

Peleos: & priami transit: uel nestoris aras:

Et fuerat serum iam tibi desinere:

Incipe tres uno perierunt rhetores anno:

Si quid habes animi: si quid in arte uales:

Si schola damnatur: fora litibus omnia feruent:

Ipse potest fieri marsia causidicus.

Eia age rûpe moras: quo te spectabimus usque?

Dum quid sis dubitas: iam potes esse nihil.

In Salernum.

Cur tristiores cernimus salernum?

An causa leuis est: extulit inquis uxorem.

O grande fati crimen: o grauem calum.

Illa illa dives mortua est secundilla:

Centena deties quæ tibi dedit dotis:

Nollem: accidisset hoc tibi salerane.

In Lalagem.

Vnus de toto peccauerat orba comarum

Annulus: incerta non bene fixus acu.

retut: & cum bene optare uideatur Martialis imprecatur. Nam optat uiuam uxorem aduersus uotum mariti: qui mortua lætabatur: erat enim locupletatus.

Vnus: Tanta erat insolentia mulierum: ut cum deformes essent adhiberentque ancillas quæ crines componerent offensæ dum se in speculo inspicerent uel naso: ut luuenalis ait: uel aliquo alio frontis uitio pulsarent ancillas. totus hic locus apud luuenalem est illic Taurea: hic Lalage ponitur: illic Psecas: hic Plecusa: Imprecatur in solentia mulieris aptum supplicium: ut est in fine. Annulus: cincinus: ita apud luuenalem. Altior hic quare cincinus. Peccauerat: non erat in ordine. Non bene fixus: sustentatus. Incerta acu: extra locum posita: nam acu utebantur. In distichis Fiat acu tortas sustineatque comas.

quoque luxuria: cum dederis diuitias: & eam non ames.

Um modo. Taurus ite fuit præter hunc de quo scripsit Mart. temporibus

Neronis: cuius abneptem Statiliam Messalinam duxit princeps uxorem. hic dicebat se multa facturum. Fingis: componis & instruis te ad causas agendas. Pelias frater Nelei patris Nestoris fuit. Pelias alter patruus laionis: de quo hic sentit. Ita tibi desinere: id est tam diu dubitasti quid esses ut si hæc exercuisses aliquam artem: & iam nunc desineres: serum uideretur non modo serum est ad incipiendum: sed ad desinendum. Si quid animi: ingenii.

Si schola danatur: si non uis profiteri. Marsia: quæ cum contendit uincitur: tractum a fabula. Is Marsia: qui semper uincit in causidicis. Iam potes esse nihil: deliberando quæ sis consumpsisti ætatem omnem: & iam non es aptus alicui arti.

Vr. Salernus erat auarus cui mortua uxor erat: & plorabat. Extulit: ad funus. Secundilla ab ordine nomen: duxit: ut apud luuenalem Quintillus

Græde crimine fati. i. gradis culpa mortis. gaudebat salernus morte uxoris: quæ quis doleri uide

retur: & cum bene optare uideatur Martialis imprecatur. Nam optat uiuam uxorem aduersus uotum mariti: qui mortua lætabatur: erat enim locupletatus.

Vnus: Tanta erat insolentia mulierum: ut cum deformes essent adhiberentque ancillas quæ crines componerent offensæ dum se in speculo inspicerent uel naso: ut luuenalis ait: uel aliquo alio frontis uitio pulsarent ancillas. totus hic locus apud luuenalem est illic Taurea: hic Lalage ponitur: illic Psecas: hic Plecusa: Imprecatur in solentia mulieris aptum supplicium: ut est in fine. Annulus: cincinus: ita apud luuenalem. Altior hic quare cincinus. Peccauerat: non erat in ordine. Non bene fixus: sustentatus. Incerta acu: extra locum posita: nam acu utebantur. In distichis Fiat acu tortas sustineatque comas.

Lalage: nomen mulieris fictum: quod prius usurpauit Horatius. significat autem loquacem. **H**oc facinus. i. hunc errorem. **P**lecura: nomen ancillae fuit una inter ministras Dianae: ut est in metamorphosi Ouidii dicta a pleco: quod est plico. **C**omis sectis. i. laceratis. Iuuenalis: Laceratis ipsa capillis Nuda humero psecas infelix. **T**ristis capillos: non est culpa capillorum. **S**alamandra: animal est figura lacerti: cuius ore uomitur sanies lactei coloris: quae omni parte corporis pilos decutit si fuerit admota. dixit autem notae: nota

& macula coloris inficiat: quoniam non modo decutiunt pili: sed etiam supposita cutis in maculas uiriliginis mutatur: auctor Plinius. **S**æua nouacula: culter tonsorius est. **N**ouacula sæua: ut dolorē incutiat. **D**igna: speculo fiat imago tua. i. ut fiat digna uerberibus: nam speculo ipso pulsauerat ancillam. Id genus pulsationis in risu erat apud antiquos. Iuuenalis: Præbebis uertice raso. Pulandum quandoque caput.

Quod te. In olum quæ puer salutauerat dñm: & postea salutauerat noie proprio. **C**ontumacé: superbū. **R**edemi pilea. i. redemi libertatē: nam manumissi raso capite sumebant pilea. **S**arcinis redemi: quibus scilicet contentus. **U**iuo liber: quasi dicat contentus meis sarcinis non indigeo domino: sed uiuo liber. **Q**ui se non habet. i. qui non potest imperare animo suo. **Q**uod concupiscunt domini & reges: id est diuites: nam diuites ampliores cupiunt opes. **S**i potes non habere seruū. i. si potes esse contentus nullo ministerio serui poteris carere domino. **N**am qui uult diuitias habet dominū: & assentando seruit: ut habeat diuitias.

Inuitum. Classicus uolebat uideri inuitus cenare foris. **A**pitiū: quod tu agis & Apitiū agebat: non est recens exemplum. **M.** Apitiū de quo plura in Silium diximus nepotum: id est gulosorum omnium altissimus gurges fuit. **U**s cum audiisset gradiores caricas nasci in Libya nauigauit illuc: sed cum falsum deprehendisset: detestatus libyam: & libycos: iussit gubernatorem soluere e portu ita ut libyam amplius cernere non posset. hic primus indicauit linguam phœnicopteri esse optimi saporis. **C**ogor: ab amicis inquit Classicus respondet Mart. uerū est cogitur & Seliū quia libido uestra cogit uos.

Hoc facinus lalage: speculo quod uiderat: ultra.

Et cecidit sectis icta flegusa comis.

Desine iam lalage tristes ornare capillos:

Tangat & insanum nulla puella caput.

Hoc salamandra notet: uel sæua nouacula nudet:

Vt digna speculo fiat imago tua.

In Posthumum.

Occurris quocūque loco mihi posthume clamas

Protinus: & priā est hæc tua uox: quid agis?

Hoc si me decies una conueneris hora

Dicis: habes puto tu posthume nil: quid agas.

Ad Olum.

Quod te nomine iam tuo saluto:

Quem regem & dominum prius uocabam:

Ne me dixeris esse contumacem.

Totis pilea sarcinis redemi:

Reges & dominos habere debet:

Qui se non habet: atque concupiscit

Quod reges dominique concupiscunt.

Seruū si potes ole non habere:

Et regem potes ole non habere.

In Classicum.

Inuitum cenare foris te classicè dicis:

Si non mentiris classicè dispeream:

Ipse quoque ad cenam gaudebat apitiū ire:

Cum cenaret erat tristior ille domi.

Si tamen inuitus uadis: cur classicè uadis?

Cogor agis: uerum est: cogitur & Seliū.

Arredius Melior temporibus Domitiani tantæ elegantiae fuit in mensa: ut nitidus meruerit appellari. Papinia. Stat quæ pspicuas nitidi melioris opacet Arbor aquas. Recta coena dicebatur suo ordine & apparatu ad differentiam sportulæ: nam hæc opponuntur recta coena: & sportula: ut apud Suetonium reppies. Grandia uerba: nega quia dicebas te ire inuitum. Vires: id est si tanta est tui animi potestas ut possis tibi ipsi imperare: ut a libi exposuimus: Non scribat laberi uirum putabo.

En rogat ad cenam melior te classice rectam.

Grandia uerba ubi sunt: si uir es: ecce nega.

In Cotilum.

Non uis in folio prius lauari

Quenquam cotile: causa quæ nisi hæc est:

Vndis ne fouearis irrumatis:

Te primus licet abluas: necesse est

Ante hic mentula quæ caput lauatur.

Ad Cecilianum.

Candidius nihil est te ceciliane: notauit:

Si quando ex nostris disticha pauca legis.

Protinus aut marsi recitas: aut scripta catulli:

Hæc mihi das tanquam deteriora legas:

Vt collata magis placeant mea: credimus illud.

Malo tamen recites ceciliane tua.

In Posthumum.

Hesternum factum narratur posthume coena:

Quod nollem: quis enim talia facta probet?

Os tibi præcisum: quantum non ipse latinus

Vilia panniculi percutit ora sono.

Quodque magis mirum est: auctorem criminis huius

Cecilium tota rumor in urbe sonat.

Esse negas factum: uis hoc me credere: credo.

Quid? quod habet testes posthume cecilius?

In Lyrum

Quod faciat uult scire lyrus: quod sobria fellat.

In Saufellum.

Cinctum togatis post & inde saufellum:

a præciso: nam præcisum & omasum sunt duo intestina auctore Marcello. Qui fellat: uidetur præcidere. i. prædicare os alterius. O Posthume narra os tibi fuisse præcisum. i. te fellasse cum subambiguitate uerbi uideatur intelligere os fuisse tibi incisum. Tâto sono: pstat in metahpora. Panniculi: mimi. Cecilius: grande & hispidum. Quod mirum: quasi dicat mixtum est quum iam seueræ frontis sit eum esse fellatorem. hoc dicit quum aliud uideatur intelligere. Habet testes: ambiguum est: intelligit enim testiculos. q. d. potuit præcidere os & irrumare: cum uideatur dicere per testimoniis. Ita & illud Virgi. Magis ista testibus agetur.

Cinctum. In Saufellum quæ suppressio nomine superius etiam notauit. Is conducta sardonice ut ait Iuuenalis agebat. Plinius meminit Materni in epistolis. Cinctum: circumdatum.

Non. Acusat imprudentiam Cotili qui ne contaminaretur aquis contaminatis ablutio mentularum: nolebat quæque ante se lauari: cum tamen ante ipse mentulam lauaret: erant quæ aquæ irrumatæ: quibus lauabat: nam iis mentulam lauaret.

Foueris: lauaris. Irrumatis contaminatis aquis ablutio mentularum: nam irrumare est mentulam ori alterius inferre: quod in aquas facere uidebatur quibus mentulam lauabat. Licet: quauis te primum abluas. i. quauis te primum abluas: tamen necesse est mentulam prius demittas in folium: id est uas aquarum plenum: in quo se loturi ad umbilicum usque obruti aquis stabant. Ita igitur prius inguina lauabantur quam caput. unde aquæ antequam abluerent caput erant mentula irrumatæ.

Candidius nihil est: id est nihil est alienius ab inuidia. ironia est. Deteriora: carmina mea. Tua: quia nihil scribis: ita inuidum eludit.

Hesternum. Verecundis: & tanquam alienis uerbis accusat Posthumum quod fellauerit Cecilium abutens ambiguitate uerbi: nam præcidere est incidere & lacerare ut supra. Præcisa est tibi mentula Glypte: & præcidere est prædicare: tractum





circum quia habebat ante abulones tanta turba cinctus ē q̄ta Regulus caufidicus. Is enī obtinebat magnū nomē: qua æmulatione Plinius nō nihil scribit liuide. Deducere est e domo in foro comitari. Reducere e foro domū. Reū tonsū: cum effecit ut aliquis reus liberaret qui tondebat liberatus. Ad alta tēpla: & uadit ad p̄soluēda uota. Nūq̄ sit tuus. i. habeas fātum comitatū qui cōductus est. Fusculenus: & Fauentinus nomina sunt foeneratorum erāt comites & rogati: q. d. foenore istam turbam alit.

Verbera. In leonē qui cum māsuēfactus uideret repē te ad feritatem reuersus duos pueros q̄ uertebāt glebas harenæ discerpfit: apte exclamat ī hunc Martialis. Securi magistri: nihil metuentis. Ferre: æquo animo. Dedit: exuit tāta feritas est ei reuerfa: quāta non debuit esse feris ex siluis libycis. Sanguineā harenā. i. theatrū cruentatū cāde ferarū. Martia harena: romano rū theatrū i quo multi solent necari. A lupa nostra: quæ nō mō pepercit Rōulo & Remo: sed nutriuit: Loquit̄ de fera quæ aluit Rōulū & Remū ei⁹ imago ænea cū pueriserat ī cōitio Plu. & Pli. auctores sūt.

Argenti. Nonnulli codices hnt̄. Isse: ut sic p̄p̄riū nomē q̄d nō displicet. sēfus ē: Mari⁹ collebat ab amico: q̄ nihil tam dabat: & ipse hæreditatē Marii captabat: moriens Marius rebus iam omnibus distributis: addidit in extrema parte testamenti se relinquere. vi. libras argenti huic amico: quod negatū cum mane esset: poeta iocat̄ in captatorem Marii: & ait eum non debere irasci: nā plus accipit: q̄ dederit: Nihil inquit dabas mario: Marius dedit tibi uerba. Locatur ex uerbis quæ opponit. Nihil dare: & dare uerba: nam cum idem sit: tamen dare uerba: uidetur esse aliquid si uocem audias non sensum.

Cosconi. Cosconium carpit qui non ratione sed numero sensebat uersus: & epigrammata uel longa uel breuia: docetque poeta multorum uersuum epigramma: si bene compositum sit nō posse uideri longum: sed disticha Cosconii male composita esse longa. Utilis unguendis axibus: quia uia quācūque putabis esse longam: & ita ualde unges rotas & axes in uia breui: ut spatium celerius superes. Plinius de quodam emplastro: Antiqui maxime axibus uehiculorum perungendis ad faciliorem circūactum rotarum utebant̄: Sic si tu iudicabis epigrammata esse longa multitudine carminum: ita breuiem uiam putabis esse longam. Hac ratione: qua tu censes epigrammata mea esse longa. Ita dices colossium esse longum: qui longus esse non potest cum habeat proportionē suam.

Quanta reduci regulus solet turba:
Ad alta tonsum templa cum reum misit:
Materne cernis inuidere nolito.
Comitatus iste sit precor tuus nunquam:
Hos illi amicos & greges togatorum
Ruriculum praestat & fauentinus.

De Leone.

Verbera securi solitus leo ferre magistri.
Insertamque pati blandus in ora manum:
Dedit pacem subito feritate reuerfa:
Quanta nec in libycis debuit esse iugis:
Nam duo de tenera iuuenilia corpora turba
Sanguineam rastris quæ renouabat humū.
Sanius & infelix furiali dente peremit.
Martia non uidit maius harena nefas:
Exclamare libet crudelis perfide prado.
A nostra pueris parcere discē lupa.

De mario.

Argenti libras marius tibi quinque reliquit:
Cui nihil ipse dabas: is tibi uerba dedit.

In Cosconium.

Cosconi qui longa pntas epigrammata nostra
Utilis unguendis assibus esse potes.
Hac tu credideris longum ratione colossium:

Clocatur ex uerbis quæ opponit. Nihil dare: & dare uerba: nam cum idem sit: tamen dare uerba: uidetur esse aliquid si uocem audias non sensum.

2
Puer Bruti: pulcherrimus fuit sed exiguae staturae: ut non debeat uideri paruis: cum haberet suorum membra sua proportione. In distichis: Gloria tam parui non est obscura sigilli: Istius pueri Brutus amator erat. Plinius: Appollodorus puer fecit quem amado Brutus philippensis cognomine suo illustrauit. Duplex pagina. i. paginae habent unum epigramma Marsus & Peto duabus paginis unum tantum opus absoluunt: an hoc dicitur: quod placet: quod quis duabus paginis inserant uaria epigrammata: tamen adeo recte componunt suauitate multa epigrammata: unum iudicari possint.

Et puerum bruti dixeris esse breuem.

Disce quod ignoras: marsi doctique pedonis

Sape duplex unum pagina tractat opus.

Non sunt longa: quibus nil est quod demere possis.

Sed tu consoni disticha longa facis.

Ad Cecilianum.

Aestiuo serues ubi piscem tempore quaeris?

In thermis serua ceciliane tuis.

In Nasicam.

Inuitas tunc me cum scis nasica uocatum:

Excusatum habeas me rogo: coeno domi.

De Fannio.

Hostem cum fugeret: se fannius ipse peremit.

Hic rogo: non furor est: ne moriari: mori.

In Zoilum.

Laxior hexaphoris tua sit lectica licebit:

Cum tamen haec tua sit zoile sandapila.

Ad Ponticum.

Abscissa seruum fugias: quid pontice lingua?

Nescis tu populum: quod tacet ille: loqui.

In Seuum maritum.

Fcedasti miserum marite moechum:

Et si qui fuerant prius queruntur.

Truncis naribus auribusque uultus:

Credis te satis esse uindicatum:

Erras: iste potest & irrumare.

De Sertorio.

Mollis erat facilisque uiris poeantius heros:

herens: de quo phiphraesticus Iuue. est locutus cum ait: Cum iam sexta ceruice ferat. Hic atque inde patens. Sandapila erat feretrum uilius tantummodo cadaueris: quis legamus Domitianum sandapila elatum fuisse: nam huiusmodi homines mortui apud poetam dicuntur pauperes, s. & igni aut. & alibi: Non debes fieri mortuus hexaphoro. & alibi: Vis sine febre mori. & alibi: Hoc

erogo dic non est cinna perire cito. Sequens epigramma est clarum.

Oepasti. Ad eundem moechum mariti. Requirit. n. se. i. ipsi reminiscunt: quis ipse non dicat.

Vindicatum a libidine uxoris liberatum uel ultum. Irrumare: nam uxor erat fellatrix.

Hollis. Sertorius siculus erat: Is ligebat cunnos. Martialis ait Philoctetem olim fuisse

Ignoras: non aduertis epigrammata in quibus nihil est superflui: non debet uideri longa: sed tua disticha: quia habent uerba inania & incoposita longa esse uidentur.

Aestiuo. Cecilianus thermas aedificauerat: quae erant nullius caloris: in eas uocat poeta. In thermis tuis serua: quae sunt frigidissime non modo hyeme: sed etiam aestate.

Inuitas. O nasica tu uocas me ad coenam: cum scis me ab aliis uocatum tu non uis me uenire. Propterea non egebas aliqua excusatione: uel quod Mart. inuitet se cum dicat non esse inuitatum: sed domi coenare ut possit ire.

Hostem. Hoc non magis dictum est in Fannio quam in Catonem Hannibalem: & Neronem: & multos: qui idem fecerunt. de Fannio Cepione loquitur: qui deprehensus in coniuratione aduersus Aug. sibi mortem conscium

Laxior. Zoilus amplam lecticam sibi confecerat. Maxime lecticae dicebantur octophora: quibus delicati & maximi uiri utebantur. hoc uerbum apud Ciceronem & Traquillum in Gallicula: quem scribit adeo delicate incessisse non nunquam: ut octophoro ueheret: aliae lecticae hexaphora dicebantur: quia sex seruis ue-

pathicū: quoniam Venus irata ob mortē Paridis eo pruritu & dedecor hominē affecit: sed
uerisimile ē Sertoriū nō interfecisse Paridē amicū Veneris: uerū filiū ipsū Ericē: de quo
tantū Venus sumat supplicii ut lingat cunnos: nā Venus hostē ulciscit turpis amoris de
siderio iniecto. **H**ereos pœnatus. i. Philoctetes filius Pœantis. Ouidius: Non te pœ
antia ples: Expositū lenos mō cū crimie haberet. Nō tam māsit ī lemno philoctetes: sed
cū Hercule uenit īde ī Apuliā ubi cōdidit petiliā: & unde Appollodoro teste misit colo
nos ī ciciliā. **M**olis: pathicus.

Sicut uita est. i. sic sūpsisse sup
pliciiū dicit. Erix: filius Vene
ris & Butæ. **E**x hoc: Sertorio
Videē credibile ē. Ericē interfe
ctū ab Sertorio: cū sumpserit
grauius suppliciiū Venus: ut
lingat. s. cunnos: qđ turpius ē: q̄
cinædū: ut erat Philoctetes.

Vimine. Cocta ī delitiis erat
romanoꝝ eadē decocta di
cebat. refrigerabat niuib⁹: ut
gratior esset. **I**uuenalis: Fri
gidior geticis petiē decocta pru
nis. hoc ē qđ cōquerit his uer
bis Plinius: Ad frigiditas potus
uas petiē in nubila. i. in niues.
Id fuit inuentū Neronis prop
terea ipse quasi peculiari inue
to carens īgemiscit apud Trā

quillum: Hæc est decocta Neronis: nunc erāt saturnalia mittebantur xeniā: id ē hospi
pitalia munera amicis: Martialis mittit colum niuarium: hoc epigrammate: colum niua
rium erat sacculus ex uimine panno uel unde uinum aut aqua decocta attenuabat: ut esset
frigidior. de hoc plura in distichis. Pl. Hi niues illi glatiem potant: pœnalque montium
in uoluptatem gulæ uertunt: seruat algor æstibus: & cogitaturque ut alienis mensibus.
nix algeat: decoquunt alias: quas mox & illas hyemant. **T**empore Saturni: in saturnali
bus. **C**ustodia: tegimen. **C**lausā septa: & compacta: leui uimine. **T**oga rasa: æstiuo
tēpore utebantur. **S**i quæris: cōuenires: hoc uas coctæ quod mittit appellabatur colū
niuarium id est in quo depositis niuib⁹ refrigerabatur decocta.

Quod nec **I**n palæmonē scribit. q̄ ut lectores carminū illecebris aliceret: uersus
magno labore cōponebat: & affectabat in his nouitatē numeroꝝ: nam mō scribe
bat sotadicū carmen: modo inferebat uerba græca: modo choliambum edebat ait poeta
infani esse hominis laborare in iocis: & quærerere remotiores numeros: ut nouitatis
tenere: et lepore delectet: se negligere huiuscemodi laborē: neque uelle quærerere multi
tudinem lectorum tantis laboribus: & tam morosa cura. **T**am mal⁹: propterea malus
poeta: q̄ non glorior. **C**armine supino: id est molli & eneruato. **S**otadem cinædum:
oratio cinædica originem habuit a Cleomaco pugile: qui in cinædi cuiusdam & an
cillæ: quæ a cinædo alebatur amorem incidit: cinædicosque mores: & orationem ē imi
tatus Sotades. Primus elaborauit hoc scribendi genus: postea Alexander ætulus sed hi
puratantum oratione: postea Lyfias cantum adhibuit. Ennius hoc genus carminis usur
pauit ciprio boui merendum. dictum carmen a Sotade auctore. cinædum ea de causa
quam diximus de Cleomacho. Supra hoc carminis genus cum poeta damnet urbaniter
iocatur se scilicet nō legere retro carmen cinædicum: alludens q̄ cum cinædicum sit an
te non debet legi. **C**inædicum sotadem: id est non uxor eo carmine: quo Sotades au
ctor orationis cinædicæ usus est.

Vulnera sic paridis dicitur ultra uenus:
Cur lingat cunnum siculus sertorius: hoc est:
Ex hoc occisus ruffe uidetur eryx.

De præposteris donis.

Vimine clausa leui niueæ custodia coctæ
Hoc tibi saturni tempore munus erit.
Dona quod æstate misi tibi mense decembri
Si quæris: rasam tu mihi mitte togam.

Ad Classicum.

Quod nec carmine glorior supino:
Nec retro lego Sotadem cinædum:
Nusquam gracula quod recantat echo:

Eccho græcula. i. uox græca inserta: nam inferebāt poetæ uerba græca carmini: ut maior esset lepos. Id tāq̄ nimiū molle reprehendit in Lucilio. Pitholeū rhodius nō pbatur: q̄ sæpius græculas uoces inseruit: hoc agit Martialis: se raro & apte. **E**ccho græcula: id est reboatio & pnunciatio græcula. **C**holiambon: i. carmine iambico magna eacerbitas: qualis usus e Bibaculus infensus i primis Catoni gramatico. **A**rchilochus eodē genere usus e: poeta fuit excogitatū a mollioribus poetis: ut diffracto eo rigore iambico alte

Nec dicat mihi luculentus athis:
Mollem debilitate galiambon:
Non sum classice tam malus poeta.
Quid si per graciles uias petauri
Inuitum iubeas subire ladam:
Turpe est difficiles habere nugas:
Et stultus labor est ineptiarum.
Scribat carmina circulis palæmon.
Me raris iuuat auribus placere.

In Phœbum.

Dicis amore tui bellas ardere puellas:
Qui faciem sub aqua phœbe cacantis habes.

In Mamercum.

Nil recitas & uis mamerce poeta uideri:
Quicquid uis esto: dum modo nil recites.

In Gaurum.

Quod nimio gaudes noctem producere uino
Ignosco: uitium gaure catonis habes:

Carmina quod scribis musis & apolline nullo
Laudari debes: hoc Ciceronis habes:

Quod uomis antoni: quod luxuriaris apici:

Quod fellas: uitium dic mihi cuius habes.

Ad Quintilianum.

Quintiliane uagæ moderator summe iuuentæ:

Dicis. Derider phœbum: qui dicebat puellas ardere sui amore: cum habeat honestantis sub aqua. locatur cum ardore & aqua: hic erat pallidus & turgidus.

Nil. Mamercus male scribebat. **D**umō nil recites. i. ne offendas nos tuis iēptiis.

Quod. Gaurus gaudebat ebrietate. Cato uticensis: cuius uirtus: ut Horatius: nō nunq̄ intaluit mero: quā Plut. id uelit uideri accidisse non Cato. ebrietate: sed magna negociorum cura. **N**ullo Apolline: id est nullis musis. i. sine gratia Apollinis & musæ.

Hoc Ciceronis: q̄ male scribebat carmina. **A**ntonius: accusat a Cicerone q̄ uomuerit i senatu multis uicib⁹. **L**uxuriaris: nā Apitius multas miriadas: ut græci scribūt luxu cōsumpsit. **Q**uod fellas: quasi dicat in multis aliis uitiiis habes auctores: In fellatiōe quē habes: Ita iocat in turpē hominem.

Quintiliane moderator. Nam ut ipse scripsit. xxiii. annos erudiendis iuuenibus impendit. docuit etiam nepotes Domitiani. primus Romæ mercedem publicā e fisco accepit: ut scribit Eusebius. **V**agæ: iuuentutis.

rum genus institueret: qd iam bicū erat: sed fractū: unde dictum est χαλιαβος claudius iambus. **A**this: ut alii sentiunt nomē pprium poetæ e: quod nusq̄ ipperi: sed ut puto Athis hic puer amat⁹ a Cibelle: ponitur p molli & enervato poeta: nam & ipse mollissimus fuit secti testib⁹: qd alibi indicat Martialis: cū ait: Ec cōcubino mollior celeneo. de eodem carmine Persius. Claudere sic uersū didicit berecynthius athis. Petauri: dict i agiles hoies a petæe quod est uolo: hi p circulos se immitunt: nascunturque sub delphine: ut Maternus scribit. **M**arcellus petauristas appellat. & alios esse se putat: sed Materni i terpretatio cum Martiale cōuenit.

Lada: cursor fuit Alexandri uelocissimus. sensus est poeta: possum esse bonus poeta et si non sector numeros sotadicos & choliambicos: quemadmodum Lada cursor omnino uelocissimus erat etiam si non immitteret se p circulos: quod poterant agere petauri. de Lada scribit Solinus in collectaneis: & eiusdem meminit Catul⁹

Romanæ togæ: nobilitatis: & iuuetutis. Propero uiuere pauper: & spretis diuitiis idul-
geo animo. Nec utilis annis: inutiles annis dicuntur qui nullâ partē anno: i uera uita .i.
animi relaxatione & quiete ponunt. Nemo uiuere satis pperat. i. adeo anni labunt cito
ut nō possimus uideri nimiū properat ad uerā uitam. i. quietem: quasi dicat nemo potest
reprehendi: q̄ nimium temporis uelit dare quieti. Imagines: maiornū qui aliquid præ
clari gesserant collocabantur in atrio: ut apud Siliū exposuimus. Rudis herba: id est

herba sine ullo condimento:
uel imparatus hortus. Verna
seruus: id est habeā tantū mo-
do unde possim alere seruum.
Cōiunx: nō doctissima: & Iu-
uenalis doctam cōiugem scri-
bit molestam: Quæ uoluit pa-
læmonis artem. Ita descripta
est Epicuri uita: quam poeta
maxime probat.

Rerum. petit a Domitiano
ius trium natorum: quod
qui habebant: cum aliquid po-
pulo uiritim diuidebatur his
dabatur portio pro tribus li-
beris alendis. In lege agraria te-
statur hoc Appianus. Hoc ius
institutum est in monumētū:
& laudem auctore Dionysio
trium oratorum: qui tergemini
pugnauerunt aduersus Cu-
racios albanos pro imperio ro-
mano. Claudius etiam dedit
mulieribus ius quattuor nato-
rum. Quo sospite: id est sano
& saluo. Fortuna uetat: quia
non habebat tres filios. Cre-
dar: quia non erat. & Pli. scri-
bit se a cōpetitore superatum:
q̄ ille ius trium natorum habe-
ret præter alia ornamenta: nā
qui id ius habebant antepone-
bantur carentibus liberis.

Natorum. O uxor iam ua-
lebis: id est discedes. Mu-
nus domini non debet perire:
quia debeo esse cōtentus mu-
nere Cæsaris: & non debeo
quærere amplius liberos.

Plus pudoris: id est si in me-
dium non uenit.

Gloria romanæ quintiliane togæ:
Viuere quod propero pauper nec inutilis annis:
Da ueniam: properat uiuere nemo satis.
Differat hoc: patrios optat qui uincere census:
Atriaque immodicis artat imaginibus.
Me focus: & nigros non indignantia fumos
Tecta iuuant: & fons uiuus: & herba rudis.
Sit mihi uerna satur: sit non doctissima coniunx:
Sit nox cum somno: sit sine lite dies.

Ad Cæsa. Do.

Rerum certa salus terrarum gloria Cæsar:
Sospite quo magnos credimus esse deos:
Si festinatis totiens tibi lecta libellis
Detinuere oculos carmina nostra tuos:
Quod fortuna uetat fieri: permitte uideri
Natorum genitor credar ut esse trium.
Hac si displicui: fuerint solatia nobis.
Hac fuerint nobis præmia: si placui.

Ad Vxorem.

Natorum mihi ius trium roganti
Musarū præcium dedit mearum
Solutus qui poterat: ualebis uxor.
Non debet domini perire munus.

Ad Regulum.

Primus ubi est inquis: cum sit liber iste secundus:
Quid faciam: si plus ille pudoris habet:
Tu tamen hunc fieri si mauis regule primum:
Vnum de titulo tollere iota potes.

M. Valerii Martialis liber tertius.

Hoc Tibi quicquid: id est lon. **T**edio urbis discesserat Martialis in galliam cisalpinam: unde hunc librum mittit: nam quod ait secundo uersu: Gallia romanæ nomine dicta togæ: ego de gallia cisalpina itelligo ob tertium epigramma ex quo satis dicitur inde mitti librum. Primum lectori alloquitur: & indicat ubi liber sit compositus: neque se mirari ait si fortasse plus placeat superior: qui compositus fuerat in urbe quoniam quæ domi nascuntur gratiora sunt externis Romanæ togæ: alludit ad galliam togatam quæ ab ancone incipit: cum ut puto uelit indicare galliam cisalpinam Romanæ: tu legis hunc: nam hunc mittebat librum in urbem. Liber uerna. i. natus domi in urbe. Vincere gallum. i. qui mittit ex gallia. Vincere: gratia superare.

Ad Lectorem de libro Gallicano.

Hoc tibi quicquid id est: loquinquis mittit ab oris.
Gallia romanæ nomine dicta togæ.
Huc legis: & laudas librum fortasse priorem.
Illa uel hæc mea sunt quæ meliora putas.

Plus sane placeat: domina qui natus in urbe est.
Debet enim gallum uincere uerna liber.

Ad Librum suum.

Cuius uis fieri libelle munus:
Festina tibi uindictam parare:
Ne nigram cito raptus in culinam
Cordilas madida tegas papyro:
Vel thuris piperisque sis cucullus:
Faustini fugis in sinum: sapisti.
Cedro nunc licet ambules perunctus:
Et frontes gemino decens honore,
Pictis luxurieris umbilicis.
Et te purpura delicata uelet.
Et cocco rubeat superbus index.
Illo uindictæ nec probum timeto.

Ad Librum suum.

Romam uade liber. si ueneris unde requiret:

reticum. Cucullus: tegmen thuris & piperis uenditi. Faustini: alibi meminit. Sapisti: optimum cepisti consilium. Cedro: oleo cedrino quod seruabat chartas. Luxurieris: id est luxuriose orneris umbilicis pictis. Index: titulus. Coccum mittebat gallia præcipuum: licet Pisdia & aliæ prouinciæ mitterent: unde uestes coccinæ fiebant præcipuo colore & ingenti precio. Illo uindictæ: patrono Faustino. Probum: probum posuit pro seuerissimo castigatore: nam. M. V. probus emendandis libris soli nec ulli alii grammatices parti deditus: reliquit non mediocrem siluam obseruationum sermonis atiq.

Romam: Alloquitur librum. Duæ erant uix æmilie: altera quæ flamminiam excipiebat: de qua hic loquitur: Altera quam strauit Scaurus per Pisas & lunam in fabatos usque.

dit ad galliam togatam quæ ab ancone incipit: cum ut puto uelit indicare galliam cisalpinam Romanæ: tu legis hunc: nam hunc mittebat librum in urbem. Liber uerna. i. natus domi in urbe. Vincere gallum. i. qui mittit ex gallia. Vincere: gratia superare.

Cuius. Alloquitur librum: & hortatur eum ut sibi pareret patronum aduersus obtrepatores: & laudat Faustinum.

Cuius uis fieri munus. i. cui uis mitti. Imitatio Catulli: Cui dono lepidum nouum libellum. Vindictam parare. i. de fensorem. Teges cordillas: hii uersus sunt apud Persium aliis numeris: Scumbros metuētia carmina nec th. Cordillæ idem pisces sunt qui thini: nã thinni simul ac nati sūt matrē sequuntur autumnno redeuntes ex ponto in magnū mare cordillæ dicunt: cū se imiserit cœo pelanides. τηλοσ. n. latine cennum post annū appellat thini. Cordillas: pisciculos. Papyro madida: nã neglectæ papyri in hūc usum adhibebant siue scriptæ esset damnatis carminibus siue nō scriptæ: sed tūc erat illud genus papyri: quod emporeticū dicitur deprauata dictione apud Pliniū ampho-

Faustini: alibi meminit. Sapisti: optimum cepisti consilium. Cedro: oleo cedrino quod seruabat chartas. Luxurieris: id est luxuriose orneris umbilicis pictis. Index: titulus. Coccum mittebat gallia præcipuum: licet Pisdia & aliæ prouinciæ mitterent: unde uestes coccinæ fiebant præcipuo colore & ingenti precio. Illo uindictæ: patrono Faustino. Probum: probum posuit pro seuerissimo castigatore: nam. M. V. probus emendandis libris soli nec ulli alii grammatices parti deditus: reliquit non mediocrem siluam obseruationum sermonis atiq.

Forum Cornelii: mutato nomine nūc imola dicitur. **F**atere multa. i. nimis multa paucis uerbis. **V**anae togae: uel uariae: quia ut scribit iter togatos ambulabat. i. inter anteabulones: ex quo nihil accipiebat quod esset libero homine dignum: & propterea togam uagam uanam dixit: uel uanae togae Romanorum togatorum: quia uani & nulli emolumentum erant in clientibus: placet prior sententia. **E**xierat poeta: id est quoniam erat poeta exiuit. Cū cytharædus erit redibit: quia cytharædi in precio sunt Romae non poetae. **I**ta figurate tempora sua notat.

His commendari: Ad librum iterum. **A**nnus multis factis eris: hospites dicunt amici externi propterea ait tu non eris Iulio amicus externus sed popularis & ex ipsa urbe. **N**omen in meo ore: quia saepe eum celebrabo carminibus meis. **P**rimi in limine tecti: domus nostrae: quia uicinus erat Iulius Martialis. **D**aphnis graece: latine laurum. Martialis lauros habuit uicinas ad porticum uipisanam: quod dixit: At mea uipisanas spectant coenacula lauros: propterea uicinum hominem qui domui suae lauretum illic olim habebat facto nomine appellat daphnidem. Daphnis praeterea olim fuit Mercurii & Nymphæ filius qui & ipse ita est appellatus: quoniam in silua laurorum in Sicilia esset natus. Is amisit oculos cum ebrius immemor minagynphæ si cum aliqua alia re haberet: regis filiam stuprasset. **H**os pariter: Iulium & uxorem.

Formosam: In mulierem: quae rugas medicaminibus celabat uultus: corpus deformem lauabat. faciebat hoc ut formosa uideretur: cum tamen ipsum corpus perderet faciem esse deformem. **L**ædis: aquas lauando. **D**eam: aquarum. **A**peri: detege faciem. **N**igro medicamine: ut uideamus an sis formosa. **A**ut tunicata lauane corpus quod cernimus non formosum doceat faciem esse deformem.

Lux tibi: Marcellinus die natali patris deposuit primam barbam: ait Martialis duplicem esse causam celebrandi diei: quod eo & pater natus sit. & filius deposuerit primam barbam lanuginem: nam lanugo haec deponebatur magna celebritate conuiuiorum & ludorum: & indicium erat uitae in ita uirilium aetatis. **H**æc prima: hoc die natus est pater tuus. **Libat**: id est decidit: quia deposuisti primam barbam.

Aemiliae dices de regione uia.

Si quibus in terris: qua simus in urbe rogabit:

Corneli referas me licet esse foro.

Cur absim quæret breuiter: tu multa fatere:

Non poterat uanae tadia ferre toga.

Quando uenit dicet: tu respondeto poeta:

Exierat: ueniet cum citharædus erit.

Ad Eundem.

Vis commendari sine me cursurus in urbem.

Parue liber multis: an satis unus erit?

Unus erit: mihi crede satis: cui non eris hospes:

Iulius: assiduum nomen in ore meo.

Protinus hunc adeas: primique in limine tecti:

Quos tenet daphnus: nunc tenet ille lares:

Est illi coniunx: quae te manibusque sinuque

Excipiet: tu uel si puluerulentus eas.

Hos tu seu pariter: siue hanc illum ue priorem

Videris: hoc dices: Marcus auere iubet:

Hoc satis est. alios commendat epistola: peccat

Qui commendandum se putat esse suis:

Consilium Deformi.

Formosam faciem nigro medicamine uelas:

Sed non formoso corpore lædis aquas:

Ipsam crede deam uerbis tibi dicere nostris:

Aut aperi faciem: aut tunicata laua:

Ad Marcellinum.

Lux tibi post idus numeratur tertia maias:

Marcelline tuis bis celebranda sacris:

Imputat aethereos ortus hæc prima parentis:

Libat florentes hæc tibi prima genas.

Magna licet dederit iocunda munera uitæ:

Ille dies: licet dederit iocundam uitam patri: quia eo natus est: nunquam præstitit amplius
quod reddit te uirum. Vel patri: accipe absolute ut dicat: nullus pater plus acci-
pit ab eodem die: ut & natalem suum celebret & depositam filii lanuginem.

Centum. Domitianus sportulas sustulit: dabantur autem centum quadrantes pro
sportula his: quæ una lauabantur: quod supra indicauit: Dat baiana mihi lætus Mar-
tialis & insultans diuitibus: qui exigua sportula & interdum cibo comites conducebat:

Plus nunquam patri præstitit illa dies.

De Sportula.

Centum miselli iam ualete quadrantes

Anteambulonis ^{salaxia} congiarium lassii: & fatigati

Quos diuidebat balneator elixus.

Quid cogitatis o fames amicorum?

Regis superbi sportulæ recesserunt.

Nihil stropharum est: iam salarium dandum est:

In Quintum.

Thaida quintus amat: quæ thaida thaida luscâ.

Vnum oculum thais non habet: ille duos.

In Cinnam.

Verficulos in me narratur scribere cinna:

Non scribit cuius carmina nemo legit.

In Philomusum.

Constituit philomuse pater tibi milia bina:

Menstrua: per quæ omnes præstitit illa dies:

Luxuriam premeret cum crastina semp egestas:

Et uitis essent danda diurna tuis.

Idem te moriens heredem ex asse reliquit:

Exheredauit te philomuse pater.

Ad Quintum.

Si tua nec thais nec luscâ est quinte puella:

Cur in te factum distichon esse putas?

Sed simile est aliquid: pro laide thaida dixit:

Dic mihi quid simile est thais & hermione?

Tu tamen es quintus. mutemus nomen amatis:

Si non uult quintus thaida sextus amet.

In Fabullum.

Vnguentum fateor bonum dedisti.

Conuiuus here: sed nihil scidisti.

crastina. i. cū uno die tantū cōsumeres ut in sequenti nihil superesset. Ex asse: tota hæredi-
tate qua nō erant duo milia: pater exheredauit: quia nō dabit amplius duo milia singu-
lis mētib⁹ ut dabat: sed quū minus illa daret: tūc te exheredabat: quia nihil inde superfuit.

Vnguētū: Corpus mortuo & lauabat. Ennius: Corpusque lauant frigētis & unguēt:
tū Fabull⁹ accepit cōuiuas: ut ungerēt ut moris erat. Sed nihil scidisti: ad cōcedēdū.

ait eos nō debere amplius spe-
rare comites exiguo cibo: sed
esse recto & legitimo salario.

Elixus: decoctis aq̄s balneo-
rum. O fames amicorum: id
est o diuites qui cogebatis a-
micos esurire tenui sportula.

Quid cogitatis regis superbi
.i. diuitis: ut supra: Tumido-
que anteambulo regi. Stro-
phæ: potes legere: id est aliū-
torum: quasi dicat amplius nō
datur tibi i sportulā: quod nō
placet. lege strophæ: nā stro-
phæ p̄stigie & occultæ frau-
des sunt: ut appellet sportellā
strophas: quasi rem fallacem:
& cuius dulcedie multi decep-
ti tēpus frustra terebant. Plini-
us in epistolis hoc uerbo utit:
Hic inquit dixi strophas facis.
& alibi Martialis: iam stropha
talit abit.

Thaida: Cum luscâ & de-
formem possit amare: Ip-
se non habet duos oculos: nā
cæcus est.

Constituit: Philomusus
prodigus erat & a patre ac-
cipiebat duo milia sigulis mē-
sibus ne cōsumeret hæredita-
tem una prodigalitate. postea
pater mortens cōstituit hære-
dē: & non reliquit duo milia i
toto asse: ergo pater exhereda-
uit: quia nō dabit amplius sin-
gulis mēnsibus duo milia per
omnes dies quoad uixit uel ex-
heredauit: quia tantū dedit:
ut nihil moriēs relinquere po-
tuerit quod placet. Egestas

D Salta: per faceta est. **M**ortuus: quia mortui unguuntur & non comedunt.
Vm: Crudus significat cibum non coctum: crudus item significat hominem qui bene non coxit. In hoc iocat Martialis accusat auaritiam Næuiæ. **P**arcis: abstines ab apro. **R**ūpis: laceras. **H**oc pacto: non apponendo aliquid. **N**nnq̄ ero sic crudus. i. nunq̄

P accidet ut bene non concoxerim nihil edendo. locatur in hoc uerbo crudus.

Plus credit: Credere est mutuo dare pecuniam. Cicero: Per amicos tuos qui ei credit dissent. **C**redere itē est habere fidē. locat in hoc Martialis.

Credit mutuatur. fallit lectore ambiguitate uerbi: lector acciperat credere pro dare pecunias mutuo. **M**artialis accipat credere p. adhibere fidem. nā cæcus qui amat multū credit.

Cum sit tā paup̄ quomodo? interrogatio ē quomodo mutuet? respondet Cæcus amat: iccirco multum aliis credit.

DAs: Prouerbiū erat apud antiquos in eū qui rem rētare & supra uires: Tenete te intra pelliculā. hoc usurpat Horatius in sermonib⁹: & nūc dicit a Nartiale i cerdonē aptissime. nā cerdo ad tantas peruenerat opes ut gladiatorū munus ederet in theatro de quo alibi: Frange miser calamos & rumpe thalia libellos: Si dare futuri calce⁹ ista potest. **C**erdones: a lucro dicti: nā κέρδος apud græcos: lucrū apud nos significat. **R**egulæ: princeps futuri. **S**ica. i. gladius: **G**ladiatores: ipsi gladiatores. **C**orrio tuo. i. pelle tua. **L**udere: dare gladiatores. **I**n tua pellicula: id est intra tuā artem. **I**unecornalis: Quōdam hicornicines & municipales: harenæ per petui comitens: notæque per opida buccæ. **M**unera nunc edunt: & cætera.

Circunlata: Dicitio hæc deprauata est in nouis codicibus omni ex pte: i. uetustissimis nō omnino: nā uetusti codices sic habēt scribita: qđ ita emēdandū censeo scribita. nam scriblita auctore Varrone in menipea: Est genus cibi liquidoris. Varro: Impone in scrupē scriblitam. hoc magis placet q̄ aut intrita: aut scorptita: quoniam ut mihi uideatur uoces sunt: altera inusitata altera non conueniens: neque si sequimur elementa uetustiorum codicum in hoc uerbo apte coagmentari possunt: tamen si placet scorptita ē poculū forbile & cibus forbilis. In Sabidiū scribit fellatorē: & male olentem cuius flatu scriblita allata mensis malū cōp̄it odorē: a scriblita fit scriblitare: quod est infirmis & nulantibus gressib⁹ insistere. **S**ecundis mensis: id est inter bellaria. **C**irculata diu: quia calebat. **V**rebat manus: conuiuiarum ita ut non posset tangi.

Res falsa est bene olere: & esurire.

Qui non cœnat: & ungitur fabulle:

Hic uere mihi mortuus uidetur.

In Næuiam.

Dum non uis leporē: dū non uis carpere mulum:

Et plusquam patri næuia parcis apro:

Accusas rumpisque coquū: tanquā omnia cruda:

Attulerit: nunquam sic ego crudus ero.

De Tutio.

Romam perebat exuritor Tutius:

Profectus ex hispania.

Occurrit illi sportularum fabulla:

Aponte rediit miluio.

De Codro.

Plus credit nemo quam tota codrus in urbe:

Cum sit tam pauper: quomodo cæcus amat?

In Cerdonem.

Das gladiatores futuri regule cerdo:

Quodque tibi tribuit subula: sica rapit?

Ebrius es: nec enim faceres id sobrius unquam:

Vt uelles corio ludere cerdo tuo.

Lusisti. satis est: sed te: mihi crede: memento:

Nunc in pelliculla cerdo tenere tua.

In Sabidium.

Circunlata diu mensis scriblita secundis:

Vrebat nimio sæua calore manus.

Merda fuit: propter anhelitum Sabidii fellatoris male oluit ut merda. Antiquus co-
dex ut dixi ita habet Circulata diu mensis scriblita secundis. Sed qui male emendarunt in-
uerterunt per scriblita uel sorptita uel intrita scribetes. His commentariis alioque ineptias dis-
simulaui: quod licuit ubique. Nam neque tam damno libenter aliena quam mea omnibus
probare studeo: cuius consilii adhuc me non poenituit. quauis laceffitum scriblita legen-
dum existimo. Nam scriblita: quod ex antiquis codicibus facile apparet est placentae ge-
nus: quod docet Cato his uer-
bis in re rustica: Scriblitam sic
facito in balteo tractes caseu:
Ad eundem modum facito uti
placeta sine mele: coquitoque
Ita leges: Circulata diu mens-
sis scriblita secundis.

Sed magis ardebat sabidi gula: protinus ergo:

Sufflauit buccis terque quaterque suis.

Illam quidem tepuit: digitosque admittere uisa est:

Sed nemo potuit tangere: merda fuit.

In Maximum.

Perfrixisse tuas quæstæ præfatio fauces:

Cum te excusaris maxime quid recitas?

De Vipera in ore ursæ.

Proxima centenis ostenditur ursæ columnis

Exornant Fictæ quæ platonana feræ.

Huius dum patulos alludens tentat hiatus:

Pulcher hylas: teneram merisit in ora manum.

Vipera sed cæco scelerata latebat in ore:

Viuebatque anima deteriore fera.

Non sensit puer esse dolos: nisi dente recepto:

Dum perit: o facinus ausa quod ursæ fuit.

De Canio.

Dic musa quid agat canius meus ruffus?

Utrum ne chartis tradit ille uicturis

Legenda temporum acta claudianorum?

An quæ neroni falsus astruit scriptor?

An æmulatur improbi iocos phædri

Lasciuus eligis: an seuerus herois?

An in cothurnis horridus sophocleis?

ducebat spiritum. **A**nima deteriore. i. flatu & spiritu uenenato. **O** facinus: simul de-
plorat necem pueri & uitam feræ marmoreæ admiratur. **F**alsa: quia non erat marmo-
rea ut uidebatur. falsa res est quod uidetur. quod dicitur erat uipera cum uideretur ursæ.

Dic musa: De Canio: & in eum iocatur qui nulla alia re magis occupatus erat quam risu:
de quo supra: Cepit maxime pana qui solebat. **C**hartis uicturis: id est immorta-
litate. **T**empora claudianorum: id est Claudii & eius maiorum. hanc historiam scripsit
Plinius: sed non extat. **F**alsus scriptor: an laudat ea quæ nonnulli scriptores adulantes
Neroni laudarint. hæc duo interrogauit: quoniam & Neronis: & Claudii memoria in-
uisa erat Domitiano. **A**emulatur: imitando in numeros ducit. Phædrus eximie for-
mæ a Platone introducit in eo dialogo qui ita inscribitur: ubi longa oratione & Phæ-
dri uerbis de amoribus disputatur. **L**asciuus Canius: id est lasciuus in elegis. **A**n
seuerus: scribit ne heroico carmine: an uersatur horridus in cothurnis sophocleis: id est
in tragico carmine.

Schola poetarum: locus ubi poetae recitabant. **L**epore attico: id est attica puritate & elegantia. **H**inc: a schola poetarum. **T**erit porticum: deambulat ne in porticu. **A**n carpit spatia: i. an deambulat in porticu argonautarum in campo martio: an rursus: quia saepe illic accedebat. **T**epentes buxos: i. inter buxetum: i. deambulat ne in porticu Europae. **T**iti thermis: nam Titus thermas construxerat: an lauat in thermis agrippae. **T**igillini impudici: nam per impudiciam Tigillinus multa a Nerone est consecutus: quae ad omne corruptat. Ipse obscuro

parentibus foeda pueritia turpi senecta apud aquas sinuessanas perit iussu Othonis muliebriter: nam secuit fauces nouacula. **T**ulli & Lucani: duorum fratrum: de quibus supra: Si lucas ne tibi uel si tibi tulle darent.

Pollionis quartum: Quartum non proprium loci amoeni est ad quartum lapidem. **I**am: aestiuo tempore. **N**auiculari: i. nauigat: nam nauiculari est ociosa cibus uehi. **R**idet: ita ante notat: Cepit maxime pana quae solebat. Ita suspensum hactenus lectorem in risum puocat.

Proscriptionum: Antium Restionem proscriptum famulus: quem ipse in compedibus & fronte notatum secutus est fugientem: aliis suis diripientibus bona domini. Is collocatum dominum in loco abdito aluit: Senem in quem incidit interemit: coniecitque in rogum ardentem: ostendit his qui tenerant ad Restionem capiendum illic ardere. **P**roscriptionum: Restionem. **I**nuidia: i. infamia dicitur: quod fuerit seruatus ab eo seruo: quem ipse habebat in compedibus: quem fronte signauerat. historia est apud Macrobius.

Dederas: Apitius habebat septem milia. sex consumpsit luxu: & cum adhuc centum superessent uerit ne posset explere: gulam ea pecunia

uenenum bibit: quod fortasse a multis poterat laudari tanquam fortiter fecisset: ad quod Martialis ait: nihil potuisse fieri gulosius. nam cum caeteri uncta sectentur propter gulam: ipse quod plus est bibit uenenum gulae causa. **T**u grauatus: quod solum scilicet centum superessent: ut tanquam. **F**erres famem & sitim: id est tanquam laborares fame & siti bibisti uenenum.

Omnia: In eum qui obsonia apposita conuiuiis retro porrigebat pueris: si inquit Martialis in animo tibi est retro porrigere obsonia: debes & mensam parare pueris non nobis. **A** pedibus: lecti ubi discumbunt pueri: Serui enim ad pedes discunbebant. alibi retro flexus ad pedum turbam: i. ad suos. & alibi: Ad pedes implet lagenam: i. ex mensa suorum.

An occiosus in schola poetarum:

Lepore tinctos attico sales narrat:

Hinc si recessit porticum terit templi:

An spatia carpit lentus argonautarum:

An delicatae sole rursus europae

Inter tepentes post meridiem buxos.

Sedet ambulat uel liber acribus curis:

Titi ne thermis an lauetur agrippae:

An impudici balneo tigillini:

An rure tullii fruitur atque lucani:

An pollionis dulce currit ad quartum:

An aestuantes iam profectus ad baias.

Piger lucrino nauiculatur in stagno:

Vis scire quid agat canius tuus: ridet.

In Crudelem Dominum.

Proscriptionum famulus seruauit fronte notatus:

Non fuit haec domini uita: sed inuidia.

De Apitio.

Dederas apici bis tricentis uentri:

Sed adhuc supererat centies tibi laxum.

Hoc tu grauatus ne famem & sitim ferres:

Summa uenenum potione duxisti.

Nil est apici tibi gulosius factum.

In Inuitatorem.

Omnia cum retro pueris obsonia tradas:

Cur non mensa tibi ponitur a pedibus.

Vite nocens: Erat aruspex: qui uolebat immolare caprum Baccho: sed quoniam carnes hirci ferent nisi castratur: Iussit ut rusticus resicaret testes capri: Apparuit hernia aruspici: rusticus eam rescauit. Stabat ut mactaret: & placebat deo. **R**osa: corrosa uirga. **A**ruspex tuscus: qui e tuscia uenerat: nam e tuscia uenerat aruspicina. **T**eter odor est. i. nocens odor hircorum. **H**ernia: pellis testiculorum. Iuuenalis: Quibus incendi frigidus æuo Laomedontis & Nestoris hernia possit. **A**ras: uirides e cespite: Rusticus secuit

herniam aruspici: putauit hunc esse ritum sacrorum.

De Tusco haruspice.

Vite nocens rosa stabat moriturus ad aras:
Hircus: bacche tuis uictima grata sacris.
Quem tuscus mactare deo cum uellet haruspex:
Dixerat agresti forte rudique uiro.
Ut cito testiculos & acuta falce secaret:
Teter ut immunda carnis abire odor.
Ipse super uirides aras luctantia pronus:
Dum resecat cultro colla: premitque manu.
Ingens iratis apparuit hernia sacris.
Occupat hanc ferro rusticus: atque secat.
Hoc ratus antiquos sacrorum poscere ritus:
Talibus & fibris numina prisca colli.
Sic modo qui tuscus fueras: nunc gallus haruspex:
Dum iugulas hircum: factus es ipse caper.

Ad Faustinum.

Si temperari balneum cupis feruens
Faustine: quod uix iulianus intraret:
Rogo lauet uti rhetorem sebineum.
Neronianas is refrigerat thermas.

In Candidum.

Predia solus habes: & solus candide nummos:
Aurea solus habes: myrrina solus habes.
Massica solus habes: & opimi cecuba solus:
Et cor solus habes: solus & ingenium.
Omnia solus habes: hoc me puto uelle negare:
Uxorem sed habes candide cum populo.

In Gallum.

Nunquam me reuocas uenias cum saepe uocatus:
Ignosco nullum si modo galle uocas.
Inuitas alios. uitium est utriusque. quod inquis:
Et mihi cor non est: & tibi galle pudor.

In Nestorem.

Auriculam mario grauiter miraris olere:

ris. alibi eodem sensu de ampulla unguenti in cunilinguo: quod cum eam olfecisset: dixit poeta factam esse garrum.

Semperari: locatus in Sabineum rhetorem: qui tantum uentum emittebat podice: ut possit refrigerari balnea calidissima. Iulianus amabat balnea tepida.

Predia: In candidum qui nihil dabat amicis: & uolebat omnia solus habere: de quo supra est conuestus: Candide κοινωφιλων: sed non habebat uxorem solus: cui insultat hoc epigramate. **S**olus habes. i. nihil ex iis das amicis: sed solus omnibus tuis rebus uteris propter uxorem. **I**uuenalis: Gentis uitio nunquam partem amicis solus habes. **M**yrrina: uasa mittebantur ab oriente: & a nonnullis locis parthorum: sed precipua ex acarnania erat distincta maculis: nonnulli dixerunt myrrinum esse humorem concretum sub terra: unde haec uasa ducebantur. **M**assica. i. falernum. **C**ecuba opima. i. uina opimiana.

Nunquam: idem ferme sensus est superioris epigramatis: Inuitas nullum nisi cum quo cotta lauaris. **R**euocas: ad cenam. **I**nuitas alios. i. draucos. **M**ihi non est cor: decipit lectorem: nam uideat dicere mihi non est cor: hoc est prudentia: quia te inuito: cum intelligat non est animus ad te predicandum. **N**ec tibi pudor: fallit inter lectorem: uideat enim dicere: quia me non inuitas: at intelligit quia uis predicari.

Auricula: In nestorem fellatorum: qui cum garrisset in auriculae Marii male olebat auricula propter grauem odorem Nesto-

HAs: In Zoilum scribit: qui ex seruili cōditione p̄tinerat ad equestrē dignitatē. Saturne tibi: i saturnalibus: ut Apollodorus scribit: Saturnus q̄ toto anno fuerat i cōpedib⁹ soluebat. Papini⁹ i saturnalibus uocat saturnū: Saturn⁹ mihi cōpede lex soluta: cū Martialis uelit ostēdere Zoilū fuisse seruū: nūc i saturnalibus scribit distichon: quo ait Zoilū dicare cōpedem Saturno: dedicat tibi has catenas: **C**um gemina compede: quas appellat annulos priores: sed nūc habet annulos equestres: nā Zoilus ex seruo factus erat eques. At catenæ fuerāt ei fugitiuo priores annuli. Reor⁹ autē uincula quū soluti essent & seruor⁹ dicabantur Saturno ea ratione qua supra dictū de cōpedib⁹ Saturni.

Sunt tibi: In Ruffinū qui scēnis artibus & uili ministerio puenerat ad ingentes diuitias & quasi suæ cōditionis oblitus amicos iam cepat asp̄nari: monet Mart. eū nō oportere efferi diuitiis cū ampliores Didymus spado & philomelus cytharædus sint consecuti. q. d. & si diues sit nō tamē eius cōditionē imitari & aboleri potuissit. **M**ulta iugera: id est habes multos cāpos.

Urbanus. i. tuæ ædes occuparunt multa iugera soli amplitudine sua. cōtra Martialis de casa sua: Et casa iugeribus nō onerosa suis. **N**umerosæ arcæ plenæ. i. habes multos debitores obæratōres. **A**urea mensa. i. honesta uasis aureis.

Didymus spado fuit: qui sup̄posita aliis uxore ingentes diuitias est adeptus. **A**libi: Si spado didymus & correstus nō esset. **P**hilomelus cytharædus: nam φλιος amicum significat: μέλος cantum. alibi latius meminit.

Sportula: Ad Gargilianū: quem extrema inopia laborantem interrogat quomodo uiuat: quamuis inquit dicas te uiuere summa cum ratione: tamen adeo inops es: ut uiuendi nullam rationē habeas. **N**ulla sportula datur: quia sublata est a Domitiano: nam Domitianus sportularū usum: ad rectas cœnas redegit. **T**u recumbis coniuia: gratis: id est sine ulla alia mercede: nam qui olim sportulam accipiebant: nunc una cœnabāt cum diuitibus: sed nulla alia mercede data. **V**nde est togula: harum usum ad rectas cœnas redegit: id est unde habes togulæ precium. **V**nde es uir chiones: id est unde habes ut soluas coitum meretricis. Iuuenalis: Et dubitas alta chionem: deducere sella. **L**icet dicas te uiuere cum summa ratione: id est moderatione. Intelligebat Gargilianus: quod uiuis: quia erat indignus uita in tanta inopia. **L**ocus est: nam ratio moderationem significat: ut Gargilianus accipiebat: & causam: ut Martialis accipit. **N**ulla facis cum ratione: id est nullam habes uiuendi causam in tanta inopia: deberes potius mori.

Non possum: In Matriniam decrepita ætate: quæ Martialem accusabat. quod se uetulam non posset subagitare.

Tu facis hoc: garris nestor in auriculam.

In Zoilum

Has cum gemina compede dedicat cathanas: Saturne tibi zoilus: annulos priores.

Ad Ruffinum.

Sunt tibi confiteor diffusi iugera campi: Urbanique tenent prædia multa lares: Et seruit dominae numerosus debitor arcæ: Sustentatque tuas aurea mensa dapes. Fastidire tamen noli ruffine minores: Plus habuit didymus: plus philoelus habet.

Ad Gargilianum.

Sportula nulla datur: gratis conuiuia recumbis: Dic mihi quid romæ gargiliane facis? Vnde tibi togula est: & fusca pensio cellæ: Vnde datur quadrans: unde uir es chiones? Cum ratione licet dicas te uiuere summa: Quod uiuis nulla cum ratione facis.

In Matriniam.

Non possum uetulam quereris matrina: possū:

Non possum: concumbere cum uetula: tu mortua es adeo extremæ ætatis es: ut mor tua uidearis. ¶ Hecuba: si nondum erat canis: id est possum concumbere cum Hecuba antequam conuersa foret in canem: & item cum Niobe: antequam in saxum: quasi dicat: tu non anus es: sed aut canis: aut saxum deposita mulieris figura.

Artis: Phidias sculptor atheniensis claruit minoribus simulacris sculpendis. ¶ Toreu mata dicuntur uasa sculpta. laudantur pisces hoc disticho in uase sculpro. ¶ Adde aquam natabunt: adeo bene sunt sculpti. & laudat præstantiam sculpturæ.

Et uetulam: sed tu mortua: non uetula es.
Possum hecubā: possum nioben matrinia: sed si:
Nondum erit illa canis: non erit illa lapis.

De Piscibus sculptis.

Artis phidiacæ toreuma clarum
Pisces aspicias: adde aquam: natabant.
¶ Ir. Fabianum.

Quod nouus & nup factus tibi præstat amicus:
Hoc præstare iubes me fabiane tibi.
Horridus ut primo semper te mane salutem:
Per mediumque trahat me tua sella lutum.
Lassus ut in thermas decima uel serius horat:
Te sequar: agrippæ: cum lauer ipse titi.
Hoc per triginta merui fabiane decembres:
Ut sim tiro tuæ semper amicitia.
Hoc merui fabiane toga tritaque mea que:
Ut nondum credas me meruisse rudem.

In Irascentes amicos.

Irasci tantum scelices nostis amici:
Non belle facitis: sed itiuat hoc facere.

Ad Sextum.

Quæ te causa trahit: uel quæ fiducia romam:
Sexte: quid aut speras: aut petis inde: refer:
Causas inquis agam Cicerone disertius ipso:
Atque erit in triplici par mihi nemo foro.
Egit a testinus causas & ciuis. utrunque:
Noras: sed neutri pensio tota fuit.
Si nihil hinc ueniet: pangentur carmina nobis:
Audieris: dices esse maronis opus.

Quæ te causa: Interrogat Sextum quare ueniat in urbem: & ostendit bonum uirum nihil certi habere unde uiuat. ¶ Triplici foro: triplex. n. forum erat in urbe: latium: romanum: & uetus. nec potest alludere ad tria fora dicendi quibus oratores utuntur: nam per sententia melior est & plane confirmata. ¶ Tuta neutri: hoc est neutri potuisset tuto credi pensio domus: uel tota. i. neuter tantum habuit: ut totam pensionem soluere posset. ¶ Hinc: ex causis.

Pangentur carmina: id est componam carmina.

¶ Quod: Ad Fabianum amicum ueterem: quem & si iam diu coluerat: tamen non habebat mitiorem. ¶ Præstare hoc tibi. i. officia quæ exiges a nouo amico. ¶ Horridus: in cultus: nam qui præbatur ad salutandum: non poterat se colere. Iuuenalis: Ligulam dimittere. ¶ Agrippæ. M. Agrippa habebat thermas. ¶ Thermis. ¶ Titi Vespasiani: quas celeriter extruxit. ¶ Per. xxx. decembres. i. xxx. annos. ¶ Ut semper tyro: id est nouus miles. ¶ Toga mea trita & consumpta: & mea quam nunquam meruisti. ¶ Meruisse rudem: tractum est a gladiatoribus: nam gladiatores ingravescente ætate rude donabant: ut apud Horatium in epistolis & Iuuenalem: qua rude accepta non cogebatur amplius pugnare: sed publica alebantur pecunia. Sensus est putas me non demeruisse rudem: ut me alas sine officio.

¶ Irasci: Irato Fabiano ex superiore epigrammate ait Martialis amicos diuites uel sine causa solere irasci pauperibus: non quia id sit honestum: sed quoniam utile est: nihil enim postea datur. ¶ Felices diuites nostis. i. tamen scitis irasci. ¶ Iuuat hoc facere: quia nihil postea datis amicis: quibus estis irati.

torreuma

forz triplez

Gelidis lacernis: id est tritis lacernis. Atria magna: magnorum principum. Ista res: colere atria. Certum est uiuere Romae: id est decreui & constitui uiuere Romae. Casu: fortuna & non certo instituto: nam boni uiri officium in precio non est: nec certum bono uiro praesidium est: sed malis. Mali igitur certo premio uiuunt: boni pendent ex casu: ut aliquid assequantur: nam bonarum artium nullum est certum praemium.

Mutua: Thelesinus magnus uolebat uideri cum diues ter quinquagena mutua dedisset: Martialis ait eum non esse magnu uirum: quod det mutuo: sed esse magnu quod restituat: quasi dicat plus esse quod a paupere ter quinquagena restituantur: quam quod dent mutuo a diuite. **Q**uod recipis: quia restituo diuiti. hinc nostra sententia confirmat: ut puilli a Martiale dicant qui nihil dant amicis: Gaure pusillus homo es: nam hic uolebat magnu uideri quia daret.

Lomento: Lomentu de farina fabae hoc loco intelligo. De candido praeterea medicamine quod ex argento fiebat lomentu dicebatur. auctor est Plinius. Polla hoc medicamine linebat uentrem: ut puella uideretur: potes inquit ex polire uentre lomento: unde alii fortasse qui cunnilingi sunt allici possunt ad cunnu tuum lingendum. ego autem non uiscabo illic labra: non enim sum cunnilingus. de lomento in distichis. **P**ropterea consuluit Martialis: ut lomentum omitteret. alibi idem est sensus. **N**on linis labra mihi: hoc est non propterea ego illic admouebo labra ubi linerent & uiscarent.

Ingenuam: Ait Martialis in puella optanda non iam habere rationem nobilitatis & conditionis quam formae. & inquit: non tam opto puellam ingenuae conditionis quam formae:

Ingenui dicuntur quorum maiores non seruiuerunt: nec ipsi. **I**ngenuam: id est ingenuae conditionis. **L**ibertina: libertinus dicitur qui habuit maiores seruos: ipse liber. & secundo loco opto libertinam: postero ancilla: sed serua utranque uincet & libertinam & ingenuam si fuerit pulchra ex epicuri sententia est proxima uoluptate tangi: contempta inani laudis specie.

Digna tuo: Chion significat niuem: unde haec mulier dicta est Chione: ait Martialis eadem esse Chione: quia frigida est ut nix: sed non esse Chione: quia nigra est & non candida ut nix: frigida scilicet in coitu: nam blanditias non habebat.

Ingenuam: omnes gelidis quicunque lacernis:

Sunt tibi: nasones uirgiliosque uides.

Atria magna colam. uix tres aut quattuor istas

Rex aluit: pallet caetera turba fame.

Quid faciam suade: nam certum est uiuere romae:

Si bonus es: casu uiuere sexte potes.

De Licori.

Pliaco similem puerum faustine magistro:

Lusca licoris amat: quam bene lusca uidet.

In Thelesinum.

Mutua quod nobis ter quinquaginta dedisti:

Ex opibus tantis: quas grauis arca premit.

Esse tibi magnus thelesine uideris amicus:

Tu magnus quod das: imo ego: quod recipis.

In Pollam.

Lomento rugas uteri quod condere tantas:

Polla tibi uentrem non mihi labra linis.

Simpliciter pateat uitium fortasse pusillum:

Quod tegitur: maius creditur esse malum.

Qualem Puellam uelit.

Ingenuam malo: sed si tamen illa negetur:

Libertina mihi proxima conditio est.

Exremo est ancilla loco: sed uincet utranque:

Si facie nobis: haec erit ingenua.

Ad Chionem

Digna tuo cur sis indignaque nomine: dicam:

Frigida es: & nigra es: non es: & es chione.

Inserta: Mentor argenteo cælañdo maxime claruit: ut Plinius. Iuuenalis: Rare sine
mẽtore mensæ. i. sine poculis mentoris. laudat artifex qui sculpsit lacertã in popu
lo argenteo. Inserta. i. in sculpra phialæ. Pli. de stratonico sculptore: Quique satyræ i phia
la grauatũ somno collocauisse uerius q̄ cælasse dictus est stratonicus. ¶ Ducta: efficta. ¶ Vi
uit: adeo bene sculpta est. Et timetur argentum: quia tam bene sculpta lacerta ẽ: ut uiua
uideatur: & nocitura.

De Lacerta cæлата.

Inserta phialæ mentoris manu ducta.
Lacerta uiuit: & timetur argentum.

In Lentinum.

Mentiris iuuenem tinctis lentine capillis:
Tam subito coruus: qui modo cygnus eras.
Non omnis fallis: scit te proserpina canum;
Personam capiti detrahit illa tuo.

In Lygurinum.

Occurrit tibi nemo quod libenter:
Quod quacunque uenis fuga est: & ingens
Circa te lygurine solitudo: *ingens*
Quid sit scire cupis: nimis poeta es.
Hoc ualde uitium periculosum est.
Non tigris catulis citata raptis:
Non dyphas medio perusta sole.
Nec sic scorpius improbus timetur.
Nam tantos rogo quis ferat labores?
Et stanti legis: & legis sedenti.
Currenti legis: & legis cacanti.
In thermas fugio: sonas ad aurem.
Piscinam peto: non licet natate.
Ad cœnam propero: tenes euntem.
Ad cœnam uenio: fugas sedentem.
Lassus dormio: suscitatus iacentem.
Vis quantum facias mali uidere?
Vir iustus: probus: innocens timeris.

De Eodem.

Fugerit an mēlas phœbus cœnamque thyestis:
Ignoro fugimus nos lygurine tuam.

omnes. ¶ Fugerat: i fabulis dicitur solem auertisse cursum: ne sceleratam Thieste cœ
nam inspiceret: ubi filii appositi ab Atreo fratre fuerunt. ¶ Fugimus: ne cogar audire
te recitantem.

Mentiris: Licinius canus tin
xerat capillos: ait Martia
lis cum quidẽ posse fallere a
spectum hominum: sed non
posse decipi senectutem: uel p
serpinã: quæ exacta ætate de
trahet medicamã illa nigra e
ius capiti. Ingeniose medica
men illud poeta appellat lar
uam. ¶ Mentiris iuuenem: id ẽ
simulas te esse iuuenem. ¶ Tã
subito coruus: id est niger tan
quam coruus. ¶ Personã: quã
medicamine simulas. ¶ Detra
het: nam & si uideris iuuenis:
quum senex fueris morieris.
Hominum aspectus falli po
test: naturæ lex nõ potest.

Occurrit: Accusatur Ligū
rinus q̄ male & intempe
stiuẽ recitet: adeo ut cum bo
nus uir sit ea sola de causa fu
giat ab hominibus. ¶ Quacũ
que uenis est fuga: id est qua
cũque uenis omnes fugiunt.

¶ Quid sit scire: id est cupis sci
re causam. ¶ Nimis poeta es:
scilicet nimium uis uideri poe
ta recitando. ¶ Periculosum:
quia molestũ omnibus. ¶ Dyp
sas genus serpentis cuius mor
sus hominem siti necat. ¶ Me
dio sole: ex plaga meridionali:
quia illic sunt grauiora uene
na: uel perusta medio sole: qm̄
perpetuo apricatur. ¶ Scorpi
improbus uenenosus. ¶ Pisci
na: locus erat domi: ubi frigi
da lauabantur. docet hoc Cice
ro: Latiore inquit piscinam
uoluissẽ ubi iactata brachia nõ
offenderẽtur. ¶ Vir bonus: hoc
enim unum uitium occupat

nec
bu
ua
xi
alis
&

Tace. i. nihil recites. alibi poeta in coena iucunda pollicetur non affuturum crassum uolumen.
OMnia quod scribas: In Cosconium qui aemulatione scribendo epigrammatum cum Martiale certabat. Illius epigrammata modo accusabat quod longa essent: cui respondet poeta: Cosconi qui longa putas modo damnabat: quod parum pudica essent: ait poeta se laudare Cosconii epigrammata: quod legi poterant uirginibus: & pueris ingenuis: cum nihil inesset obscenum: sua tamen non esse omnino repudianda: cum a nequioribus & lasciuioribus puellis legantur: quasi dicat plures esse qui sua legant quam Cosconii: ob eum pruriturum qui in omni pagina est.

Nulla mentula. i. nulla mentio mentulae. **V**acat luxuria. i. sine pruritu. **N**eque: lasciuus.

Faciles: lasciuus. **T**orquet: quod tangitur libidine.

Exigis: Ad Candidum amicum: quem cum non comitaretur Martialis mittebat ei libertum: ait poeta plus in ea re. i. comitando ei libertum posse praestare: quam ipse ualeat: quoniam ipse sit ad seruilia munera ineptus: ait tamen se omnia ei praestiturus: quae libertus praestare non poterit: hoc est laudem & immortalitatem. **O**peram togatam. i. togati hominis: nam ante abulones erat togati. **U**mbone. i. obiecto corpore suo pro umbone. **M**ugiet: id est clamando saepe te laudabit. **L**is erit: si habebis libertum: faciet conuitia. **C**lamabit: in aduersarium tuum. **Q**uicquid: immortalitatem propter meros uersus.

Capena grandi: Ridet Bassum euntem ex urbe onustum fructibus rusticis: nam rus sterilissimum emerat soli us amoenitatis precio: quis inquit censeam eum uenire in urbem non uenit: sed uadit rus: nam rusticarum rerum copiam in rus afferebat: quae a rure in urbem solent. **F**luit grandi gutta: propter fontes: unde & fontanalis dicta est: & fontanalis: id est sacra fontium illic fiebant coronatis pueris: & fontibus. auctore est Pompeius. Illic erat praeterea saxum quod cum romani uellent impetrare pluias a Ioue in urbem ferebant. dicebatur Manalis. auctor Festus Iuuenalis: Madidamque capenam. **A**lmo: fluius est ad portam capenam: quo simulacrum Cybeles lauabatur a sacerdotibus.

Illam quidem lauta est: dapibusque instructa superbis:
Sed nihil omnino te recitante placet.
Nolo mihi ponas rombum: mulum ue bilibrem:
Nec uolo boletos: ostrea nolo: tace.

Ad Cosconium.

Omnia quod scribis castis epigrammata uerbis:
Inque tuis nulla est mentula carminibus:
Admiror: laudo: nihil est te sanctius uno:
At mea luxuria pagina nulla uacat.
Hac igitur iuuenes nequam: facilesque puella:
Haec senior: sed quem torquet amica: legat:
At tua Cosconi uenerandaque sanctaque uerba:
A pueris debent uirginibusque legi.

Ad Candidum.

Exigis a nobis operam sine fine togatam:
Non eo: libertum sed tibi mitto meum.
Non est inquis idem: multo plus esse probabo:
Vix ego lecticam subsequar: ille feret.
In turbam incideris: cunctos umbone repellet:
Inualidum est nobis ingenuum latus.
Quid libet in causis narraueris: ipse tacebo:
At tibi ter geminum mugiet ille sophos.
Lis erit: ingenti faciet conuitia uoce:
Esse pudor uetuit fortia uerba mihi.
Ergo nihil nobis inquis praestabis amicus:
Quicquid libertus candide non poterit.

De Basso.

Capena grandi porta qua pluit gutta:
Phrygiumque matris almo qua lauat ferrum:

Et lotā partio reuocāt almone cibelem. Lucanus. Lauabant præterea cultri famii qbus
galli furtes inter se digladiabātur: quāuis essent famii: tamē a poeta ferrū dicit: ut supra
eriam: Demens cum ferro quid tibi: cum de cultro famio loqueretur. Oratorū: Or
ratiū tergemini ob pugnam aduersus Curatios ad hanc portam sepulti nomen dederunt
ut porta capena tergemina esse diceret. Hercules fanū: illic erat tēplū Hercules. auctor
Microbius quē nūc pusillum appellat: quoniā Domitian⁹ appellabat Hercules maior.

Oratorum qua uiret sacer campus:
Et qua pusilli feruet herculis fanum:
Faustine plena bassus ibat in rheda,
Omnis beaticopias trahens ruris,
Illic uideres frutice nobili caules:
Et utrunque porrum: sessilesque lactucas:
Pigroque uentri non inutiles betas,
Illic coronam pinguibus grauem turdis,
Leporemque lasum gallici canis dente,
Nondumque uicta lacteum faba porcum,
Nec feriatus ibat ante carrucam,
Sed tua focno cursor oua portabat,
Romam petebat bassus: imo rus ibat.

De Ollō.

Pauperis extruxit cellam: sed uendidit ollus
Prædia: nunc cellam pauperis ollus habet.

In Inuitatorem.

Veientana mihi misces ubi massica potas:
Olfacere hæc malo pocula quam bibere.

In Lygurinum.

Hæc tibi non alia est ad cœnam causa uocandi:
Versiculos recites ut lygurine tuos,
Deposui soleas: affertur protinus ingens
Inter lactucas oxygarumque liber.
Alter perlegitur dum fercula prima morantur:
Tertius est: nec adhuc mensa secunda uenit,
Et quartum recitas: & quintum denique librū:

caret empta cella pauperis extructis ædibus pauper factus est. Martialis ait cum nunc
habere cellā pauperis. Nūc cellā pauperis habet: quia prædia uendidit: ipse iam pauper.

Veientana: Hic qui iuitauerat: miscebat conuiuius ueientana & ipse massica potabat:
Olfacere: malo olfacere in mensa tua quā bibere.

Hæc: Ad ligurinum: De quo supra: qui inuitabat ut tantum recitaret carmina sua:
Origanum: herba est: quæ post uicesimum diem pululat initio mensæ dabatur,
Morantur: ferunt. Secunda mensa: id est nondū secunda mensa uenit: & tertius liber.

alibi: Maior quæ gesserit au
di: hoc est Domitianus Hercu
les maior. Feruet: celebratur.
Illic: in rheda. Caules nobiles:
caulis pompeianus procerio
re fructice ē grat⁹ ob tenerita
tem. Utrūque porrū: sectiuū
& capitātū. Sessilesque lactu
cæ: lactucæ in tanto precio fue
runt ut homines in ualeria fa
milia lactucini sint dicti. Lactu
ca autē a lacte est dicta: quoni
niam quæ dicebatur micorus
sola enim fuerat in usu ea ha
bet copiā lactis. tertium lactu
carum genus sessile dicitur
siue laconicum. Pigro uen
tri: quia betæ laxant aluum.
Betæ apud antiquos uerna di
cebantur & antūnalis. græci
candinam & nigram dixerūt.
Gallici canis: nā gallici canes
uelocissimi sunt & ex lupis cō
cipi putantur: auctor Pli. Lacteum: lactentem. Nondum
ficta faba: cuius dens non po
terat corrodere fabam. Nec
feriatus. i. ociosus: nā & ipse a
liquid ferebat. Rus ibat: dan
nat uillam: nā Bassus rus eme
rat: in quo nil erat præter lau
ros. In hoc infra deridetur: Ba
iana nostri. & deridetur Bas
sus: quæ cum rus iret rusticana il
luc ferret secum ut ostendat
uillæ sterilitatem.

Pauperis: Ollus ut ædifi

recitatur: iocatur cum secundo. **A**prum: si totiens apponis mihi aprum: ego fastidire.
Est putidus: putidum putabo. **S**combris: pisces erant sulphurei coloris ex Hispania p̄
fertim mittebantur: tenebantur cucullo papyraceo. **S**clerata: quia molesta.

Cum: Galla formoso corpore uolebat uideri. dicebatque se posse placere magis nu-
dam: eius uanitate redarguit Martialis urbanitate.

Empta: Tongilianus ducentis numis empta domum amiserat incendio. mos erat apud
Romanos ut orbis dano
affectis ob aliquod incidium pe-
cuniam afferent: nunc Tongi-
lianus decies centena accepit
cum tantum ducena amisset in do-
mo cremata. nonnulli domos
comburebant: ut collata pecunia
plus aliquid lucrarent. Iuena-
lis: Et merito iam suspectus tan-
quam ipse suas incenderit aedes.
Casus nimium frequens. i. incen-
dium quod saepe accidit in urbe.
Collatum decies: quia habes
decies centena.

Et uultu: Poenitet poetam
habuisse rem cum Cloe: cum
tam male dederit. atque melius
sibi fuisse masturbari quam subagi-
tare tale scortum. **T**ota te
poteram Cloe carere. i. poteram
masturbari melius.

Sit cisterna: Rauenna iter
paludes condita labora-
bat penuria aquae: copiam habe-
bat uini. pluris aqua uendebat
quam uinum. **M**alo. i. magis opto.
Callidus caupo: uenditor uini.
Imposuit mihi. i. decepit
me. **M**ixtum uinum. i. dilutum uinum.
nam carior erat aqua.
Lege **S**trabonem de paludibus
illic & de uinetis.

Quod quacumque: Gellia uo-
lebat uideri bene olere mul-
tis unguentis cum alioquin esset tur-
pis. Mart. inquit aliud exigit a
te. exigit. n. forma. **C**osmum:
unguentarium. **N**ugis peregrinis.
i. rebus fucosis hesternis.
Cinnama fusa: lapsa per terram.
Sic: eo pacto quo tu oles:

Baiana: Villam emerat Fau-
stinus in qua regem rusticarum: nulla copia desiderabatur. nam omnia affluebant. Inuidiose
poeta siugula munera commemorat: ut tantomagis uillam Bassi derideat: in qua nihil

Putidus est totiens si mihi ponis aprum.

Quod si non scombris scelerata poemata donas:
Cenabis solus iam Iugurine domi.

Ad Gallam.

Cum faciem laudorum miror crura manusque:
Dicere galla soles: nuda placebo magis.
Et semper uitas communia balnea nobis:
Nunquid galla times ne tibi non placeam?

Ad Tongilianum.

Empta domus fuerat tibi tongiliane ducentis:
Abstulit hanc nimium casus in urbe frequens:
Collatum est decies: rogo non potes ipse uideri:
Incendisse tuam tongiliane domum.

Ad Cloen.

Et uultu poteram tuo carere
Et collo manibusque: cruribusque
Et mammis natibusque clunibusque
Et ne singula persequi laborem.
Tota te poteram Cloe carere.

Ad Gallam.

Cum dare non possim: quod poscis galla rogante:
Multo simplicius galla negare potes:
De Caupone Rauennate.

Sit cisterna mihi quam uinea malo rauennae:
Cum possim multo uendere pluris aquam.
Callidus imposuit nuper mihi copo rauennae:
Cum peterem mustum: uendidit ille merum.

In Gelliam.

Quod quacumque uenis cosmum migrare putamus:
Et fluere excusso cinnama fusa uetro:
Nolo peregrinis placeas tibi gellia nugis:
Sic puto posse meum: sic bene olere canem.

De Villa Faustini.

Baiana nostri uilla basse faustini

præter arbores steriles & amœnas uisebatur: adeo ut quotiens in uillam se cõferret Bas
sus: quæ a rure essent petenda illuc afferret: derisus é superiore epigrammate ¶ Baiana:
domus rusticana ad Baias. ¶ Ociosis myrtetis: id est sterilibus: uel ociosis ad ocium in reg
em comparatis. ¶ Platano uidua: id est sterili sine fructu. platani erant in usu apud roma
nos: uel in uilla: uel in hortis urbanis ad umbras inambulationum: quem usum docue
runt Athenæ. Illic enim primum uisæ sunt platani. xxxvii. cubitorum umbris luxurians

Non ociosis ordinata myrtetis:
Viduaque platano: tor: silique buxeto:
Ingrata lati spatia detinet campi.
Sed rure uero barbaroque latatur.
Hic farta premitur angulo ceres omni:
Et multa fragrat testa senibus autumnis:
Hic post nouembres imminente iam bruma
Seras putator horridus refert uuas.
Truces in alta ualle mugiunt tauri.
Vitulusque inermi fronte prurit in pugnam.
Vagatur omnis turba sordidæ cortis.
Argutus anser: gemmeique pauones:
Nomenque dedit quæ rubentibus pennis.
Et picta perdix: numidicæque guttæ:
Et impiorum fasiana colchorum.
Rhodias superbi fœminas premunt galli.
Sonantque turres plausibus columbarum.
Gemit hinc palumbus: inde careus turtur.

Putator: uitiũ. Seras: tardas. i. uuas duracinas & serotinas: quæ sero maturescunt. ¶ Immi
nente bruma. i. incipiente hyeme. ¶ Prurit: ardet in pugna. Frõte inermi: nõdum cornutus.
¶ Cortis: cors uel coors é spatiũ illud domi ubi seruatur altitia: tamẽ hoc pro pte domus
pfertur. p syncopam Varro neutrum pfert figuratum. ¶ Anser argutus: clagore: quod epithetõ
meruit excitatis uigilibus capitolii. anser aut in corte seruabat ob iecur: nam ut alii Sci
pio: ut alii Metellus: ut nonnulli. M. Sessius primus docuit iecur anseris optimi esse saporis
¶ Gêmei pauones: id é picti in specie gemmæ quos gratos esse dixit Horatius: quoniã mul
to uenierat auro: Et picta pandant spectacula cauda: deridens uanitatem gulæ romanæ.
¶ Debet nomẽ. i. quæ sortita est nomẽ a pennis: rubentibus auis: hoc est phœnicopterus
nam φοινικόπτερος latine significat purpurã: & alam. habet. n. alas purpureas: huius lin
gua esse gratissimi saporis & cibi primus ostedit Apiti. A Celso iter mediocres aues nu
merat. ¶ Perdix: picta maculis distincta. ¶ Numidicæque guttæ: id é gallinæ numidicæ
guttatæ: de quibus Papinius: quas udo numidæ legunt sub austro. In distichis: Anser
romano quis satur Hannibal esset: Ipse suas nunq barbarus edit aues: illud dicit quoniã
hæ aues: in cannas fuerat assumptæ nouissimis tẽporib. eadẽ dicunt melegarides si Pli.
credim: sed Columella distinguit: aitque numidicas habere cristam rubrã: meleagridas
cæruleam: cum dicitur afra auis hæc intelligitur. Iuuenalis: Nee latus afra nouit noster
tyrunculus. Horatius: Non afra auis non attagen ionicus. Erant autem gallinæ hæ gut
tis distinctæ. ¶ Colchi: patria medeæ. propterea impii dicuntur impietate medeæ phasi
ani a phasi fl. colchorum. ¶ Rhodias fœminas: gallinæ rhodiæ præstantiores aliis habebã
tur. ¶ Galli premunt: calcant. ¶ Peristeriones. i. turres columbarum. ¶ Gemit: gemere pro
prie columbi est. ¶ Turtur cæreus: id est pinguis.

tibus: in philosophorũ ocio.
¶ Propterea Iuuenalis cum de re
citatione poematum loquere
tur ait Frontonis platani con
uulsaque marmora clamant:
quoniam ut supra dictum est
earum arborum umbræ ad o
cium litteratum primum sunt
inuentæ. ¶ Buxus in delicias ue
nerat romanorum adeo tõsis
foliis in uarias animalium for
mas redigeretur: propterea ap
pellatur tõsili. ¶ Ingrata: steri
lia. ¶ Spatia: solũ latũ & amplũ.
sensus est uilla Faustini non
é ordinata: ut occupet magnũ
spatium sola amœnitate. ¶ Ve
ro rure. i. uera rusticitate. ¶ Bar
baro: inculto horrido. ¶ Hic: in
uilla Faustini. ¶ Farta ceres. i. cõ
gesta. ¶ Autumnis senib. i. ma
turis fructib. Fragrat: bene o
let. ¶ Testa: antiqui seruabant
uuas & fructus in testis: ut Pli.
Varro & Columella scribunt.

Porci auidi: esurientes. **Villicæ**: mulieris. **Plenam**: plenis uberibus redundantem lacte. **Lutei**: sordidi. **Larga silua**: copia lignorum. **Lucet ardet**: conicitur in focum. **Albo ocio**: sine labore & controuersia: Vel albo ab effectu: quia reddit hominē album curis: ut supra: **Viuarī urbanis albus & officiis**. **Palæstritæ**: erāt qui ludebāt palestra: & ungebant & babebāt in familia. **Nō pdit oleum**: sed aliquid agit. **Subdolū rete**: i. dolosū. qui aretia ad dolū tendunt. **Auidis turdis**: cupidis ciborū ut intelligas eos falli elcas.

Trahit piscem: linea: filo & hamo: Nam ea dicitur linea & lineola. **Cassis**: galea: sed hoc loco instrumentum ligneū quo feræ capiuntur. **Impedita**: id est captis pedib⁹. **Facilis**: non magni laboris & curæ.

Hilares: amœnas. **Pædagog**: id est nō indigentes pædagogogo: ut urbani pueri. **Eunuchus**: qui item erat in familia delicatus. **Fruitur ope**: aliqd agit etiam ipse inanis sine muneribus: ut ī urbe. **Cana mella**: albertia: cum cæris cum fauo. **Metæque lactis**: id est lac coagulatum in recentē caseū.

Sassina patria Plauti lacte abundabat. **Silius**: sassina diues lactis silua sassinate: id est e pasuis sassinæ. **Glires**: dormiendo crescunt. **Hispidæ matris** id est hædum filium capellæ.

Capones: nō amare coactos id est castratos. **Texto cisto**: canistro. **Grandes uirgines**: adultæ. **Probrum**: simpliciū. **Dona matrum**: uerbū est rusticanae puellæ quæ munera matris semp affert placet magis exponas oua gallinarū: ut etiam alibi apud hūc poetam.

Facto opere lætus: nam gestire facto ope rustici est. **Crastinas mensas contra illud**: Explicat & cœnas unica mēsa duas. **Omnes uescuntur**: non reiecti seruis ut in urbe fit: quod laudat etiam in saturnalibus.

Domitiani. Papi. **Vna uescitur omnis ordo mensa**. **Minister satur**: hic in uilla. **Non nouit inuidere**: quoniam & ipse satur est. **Iuuenalis de seruo in urbe**: Ecce alius quanto porrexit murmure panem. **At ut**: ad hoc spectant quæ supra dicta sunt. **Famem**: uillā sterilem. **Mundam**: lautam & amœnam. **Lauros meras**: id est solas lauros sine fructu. **Furem**: quia nihil est quod eripi possit. **Vinitorem**: uillicum: noluit dicere uillicum: quia uilla non erat. **Farre urbano**: allato ex urbe.

Auidi secuntur uillicæ sinum porci.

Matremque plenam mollis agnus expectat.

Cingunt serenum lactei focum uerna:

Et larga festos lucet ad lares silua.

Non segnis albo pallet ocio copo.

Nec perdit oleum lubricus palæstrita:

Sed tendit auidis rete subdolum turdis.

Tremula ue captum linea trahit piscem.

Aut impeditam cassibus refert damam.

Exercet hilares facilis hortus umbras.

Et pædagogo non iubente lasciui.

Parere gaudent uillico capillati.

Et delicatus opere fruitur eunuchus.

Nec uenit inanis rusticus salutator.

Fert ille cæris cana cum suis mella:

Metamque lactis sassinate de silua.

Somniculosos ille porrigit glires.

Hic uagientem matris hispidæ foetum.

Alius coactos non amare capones.

Et dona matrum uimineo ferunt textor.

Grandes proborum uirgines colonorum:

Facto uocatur latus opere uicinus.

Nec auara seruat crastinas dapes mensa.

Vescuntur omnes. ebrioque non nouit

Satur minister inuidere conuiuia.

At tu sub urbe possides famem mundam:

Et turre ab alta prospicis meras laurus:

Furem priapo non timente securus:

Et uinitorem farre passis urbano.

Sociofus: relaxatus curis. **P**ictam: non naturalem.

Vtor: Cerdo dederat munus gladiatoriu: quod supradixit poeta. **I**s erat bononiensis: nunc fullo mutinensis dederat ite munus gladiatoriu: successus Martialis clamat. Cerdo e quicquid quaerit lucra ex aliq arte. iccirco addit sutor. Iuuenalis: Munera nuc edut.

Quoniam uocor. Lata erat lex a Domitiano ut sublatis sportulis amici ad rectam coenam uocarent: hac lege coactus Ponticus iam non dabat sportulam Martiali: sed iuitauit ap

Pictamque portas ociosus ad uillam.
Ollus. oua. pullos. poma. caseum. mustum.
Rus hoc uocari debet: an domus longe?

De Sutore & Fullone.

Sutor credo dedit tibi culta bononia munus:

Fullo dedit mutinae: nunc ubi copo dabit.

In Ponticum.

Cum uocor ad coenam non tam uenalis ut ante:

Cur mihi non eadem: quae tibi coena datur?

Ostrea tu sumis stagno saturata lucrino:

Sugitur inciso mutilus ore mihi.

Sunt tibi boleti: fungos ego sumo suillos.

Res tibi cum rombo est: at mihi cum sparulo.

Aureus immodicis turtur te clunibus implet:

Ponitur in cauea mortua pica mihi.

Cur sine te coeno: cum tecum pontice coenam?

Sportula quod non est profit: edamus idem.

In Cinnam.

Esse nihil dicis quicquid petis improbe cinna.

Si nil cinna petis: nil tibi cinna nego.

In Quintum.

Centenis quod emis pueros & saepe ducenis:

Quod sub rege numa condita uina bibis:

Quod constat decies tibi non spatiosa suppellex:

Libra quod argenti milia quinque rapit:

modicis: obesis & latis. **S**ine te: quod non licet per legem Domitiani tu facis fraudem coenae: Profit hoc: id est hoc sit factum in utilitatem clientum: nam uoluit imperator ut aliquid plus ederemus: & prohibuit dare sportulam.

Centenis. **I**n Quintum: qui magno animo uolebat uideri empta luxuriosa suppellectile: ait Martialis hoc non esse uerum: neque propterea eum esse magni animi: cum sibi illa emat: nam magni esset animi aliquid donare amicis. alibi in Gaurum nihil sibi donante: Gaure pusillus homo es. Sub numa: id est uina uetustissima. **N**on spatiosa: id est exigua.

Carruca: currus significat: carrucae autem ex argento quoque celebratur

posuit autem uillissimos cibos: sibi optimos. Conquerit poeta fraudem fieri legi: cum non detur sportula: dari coenam a Pontico non meliorem sportula: cum tamen legem tulerit imperator: ut melius coenarent clietes quam olim solebant acceptis sportulis.

Non tam uenalis: id est non conducendus sportula ut ante.

Eadem coena: id est idem cibi.

Ostrea saturata lucrino: ostrea in lacu lucrino de pasta optimum habebant saporem:

quod docuit Sergius Orata: post ea domita britannia ex eo litore non inferioris saporis ostrea mittebant.

Inde ait Iuuenalis: Circeis nata foret an Lucrinum ad saxum rutupino uedita fundo.

Mitillus: de genere poliporum est hic non tantum seruit gulae: est enim nullius saporis: sed crassitudini generis giuarum & aliis sordidis ulceribus medetur auctor Plinius.

Sumitur mitillus: id est comedo mitillum.

Ore inciso: ac si haberem os incisum & ulceratum.

Inciso ore: & os mihi sumere inciditur ob testae duritiae.

Fungos suillos: nascebantur suilli una cum boletis in radici

cibus roborum: nullo sapore digni mensa.

Res est cum rombo: id est tu comedis rombos.

Sparulus: piscis exiguus & uillissimus.

Clunibus im

modicis: obesis & latis.

Sine te: quod non licet per legem Domitiani tu facis fraudem coenae: Profit hoc: id est hoc sit factum in utilitatem clientum: nam uoluit imperator ut aliquid plus ederemus: & prohibuit dare sportulam.

Centenis. **I**n Quintum: qui magno animo uolebat uideri empta luxuriosa suppellectile: ait Martialis hoc non esse uerum: neque propterea eum esse magni animi: cum sibi illa emat: nam magni esset animi aliquid donare amicis. alibi in Gaurum nihil sibi donante: Gaure pusillus homo es. Sub numa: id est uina uetustissima.

Non spatiosa: id est exigua.

Carruca: currus significat: carrucae autem ex argento quoque celebratur

Pli. Carrucas quoque ex argento cæleri inuenimus. Nero nunq̄ paucioribus mille carrucis interfecisse dicit. **Mula:** i tanto erat precio ut Popeia Neronis uxor mulas habuisse dicat̄ indutas soleis aureis. **Precio fundi:** id ē tanto precio quanto fundus emeret. **Pusillus animus tuus:** id est tu qui habes animum pusillum: p̄pterea fieri potest hæc nō parētur magno animo: placet magis. **Quinte animus pusillus:** qui nihil dat amicis: omnia sibi impedit. **Emit hæc. q. d. magni animi ē donare non sibi emere.** **In Gaurum:** Gaure pusillus homo es.

Cotile. In cotilū qui cū bel-
lū se appellari gloriaretur:
putabat id nom̄ ad formā tan-
tum & corporis dignitatē per-
tinere: Mart. docet eum homi-
nē esse bellum qui molles & ef-
foeminatos mores habeat: &
cū describit quid sit bellus ho-
mo Cotilū ridendo designat.

Digerit: cōponit. **Flexos:** ca-
lamistro. **Cantica qui nili:** ex
oib⁹ cantillenis mollissie erāt
& ægyptiæ & gaditanæ ad sal-
tationē & ipudicos mot⁹ puel-
larū. **Cantica nili. i. ægyptios cā-
tus.** **Sufurrat:** leuiter canit.

Volva: depilata. **Cathedras:**
ad sellas foeminarū meretricū.

Qui: refugit pallia uicini cu-
bitu: p̄pellegātes uestes: ut su-
pra: **Quā uentum spanius ma-
nū timet p̄scus.** **Curris p̄ con-
uiuia .i. qui adest ubicūque fi-
unt cōuiuia.** **Hirpinus:** nobi-
lissim⁹ equus fuit uictoriis &
maiorū gloria unde nat⁹ erat.
sensus ergo poetæ est: ille est
bellus homo qui hirpino refe-
rēte premiū discurret p̄ totam

urbem: & narrat unde equus duxerat originem. Iuue. Sed uenale pecus corinthæ posteri-
tas & hirpini. **Petricosa:** trica significat tenue & molestū impedimentū: cū ergo poeta
uelit ostendere bellum hominem eum esse qui sit occupatus leuioribus in rebus: ait bel-
lum hominem esse rem petricosam: id est plenā leuioribus impedimentis.

Sirenas. Laudat Caninū gaditanū cuius cōfabulationē ne Vlyxē quidem qui præ-
teruectus est sirenas ait potuisse effugere si adesset. Vlyxes puulgata historia cum
esset nauigaturus iuxta sedes sirenū admouit cæras auribus sociorum: ipse apertis auri-
bus iussit se uinciri ad malum nauis: ne suauitate cantus cogereetur exilire: docuerat id
Circe: Ita surdis sociis ipso iuncto malo nauis non flexit cursū: quanuis sirenes noto
carmine usæ sint: quod Cicero ex Homero trāstulit: O decus argolicū quin puppim
flectis Vlyxe. Homeri longum extat carmen in odyssea. **Fallax Vlyxes:** epitheton:
perpetuum Vlyxes ab Homero dicitur ἠολιμίτις: id est uarii & multiplicis animi. Hil-
larem pœnam: nam trahebantur nauigantes suauitate carminis in scopulos: & naufragi
um faciebant. **Blandas mortes:** quia suauitate cantus in mortem trahebantur. **Gau-
dium crudele:** quia magno constabat.

Aurea quod fundi precio carruca paratur.

Quod pluris nulla ē: q̄ domus empta tibi.

Hæc animo magno credis te quinte parare?

Falleris: hæc animus quinte pusillus emit.

In Cotilum.

Cotile bellus homo es: dicunt hoc cotile multi:

Audio: sed quid sit dic mihi bellus homo?

Bellus homo est flexos: qui digereit ordine crines.

Balsama qui semper: cinnama semper olet.

Cantica qui nili: qui gaditana susurrat:

Qui mouet in uarios brachia uolva modos.

Inter foemineas tota qui luce cathedras

Desidet: atque aliqua semper in aure sonat.

Qui legit hinc illinc missas: scribitque tabellas:

Pallia uicini qui refugit cubiti.

Qui scit quā quis amet: qui p̄ conuiuia currit:

Hirpini ueteres qui bene nouit auos.

Quid narras: hoc est hoc est homo cotile bellus.

Res petricosa est cotile bellus homo.

Ad Cassianum.

Sirenas hilarem nauigantium pœnam:

Blandasque mortes: gaudiumque crudele:

Non miror: si Vlyxes reliñquebat syrenes: sed magis mirarer si reliquisset Canium gadi-
tanum poetam. Ante: Canio suo gades.

Quod spirat ad Diadumenum: cuius oscula mirum in modum olere dicit: sed auari-
tiam carpit q̄ scilicet auare det: ait ergo cū bene oleat hæc basia: multo plus habitu-
ra suauitatis una facilitate. s. Diadumenus nomen est elegationis iuuenis cum hoc est f. d. u.
cuius effigie Policletus sicyonius expressit molliore iuuenta: eaque uenit cētū sestertis.

Quas nemo quondam deserebat auditas:
Fallax ulyxes dicitur reliquisse
Non miror: illud cassiane mirarer
Si fabulantem canium reliquisset.

Ad Diadumenum.

Quod spirat tenera malum mordente puella:

Quod te corytio quæ uenit aura croco.

Vinea quod primis floret cum cana racemis

Gramia quod redolēt: quæ mō carpsit ouis.

Quod myrtus: qd̄ messor arabs: qd̄ succia trita.

Pallidus eoo thure quod ignis olet.

Gleba quod æstiuo leuiter cum spargitur imbre:

Quod madidas nardo sparsa corona comas:

Hoc tua sacua puer diadumene basia flagrant.

Quid si tota dares illa sine inuidia:

In. M. Antonium.

Par scelus admisit phariis antonius armis.

Abscidit uultus ensis uterque sacros

Illud laurigeros ageres cum lata triumphos:

Hoc tibi roma caput: cum loquereris erat

Antoni tamen est peior q̄ causa photini.

Hic facinus domino præstitit ille sibi.

De Pigris nautis.

Cessatis pueri nihilque nostis.

Veterno resinaque pigriores:

Quorum per uada tarda nauigantes

isse scelus Antonii triumuiiri: q̄ iussit iterfici Ciceronem: q̄ fuerit Photini qui Pompe-
ium iussus necauit. **Photinus** id in gratia Ptholomei fecit: hic ut suam animi libidine:
& creuitatem expleret. **Photinus** inter eos fuit qui impulerunt Ptholomeum ut Pō-
peium necaret: tamen Achillæ datum ē negocium: qui comitem assumpsit Septimiū:
is primus fuit percussor. **Phariis armis**: id est ægyptiis & licæ ægyptiæ. **Uterque**: Pho-
tinus & Antonius. **Illud**: duo capita habebas roma altero coronato utebaris: cum tri-
umphabas: altero facundo: cum loquebaris. **Ungens** utriusque laus.

Cessatis. **Applaudit** hoc epigrammate pueris nauigantibus in nauimachia inter lu-
dos Domitiani: quasi ergo e medio feruore spectantiū clamat e ripa nauimachia.

Cessatis: tardi estis ad nauigadū. **Resina**: genus gummi. **Vetern**: significat hydropesin.
Virg. Nec torpere graui passus sua regna ueterno. **Nihil nostis**: i. nihil scitis. **Ad quore**

Aura: odor: nam odor est aer
uapore percussus. **Canet**: cū
emittet flores. **Ouis**: multi
codices habent apis: ut de thi-

mo intelligas: cuius odor sua-
uissimus est. **Auis**: de phœni-

ce potes intelligere quæ nidos
construit ex cinamomo: & ca-

sia. placet ut legatur. **Ouis**: nā
frutices uerno tempore mor-

sa gregis fracti suauem emit-

tunt odorem. **Arabs messor**:
messorum arabia: fœlicis intel-

ligit: nam cassia ide mittebat.

Succinū: latine electrum di-

citur: gummi populorum qd̄
cum candidum est præstantis-

simum habet odore: unde Do-

mitius Nero quodā carmine
crines uxoris succinos dixit: q̄

si suauissime olentes: succinū
præterea est genus unguenti

odorati. **Eoo thure**: id est sa-

bæo & oriētali. **Gleba** q̄ æsti-

uo: odor terræ commendatus
a Cicerone: præsertim in un-

guentis: ut scribit ipse in suo
oratore: eo loco optimus est:

ut antiq̄ dicebant ubi cornua
arcus cælestis uidebantur desi-

nerere post imbrem Pli. auctor.

Nardo: crines nardo ungebā-
tur. **Sine inuidia**: una & sola.

Facilitas: pl⁹ odoris daret.

Par scelus: Ait grauius fu-

spectatorū. **C**eleuma: clamor nauticus: & hortatio. **T**ingitis lentos remos. i. ignoratis qui uos spectent: nullaque spectatorū rationē habetis. **A**ethon: equus solis. **P**rono: inclinato. **E**xarsit: in meridie. **I**nteriuigit. i. recreati quiete: nā puenit ad meridiem. **T**uta: quā nulla p̄as excitabat. **L**uditis otium. i. abutimini otio. **A**rgonautas: ambiguitas ē uerbi. nam argonautæ possunt dici illi primi qui argo ī pontum deduxerunt. & argonautæ si componant ab argos quod significat tardum: & nautis: significabit nautos tardos.

Huc est. Scripturus lasciuio ra abigit matronas pudicas: p̄fertim Bassam. quæ ignorantipauloante Martiali tribadem esse Lucretia uidebatur. In hac pte quæ sequit gymnasia numerat ea loca ī quibus uiri nudabant. **S**tadiū: ubi ad cursū & palæstrā athlætæ nudantur. Exuimur: deponimus uestes.

Terpsichore: musam hanc nominauit: quoniā ei dictatæ sūt choreæ & saltationes. **I**n quibus iam poeta uersabatur **τερψιχορι** oblector χορῶν chorus: nostra terpsichore. **S**aucia: madida. **S**chemate: id ē figura. periphrasis est mentulæ ægypti primum ceperūt colere pudenda: quoniam Osiri in uento sola uirilia defuerunt: sed ne desiderarēt ad honorem sepulturæ Isis iussit ut pudenda circumferentur præcedebat inquit Herodotus tibi cem sequebantur matronæ canentes dionysia. hunc morē acceperūt matronæ romanæ: & mensæ augusto mentulam deferebant cum sacrorum p̄pa in ædē Veneris extra mœnia: & quis meretricum esset illud solenne: tamen non licebat alicui præterq̄ matronæ castæ id sacrum tractare: & deponere in sinu Veneris. **S**chemate: id est figura & obscura. **N**unc legis: placet enim obscœnitas ut supra ī Cosconiū.

Mœchus. **C**eruinus repudiauerat uxorem. quam duxit: is qui pauloante erat mœchus: quo facto ipse quoque habebat rē cū eadē muliere. **S**ecurus: nūquid oportet ire in periculum ut arrigas.

Aufella: Nolebat uideri nuda: sed tamen futui uolebat: inquit Martialis aut est infusa: aut est turpissima.

Lentos ducitis ad celeuma remos.
Iam prono phaetonte sudat athon:
Exarsitque dies: & hora lassos
Interiurgit equos meridiana.
At uos tam placidas uagi per undas
Tutæ luditis otium carina.
Non nautas puto uos: sed argonautas.

Ad Matronas.

Huc est usque tibi scriptus matrona libellus:
Cui sint scripta rogas inferiora: mihi.
Gymnasium: thermæ: stadiū ē hac parte: recede.
Exuimur: nudos parce uidere uiros.
Hic iam deposito post uina rosasque pudore
Quid dicat nescit saucia terpsichore.
Schemate nec dubio: sed aperte nominat illam.
Quam recipit sexto mense superba uenus.
Custodem medio statuit quam uillicus horto:
Opposita spectat quam proba uirgo manu.
Si bene te noui: longum iam lasa libellum
Ponebas: totum nunc studiosa legis.

Ad Ceruinum.

Mœchus es aufidia: qui uir ceruine fuisti:
Riuialis fuerat qui tuus: ille uir est.
Cur aliena placet tibi: quæ tua non placet uxor?
Nunquid securus non potes arrigere?

In Neuolum.

Mentula cum doleat puero: tibi neuole culus
Non sum diuinus: sed scio quid facias?

Ad Laufellam.

Vis futui nec uis mecum laufella lauari:

Pannosa. i. uenali sanguine ruga: nam pannae dicuntur maculae uehage eminentium.
 Sulcos uteri. i. rugas. Prominet interdum. i. defluunt carnes: quod scribit Celsus accidit
 se temporibus suis principi foemine: quibus arefactis intra paucas oras expirauerit. **F**
 tua es. i. insulsa es: & non habes illum leporem meretricum: & propterea non uis lauari: nam quae
D sulsa sunt quo magis lauantur eo fiunt insulsiora. Fatui cibi dicuntur: quod caret sale:
 Ormis. In phoebum fellatorum. **M**utionatis. i. bene metulatis: Muto: mentulam signi-

ficat: ut apud Horatium: Muto
 ni querenti. Lucilius: Mutioni
 lachrymas tu laeua absterfit a-
 mica. Stat: quia non potes ar-
 rigere. erat enim fellator.

P Silotro. Psilotrum unguentum
 tuum erat ad depilandum cor-
 pus. ex uariis rebus fiebat mo-
 do ex thinni sanguine: felle &
 icore: modo ex sanguisugis co-
 ctis in uase fictili & illitis aceto
 modo ex aliis: tamen ut scribit
 Plinius. Euelluntur pili: post psilo-
 trum adhibebatur ne pulula-
 rent. **G**argilianus mollis & ci-
 naedus faciem & pilos qui suc-
 crescentes comis formam capil-
 lorum offendunt: unguento de-
 cutiebat. Iocatur in hunc poeta
 ita ut eum ostendat esse mollem.

Calua: significat os capitis:
 auctor est Liuius qui scribit cal-
 uam detracta carne & crinibus
 fuisse poculum barbarorum diebus
 festis. hic pro toto ore accipitur.

Dropax: unguentum ad pilos eu-
 ellendos. **N**unquid. i. an es ad-
 eo timidus ut non audeas ferre
 nouacula. **V**nges: omnino te o-
 portet uti ferro. **L**utum uentum:
 erat terra quae ex cypro adue-
 hebat adhibito aceto: & xl. die-
 bus sub terra imposita reducta:
 quae postea in solem optimam fa-
 ciebat psilotrum. **T**raducere:
 uexare. **C**unno: alludit ad mol-
 lem: & cinaedum. **N**unquid ti-

mes tonsore: quasi dicat tonsorem non times: sed hoc agis ut diutius sis mollis & par-
 diceris.

Nescio quod magnum suspicor esse nefas.
 Aut tibi pannosa pendent a pectore mammae:
 Aut sulcos uteri prodere nuda times.
 Aut infinito lacerum patet inguen hiatu.
 Aut aliquid cunni prominet ore tui.
 Sed nihil est horum: credo pulcherrima nuda es.
 Si uerum est: uitium peius habes: fatua es.

In Phoebum.

Dormis cum pueris mutonatis.
 Et non stat tibi phoebe: quod stat illis.
 Quid uis me rogo phoebe suspicari:
 Mollem credere uirum uolebam.
 Sed rumor negat esse te cinaedum.

In Gargilianum.

Psilotro faciem lauas: & dropace caluam:
 Nunquid tonsorem gargiliane times?
 Quid faciem tingis: nam certe non potes illos
 Resina ueneto nec resecare luto.
 Desine: si pudor est: miseram traducere caluam.
 Hoc fieri cunno gargiliane solet.

In Lupercum.

Stare luperce tibi iam pridem mentula desit
 Luctaris demens tu tamen arrigere.
 Sed nihil eruca faciunt bulbique salaces:
 Improba nec prosunt iam satureia tibi.
 Coepisti puras opibus corrumpere buccas:
 Sic quoque non uiuit sollicitata uenus.
 Mirari satis hoc quisquam: uel credere possit?

Stare. Stare est constare. Sstare est rectum esse. **L**ocat in uerbo Mart. mentula inquit quae
 stabat. i. quae non arrigebat: nunc stat magno: hoc est constat magno precio. **E**ruca: incitat Vene-
 re: propterea ponebat una cum lactuca quae frigidissima est: ut alterius uis alteram temperaret. **B**ulbi
 genus herbae capitatae: cuius cum multa sint genera: Unum est quod epimenidum dicitur optimi in aethiopia
 saporis: ut locutus ille. Iuue. propter suam multorum exponat. Et ueteres aethiopia epimenida bul-
 bi. incitat autem Venerem. **I**n distichis: Cum sit anus coniux & sint tibi mortua membra: Non aliter
 bulbis quam scire esse potes. **S**alaces: incitantes Venerem. **S**aturea: eadem est qua tymbra: incitat
 Venerem: eandem uim habet quam nasturcium. **P**uras buccas: puerorum. **N**on uiuit: suscitatur.

Non stat: id est mentula quæ non arrigitur. **Stare magno:** id est multum constare: Sequens epigramma est clarum.

Hec mulus. In Bethicū cunnilingū: quæ poeta ex genere ciborū quibus utebatur aperte ostēdit esse cunnilingū: nā ea tantū edebat quæ sapore haberet proximū liquori uulua. **Liba:** panes dulciarii sacris primū inuēti. **Quadra:** pars & quadra mēsa. **Placentæ:** panes cinerici quibus utebantur antiqui loco mēsa. **Capparin:** semē notū. **Alec:** liquamē

falsum. **Horatius:** Quo fæce primus & alec. **Pl.** Alec imperfecta nec colata: erat enim cōditum. **Res** cœpit tamen exi

utili pisciculo minimoque cōfici. **Pulpā** nō mō carnē sine ossib⁹ sed etiā sine pingui. **Petasōe** dubio: uel dubio, cui⁹ ps iā fetet & cariōsa ē: qd placet: uel dubio. i. bono. **Gerres:** ex genere locustarū sunt pisces uilissimi & salsi. uide **Pl.** xxxii. naturalis historiæ. **Melandria** pars thinni p̄pinqua caudæ uilissima: est. n. sine pingui: nā i thino ceruix & abdomē cōmēdat.

Saprofagis: hoc ē cōedis res fetidas: & olentes: nā σαπρον significat putidū: φάγω.

Minxisti. **Palinurus** gubernator classis troianæ submersus ē numie somni opprēss⁹. hic **Palinurus** accipit ob deriuationē græcā: nā παλιν significat iterū: δουρεω meiere. locat poeta igit⁹ i iterū. meietē. **Eris palinurus.** i. diceris **Palinurus.**

DENullo. In Apitiū esse bonæ linguæ dicit qui nulli detrahit: cōtra malæ linguæ dī qui lingua abutit⁹: uel fellatiōe: uel lingēdis cunnis.

Quāuis o Apici nulli detrahas: tñ rumor est te esse malæ linguæ: hoc te fellā & cūnum lingere.

Quid. In bethichū: qui abscisis testib⁹: & factus sacerdos Cibeles cūnos ligebat: de quo supra ait poeta eū nō debere sectari muliebria: quia dū mulieres sectat⁹: uir esse uir: quod nō pmittunt sacerdotales leges Cibeles.

O Bethice galle: id est castrate. **Medios uiros:** id est debes fellare: ne uir uidearis: dum sectaris fœminas. **Samia testa:** id ē cultro: nā samia terra optima erat cultris sacerdotū Cibelis: ante satis multa. **Castrandum caput est:** quoniā lingua tanq̄ mentula sectaris mulieres.

Quod non stat magno stare luperce tibi!

In Bassam.

Arrigis ad uetulas fastidis basse puellas:

Nec formosa tibi: sed moritura placet.

Hic rogo non furor est: nō ē hæc mētula demēs!

Cū possis hecubam: non potes andromachē.

In Baticum.

Nec mulus nec te delectat baticæ turdus.

Nec lepus ē unquam nec tibi gratus aper.

Nec te liba iuuant: nec sectæ quadra placentæ.

Nec libye mittit: nec tibi phasis aues.

Capparin & putri cepas alece natantes.

Et pulpam dubio de petasone uoras.

Teque iuuant gerres & pelle melandria cana.

Resinata bibis uina: falerna fugis.

Nescio quod stomachi uitium secretius esse.

Suspitor: ut quid enim baticæ saprofagis.

Ad Paulinum.

Minxisti currente semel pauline carina.

Meiere uis iterum: iam palinurus eris.

Ad sertorium.

Rem peragit nullam sertorius: inchoat omnes.

Hunc ego cum futuit: non puto perficere.

Ad Apicium.

De nullo quereris: nulli maledicis apici.

Rumor ait linguæ te tamen esse malæ.

In Baticum.

Quid cum fœmineo tibi baticæ galle baratro?

Hæc debet medios lambere lingua uiros.

Abscissa est quare samia tibi mentula testa:

Si tibi tam gratus baticæ cunnus erat:

Castrandum caput est: nā sis licet iguine gallus:

Ore uir es: quia lingis cunnum & praestas officium uirile lingua.

Conuiuia zoili. In zoilum mollé & plâe effoeminatū. huius pocula ebrietatē ructus fel
lacionē describit. Sumoenianas. i. inter meretrices quæ submoenianis artificiis iuxta
circū pstrabāt. luue. Et ad circū iustas pstrare puellas. Bibat: sobri⁹ cū sitit. Testa curta:
uase mutilato & fracto. Lædæ: meretricis: q̄ spurca erat: ut alibi: Quod spurcæ moriēs
lucerna lædæ. Cōcedo: affirmauerim. Hoc. i. cœnare iter meretrices. Galbanat⁹: idut⁹

Sacra tamen cybeles decipis: ore uir es.

In zoilum.

Conuiuia zoili quisquis potest esse
Sumenianas cœnet inter uxores:
Curtaque lædæ sobrius bibat testa.
Hoc esse leuis puriusque contendo.
Iacet occupato galbanatus in lecto
Cubitisque trudit hinc & inde conuiuas:
Effultus ostro sericisque puluinis.
Stat exoletus suggeritque ructanti
Pinnas rubentes cuspidisque lentisci:
Et æstuantī tenue uentilat frigus
Supina prasino concubina flabello.
Fugatque muscas myrtea puer uirga.
Percurrit agili corpus arte tractatrix.
Manumque doctam spargit omnibus mēbris:
Digiti crepantis signa nouit eunuchus
Et delicatæ suscitator urinæ
Domini bibentis ebrium regit penem.
At ipse retro flexus ad pedum turbam
Inter catellas anserum exta lambentes
Partitur apri glandulas palæstritis.
Et concubino turturum nates donat.
Ligurumque nobis saxa cum ministrentur
Vel cocta fumis musta massilianis
Opimianum morionibus nectar
Crystallinisque myrrinisque propinat.
Et cosmianis ipse fusus ampullis:
Non erubescit muricæ aureo nobis

galbano ueste muliebri. Lecto
triclinii. Occupato: quē totū
occupabat. Effultus: susten
tatus. Suggestit dentiscalpia
fiebat aut ex lentisco aut ex pē
na. In distichis: Lentiscū meli
us: sed tibi frōdea cuspidis. Des
fuerit: dentē penna leuare pos
test. Dentrificiū aut dicebatur
quicquid medicaminis adhibe
bat. fricādis & terendis denti
bus: in quo genere arabius la
pis esse dicitur. Pinnae ruben
tes. i. pēnas phœnicopteri. Lē
tiscus frutex ē semp uiridis: cu
ius Cicero meminit: & Plin. sen
tentiā Ciceronis refert. Vētilat
leuiter mouet: Aestuatī sudā
ti. Prasino: uiridi. i. flabello co
lor prassinus significat uiridis.
πρασινου significat uiride i
fra prassinā togā dicit. i. uiridē.
Mitreā uirga: idiciū libidini:
ē. n. Veneris. Tractatrix: ute
banē hoc remedio antiqui ut
Celsus meminit ut iuberēt pu
erū fricare humores: quē Mar
tia. tractatorē appellat: & ancil
lā id faciētē tractatricē. nam tra
ctare ē frequenter tāgere. Eu
nuchus spado nouit qd uelit
zoilus cū crepat digitis: nā uas
urinarū crepitu digitorū pos
cebat: ita loquitur matella i disti
chis: Cū poscor crepitu digito
rū & uerna morat: O quotiens
pellex culcitra scā mea ē. Pes
dū turbā: t̄ba pedū dicūt pue

ri: qm̄ ad pedes dñorū discūbebāt: ut itelligas supi⁹ distichon hoc pacto: Oīa cū pueris tra
das ob scōia retro: cur n̄ mēsa tibi ponit̄ a pedib⁹. i. cur n̄ paras mēsa hui⁹ & n̄ nobis. Partit̄
glādulas: glādula ps apri iuxta ceruicē. eadē dr̄ glādū: ut ē i legib⁹ sūptuaris: q̄ glādū sinci
pitia uerīa mēsis itercidūt. Propiat: dat. Nectar opianū. i. uinū opimianū qd nectar ur̄.
Moriōes: dicebāt pueri q̄ simplicitate & securitate mētis seu stoliditate risū dñō moue
bāt: ducebāt aut ad mēsa diuitū. Inde Plin. cū amicū iuitat: Morionē n̄ hēbis. Saxa ligurū. i.
uina nata i liguria sterili. Fumis massilianis: uina in massilia galix artibus officinaz
adulterabāt: mō fūo mō aloē: ut sapore mutarēt & colorem. d̄ hoc uino alibi: Fūca massi
liæ ponet̄ uina potes. Cosmianis ampullis. i. unguētō p̄ciosissimo Cosmi. g iii

Capillare. i. unguētū ad capillos iuētū. **M**œchæ paupis: qđ solebat emi a mœchis pau-
pib⁹. **M**uricæ: apulla ī speciē muricis: nā muricū testæ unguēta suabāt: Pli. auctor ē. Per
dit⁹. sepult⁹. **S**eptunce: scilicet uini. **N**utib⁹: ppinamus iuicē. **R**onchis: illo stertente.
Malciones: dicūtur molles & enervati omnino & luxu pditi: qđ malciones: nā malcio apud
græcos significat mollem. **H**oratius īde malcinū dixit mœcœnatē. **V**indicañ. i. libera
re te a cōuiuio: & tedio huius mensæ: quia tu iurumator es: & aderis qđ fellat. **C**odex atī
quus ita habet uersū: Nec uin
dicare te Ruffe possumus Fel
lat. quod placet: sensus est: quē
proposuimus.

Vt faciam. Iubeat Cocles
Martiali ut faceret breuiora
epigrammata. **I**pse ait se hæc
scribere longiore carmine: cū
paucis uerbis non possit impe
trare a diuitib⁹ aliquid: ergo si
mihi feceris: quod facit. **C**hio
ne: id est si dederis silebo: nam
ut alibi ait a Chione conduce
batur: ut futueret. **N**on po
tui breui⁹. s. dicere tibi ut des.

Quid ad tongilionem qui
fellator erat & lingua fel
latoris est mœcha: cum uarias
admittat mentulas.

Quis. Maritus abscindit
nares mœcho: ait Martia
lis oportuisse abscindere men
tulā: qua peccauerat. **H**ac par
te. i. naribus: sed peccauit men
tula. **N**ihil pdidit: laceratis na
ribus. **A**ppellat hunc Deipho
bum naribus laceratis: alludēs
ad illud: Deiphobūque uidet
lacerū crudeliter ora: Ora ma
nusque ambas & cetera.

Narrat. **A**d Chionē. **S**ub
ligaria dicebantur uestes
quæ coxas usque ad umblicū
agenib⁹ cōtegebāt. his uteban
tur mimmi ī theatro. **I**unenas
lis: Et subligar acci. **C**hionē hoc
īnduta descēdebat in balnea: si
īd agit ppter pudorē cōmodi
us eo posse contegere faciē: nā
uultus pudoris sedes: si tect⁹
fuerit liberius agimus: quasi
ea una tantū pars pudorē sen
tiat. **I**n faciem: alludit ad defor
mitatem mulieris quæ debe
bat regi. hic sensus placet.

Sunt. **G**ēini ligūt diuersa īguina: qđ alter fellat: alter lingit cūnū. **M**agis: ppter hoc.

Diuidere mœchæ pauperis capillare:
Septunce multo deinde perditus stertit
Nos accubamus & silentium ronchis.
Præstare iussi nutibus propinamus
Hos malchionis patimur improbi fastus.
Nec uindicare ruffe possumus: fellat.

In Coclitem.

Vt faciam breuiora mones epigrammata cocles
Fac mihi quod chione: non potui breuius.

In Tongilionem.

Quid narrat tua mœcha: non puellam
Dixit tongilion: quid ergo: linguam.

Ad Maritum:

Quis tibi persuasit nares abscindere mœcho:
Non hac peccatum est parte marite tibi
Stulte quid egisti: nihil hic tua perdidit uxor
Cum sit salua tibi mentula deiphobi.

Ad Castam matronam.

Ne legeres partem lasciuī casta libelli:
Prædixi & monui: tu tamen ecce legis.
Sed si panniculum: si spectas casta latinum:
Non sunt hæc minimis improbiora: lege.

In Chionem

Narrat te rumor chione nunquam esse fututam.
Atque nihil cunno purius esse tuo.
Tecta tamen non hac qua debes parte lauaris.
Si pudor est: transfer subligar in faciem.

In Fratres fellatores.

Sunt gemini fratres diuersa sed inguina lingunt
Dicite dissimiles sint magis: an similes?

Ad Phœbum.

Vtere lactucis: & mollibus utere maluis.
Nam faciem durum phœbe cacantis habes.

Vult Galla. Vult nō uult dare. Galla deformis erat: uolebatque futuri a Martiale: sed nihil dare uolebat. Deformes at futurorē p̄cio cōciliēt necesse ē. Vult dare. s. coitū & subagitari a me Galla. Non uult dare. s. pecuniā. Nec possū dicere quid sibi galla uelit: hoc est qua de causa faciat hoc. ē enim deformis: q̄ uult. s. futuri. nō uult. s. dare pecuniā. Idem est sensus quodam disticho alibi: Vis futuri gratis cum sis deformis anuſque.

Res perridicula est: uis dare nec dare uis.

De Galla.

Vult nō uult dare galla mihi: nec dicere possum
Quod uult & non uult: quid sibi galla uelit.

De Militio.

Cum peteret patriæ militius arua rauennæ
Semiuiro cibeles cum grege iunxit iter.
Huic comes harebat domini fugitiuus achillas
Insignis forma nequitiaque puer.
Hoc steriles sensere uiri: qua parte cubaret
Quarunt: sed tacitos sensit & ille dolos.
Mentitur: credunt somni post uina petuntur
Continuo ferrum noxia turba rapit.
Exciduntque senem spondæ qui parte iacebat:
Nanque puer pluteo uindice tutus erat.
Suppositam fama est quondā pro uirgine ceruā.
At nunc pro puero mentula supposita est.

Ad Gallum.

Ut patiar mœchum rogat uxor galle: sed unum
Huic ego non oculos eruo: galle duos.

In Vetustinam.

Cum tibi tricenti consules uetustina
Et tres capilli: quatuor ue sint dentes.
Pectus cicadæ: crusculumque formicæ
Rugosiorum cum geras stola frontem:
Et aranearum cassibus pares mammas:
Cum comparata rictibus tuis ora
Niliacus habeat crocodillus angusta:
Meliusque ranæ garriant rauennates,
Et adriaticus dulcius culex cantet.
Videasque quantum noctua uidet mane.
Et illud oleas quod uiri capellarum
Et anatis habeas orropygium macre:
Senemque cynicum uincat osseus cunnus.

sordidi & ob philosophiæ studiū macilenti. Sicut bustuarix: erāt anus: quæ ad deplorāda funera cōd̄ iacebat cū ī balnea ītrabat extigebat lucerna: uel ne uideret eam deformitas & balnearū nomini detraheret: uel in contemptum quasi non essent dignæ lucerna.

Cum de puero quem uoluerunt castrare sacerdotes Cibeles. sed decepti loco castrarūt senē. Militius iūxit iter dedit se comitē. Grege te miuiro .i. sacerdotib⁹ castratis. Nequitia: moribus lasciuioribus. Steriles. .i. castrati. Metitur: designat locū ī quo dormiebat. Pluteo: sponda lecti. Virgine: Iphigenia quæ eadē Iphyanassa: ut Lucreti⁹: & Homerus scribunt. Lucretius: Iphyanasseo turparūt sanguine foedæ.

Ut patiar. Uxor mea o Galle rogat ut patiar mœchū ad eam accedere ego si deprehendero mœchū faciā spadonē quo scilicet abutar: nō autē eruā duos oculos aut nares excindā ut alii faciunt. Mœchum: scilicet te. de hoc Gallo supra: Subdola famosæ: erat enim Gallus mollis & mœchabatur. Unum: id est cast. o & facio spadonem eū quem deprehendam.

Cum in Vetustinam decrepita ætate cupientem futuri. Tricenti consules: id est cū agas trecentos annos. Pectus cicadæ: aridum & asperum ut cicadæ. Stola: uestis mulierū rugosa. Cassibus: id est retibus. Rauēna: ī paludibus cōdita & illic multæ ranæ. Garriat: coaxent. Culex adriatic⁹: ad littora adriæ. Orthopygiū: clunē. orthopygiū .i. recia clunē. depygis apud Horatiū d̄r mulier sine clunē. Vicat: superet macre. Senē cynicū: uā cynici &

Balneator: custos & magister balneorum. **B**ustuarias mœchās: quæ oli mœchæ fuerāt: hiam ex genere ad uilia senescentes munera deueniūt. **C**ū sit tibi bruma augusto mēse .i. cū frigeas augusto. **E**xhausti ānis nō timēt pestilētiā deficiēte calore quo pestilētia incendit. **S**ensus ē: Et si laborares pestilētia nō posses calere: nā regelare ē cōtracta gelu dissoluere calore: ut apud Columellā: Regelare hortos & agrū. **P**ost ducētas mortes: maritorū. **P**rurire quid si farrire uelit saxū: farrir. .i. aperire ut placet Varroni. eodē uerbo Catullus utitur. Sensus ē si forte uir aliquis constituerit animo farrire saxū. .i. futuere refaxeā: quis posset illū appellare martum: aut te uxore: cum Philomelus: cui paulo ante nupseras senex appellauerit te auā. **S**i fathire legis dicat a fathis qd mentulā significat. **U**nde fathiri dicti proni in libidinem: Macrobio auctore: ut dicas qd si aliquis uelit fathire. .i. rigere ad saxum: sed placet prior. **E**xigis: opas. **T**uum cadauer: te mortuā. **S**calpi: non dixit futui: cū non sit amplius mulier. **A** coride triclinio lectus: nuptiarum. **A**coris nomē sacerdotis est curantis funera: ut Corines apud Virg. **V**stores: ædificatores pyrarū dicebant. Idem uerbū apud Catullum. **T**hedæ cū aqua præferebantur nouis nuptis: unde thedæ pro nuptiis aliquando. **F**ax. quasi dicat digna es rogo: non nuptiis.

Nunq̄. In Neuolū ciādū. **C**uri grauiissimus fuit dētatus. **V**etrque Cæsar. .i. Ti. & Do. **R**ogo: nō expectato: cū alii tātū habeāt famā & nomē post cineres. **S**edeo .i. xiiii. gradu. **O**ceanus: erat præfectus sedentibus in theatro ut ordine sederent. **T**e suscitāt: iūbet te discedere. **M**ihi: meis precibus. **S**ed pædicaris: id eo prior: nam ita ī priore loco collocaris: ut podice excipias mentulam. **I**ocatur uerbo: nā prior ad dignitatē toto epigrammate dictum est hætenū nunc ioco refertur ad locum eius qui pædicatur: qui priori loco stat. **C**eues: moues nates. **P**rior es: priorem locum obtines.

Cum te lucerna balneator extincta
 Admittat inter bustuarias mœchas:
 Cum bruma mensem sit tibi per augustum.
 Relegare nec te pestilentia possit:
 Gaudes ducentas nuptum ire post mortes.
 Virumque demens cineribus tuis quaris
 Prurire quid si farrire uelit saxum.
 Quis coniugem? quis te uocabit uxorem?
 Philomelus: auiam quam uocauit nuper?
 Quod si cadauer exigis tuum scalpi.
 Sternatur a coride triclinio lectus.
 Thalassionem qui tuum dicet solus.
 Vstorque tedas præferat nouæ nuptæ:
 Intrare in istum sola fax potest cunnum.

In Ruffum.

Esse negas coctum leporem: poscisque flagella:
 Mauis ruffe coquum scidere quam leporem.

In Neuolum.

Nunquam dicis aue: sed reddis neuole semper
 Quod prior & curius dicere sape solet.
 Cur hoc expectas a me rogo neuole dicas?
 Nam puto nec melior neuole: nec prior es.
 Præmia laudato tribuit mihi cæsar uterque.
 Natorumque dedit iura paterna trium.
 Ore legor multo: notūque per oppida nomē
 Non expectato dat mihi fama rogo.
 Est & in hoc aliquid: uidit me roma tribunum:
 Et sedeo qua te suscitāt oceanus.
 Quot mihi cæsareo facti sunt munere ciues
 Nec famulos totidem suspicor esse tibi.
 Sed pædicaris: sed pulchre neuole ceues:
 Iam iam tu prior es neuole: uincis aue.

Lingis. Id Gargiliū quo fiolebat uideri mœchus cū adhuc esset p̄ter mollis: & cun̄h̄i-
lingus. p̄turbane miat̄ se eū irrumatur̄ si deprehēderit. **T**acebis: alludit ad illud qđ dixe-
rat garris: & ad fellationē: nā qui irrumatur̄ dicūtur fellare: & loqui nō potest ore mētula
irrumatoris obstructo. **T**acebis. i. irrumabo te: idē minat̄ Priapus ī obscuro carmine:

N Pædicaberis irrumaberis que.

E legat. Læsa. i. carmine superiore Chione. Potest: nā dabat pecuniam ut subagita-

ret: ut supra. **F**ac mihi quod
Chione. hæc erat illa frigida
es & nigra. **P**ædicare potes
tuo culo: adeo tuus culus ē ma-
cer & acutus tanquā mentula.

IRasci. In Cerdonē de quo
supra cōquestus ē qđ dede-
rat munus gladiatorum. **A**rs
tua: nō uita ē læsa a me: qā non
dixi in uitā tuā sed in artē. **L**i-
cuit iugulare. i. si potuisti exhi-
bere gladiatores iugulandos ī
theatro. **I**uue. Et uerso polli-
ce uulgi. **Q**uēlibet occidūt po-
pulariter.

Curfore. Deprimat̄ ho-
norem carminū suoge
& superioris libri: quē
ait se misisse per maxi-
mos imbres ad Ruffum ami-
cum: quoniā hi omnes uersus
essent delēdi. **I**nfra: Pumice li-
brū: Spongia muneribus con-
uenit illa meis. Nā carmina in-
ducta solet dicere digna esse
aquis. ante: Vis puto cū libro
marce nat̄are tuo.

Cæsar̄is alma dies
& luce. Ad. viii. ca-
lendas nouembres
natus Domitianus?
eū diē celebrat Martialis hoc
epigramate: p̄caturque ut diu-
tissime in terris sit imperator.
Alma dies Cæsar̄is: o dies na-
talis Cæsar̄is. **I**da: silua cre-
tæ. **T**ulit: Produxit ī lucē.
Iouem dictæū: quia in creta
est educatus Iupiter. **D**uplex

In Gargilium.

Lingis: non futuis meam puellam:
Et garris quasi mœchus: & fututor.
Si te prendero gargili tacebis.

Ad Ruffum.

Ne legat hunc chione mādō tibi ruffe libellum.
Carminē læsa meo est: lædere & ipsa potest.

In sabellum

Sit culus tibi quam macer requiris?
Pædicare potes sabelle culo.

Ad Cerdonem.

Irasci nostro non debes cerdo libello.
Ars tua non uita est carmine læsa meo:
Innocuos permittē sales cur ludere nobis
Non liceat: licuit si iugulare tibi?

Ad Ruffum.

Curforem sexta tibi ruffe remisimus hora
Carmina quem madidum nostra tulisse reor.
Imbribus immodicis cælum nam forte ruebat
Non aliter mitti debuit iste liber.

M. Valer̄ii Martialis epigrammaton. iiii.

De Natali Domitiani.

Cæsar̄is alma dies & lu-
ce sacratior illa:
Conscia dictæum quæ
tulit ida iouem:
Lōga præcor pylloque
uēi numerosior æuo
Semp̄ & hoc uultu uel
meliore nite.

id: cretensis & phrygia. **N**umerosior pilo æuo: id est per-
fice plures annos ætate **N**e-
storis. **N**ite hoc uultu: id est nite hac serenitate. **M**ultus annosus: & amplissimus in
auro albano: aurum albanum appellat auream coronam Cæsar̄is: & apparatus quo ute-
batur in sacris Mineruæ institutis ab iplo in albano quot annis: ubi dabat ludos scanti-
cos: & oratorum: & poetarum certamina. **T**ranquillus auctor.

Tritonida: Palladē: quæ erat numē familiare Domitiano: ut ait Fabius. Plurima quæ-
 cus hoc dicit qm̄ singulis annis etiā in quatuordecim Minervæ corona querna donabatur a
 Domitiano: qd̄ Martia. aperte ostēdit ad Collinū: O cui tarpeias licuit cōtingere quæ-
 cus: & de eadē re infra ē epigramma. **P**lurima quæcus. i. donet multas coronas quernas.
Hic colat ingēti redeūtia sæcula: ludi sæculares cētenis qbusque annis instauraban t.
 Domitianus eos celebrauit nō supputata ratione tēpore a Claudio: qui paucis ante an-
 nis eos celebrauerat sed ab Au-
 gusto. **H**ic colat sæcula. i. sæ-
 culares ludos redeuntēs anno
 cētesimo. **L**ustræ ē spatiū. v. āno
 rū quo olympia solebāt istau-
 rari: Cū aut cētesimo āno rede-
 ant sæculares appellat poeta il-
 lius tēporis ingens lustrū. **S**a-
 cra tercetos: sacra ad terētū cā-
 pi martii trigesimo quoque an-
 no innouabantur. alibi Marti-
 alis cū sexagenariā diceret ait:
 Bis mea romano spectata est
 uita terento. **T**erētus romu-
 leus: campi martii. **D**ebita: qd̄
 hæc debentur terris. **I**mpro-
 ba: nimia. **P**ro tanto deo: Do-
 mitiano: nā deus & dominus
 uoluit appellari.

Spectabat. Domitian⁹ edis-
 dit nauales pugnas: quas
 spectauit inter maximos ibres.
 Cādidas utebātur uestib⁹ in spe-
 ctaculis. i. lacernis albis. quæ in
 spectaculis sumebātur. **S**olus
 Horatius minimus cum lacer-
 nā albam non haberet: alio ha-
 bitus colore uenit in spectacu-
 lum: niue autem cadēte uestis facta est alba: in quo poeta & risum mouet: & imperatori
 assentat: cuius mores ait oēs oportere seq. Spectabat: nauales pugnas. Plebs: ordo plebe-
 ius. Mior: equester. Maxius: senatori⁹. **C**ū factō duce: cū diuo Cæsare. **C**ādidas. i. cādidi-
 dis lacernis. **L**acernæ cādidae in distichis: Amphitheatrales nos cōmēdamur ad usus.

Aspice. Ab eadem tempestate sumitur huius epigrammatis argumētum. laudatur-
 que Cæsar q̄ tantos imbres negligere potuerit: nam ut scribit Suetonius p̄ maxi-
 mos imbres spectauit pugnam naualem: & ne hoc uideatur factum Ioue irato: ait poeta
 se suspicari filium Cæsaris: quem infantem amisit his niuib⁹ lasciuire cum patre. **D**e-
 sum uellus: aquarum tacitarum: id est nimium periphrasis. **T**amen: quōis cadat. **N**ix in-
 dulget Ioui: obsequitur cælo & non discedat. **A**quas concretas pigro frigore: id est ni-
 ues. **S**idus hyperborei solitus laxare: cum a pueritia didicerit in expeditione præsertim
 aduersus batavos in germania. **L**axare: ferēdo fatigare. **S**idus hyperborei bootæ: Bo-
 otes idem dicitur Arctophylax filius fuit Calistus: ut alii sentiunt hic fuit Icarus qui
 sumpta una a Bacho repletos utres imposuit in plaustrum: & inde ut putauit Iginus
 dictus est Bootes: id est ductor plaustrum. siue ille siue is fuerit uetustas tradidit relatum
 fuisse in cælum & esse iuxta ursam. **H**yperborei: septentrionalis. **D**issimula-
 re: dissimulando negligere. **H**elice: eadem dicta est cynosura: & ur̄sa minor: ea

Hic colat albano tritenida cultus in auro:
 Perque manus tantas plurima quæcus eat.
 Hic colat ingenti redeuntia sæcula lustro.
 Et quæ romuleus sacra terentus habet.
 Magna quidē superi petimus: sed debita terris
 Pro tanto quæ sunt improba uota deo.

De Horatio.

Spectabat modo solus inter omnes
 Nigris munus Horatius lacernis.
 Cum plebs & minor ordo maximusque
 Sancto cum duce candidus sederet.
 Toto nix cecidit repente cælo.
 Albis spectat horatius lacernis.

De niuib⁹.

Aspice quam densum tacitarum uellus aquarū
 Defluat in uultus cæsaris inque sinus.
 Indulget tamen ille ioui: nec uertice moto
 Concretas pigro frigore ridet aquas.
 Sidus hyperborei solitus lassare bootæ
 Et madidis helicem dissimulare comis.

fuit una ex nutricibus Iouis. quæ sua pietate meruit cælum. In septentrione autem est: immo ut nonnulli sentiunt hæc & ur̄sa maior dicuntur septentriones. ¶ Helicen: id est niues helices septentriones. ¶ Pueri Cæsaris: id est filii Cæsaris mortui quæ ex Domitiano susceptum adhuc infantem amisit: meminit huius Papinius cum prædicat deificatione Domitiano: ibi in amplexus natus fraterque paterque.

Quod sicca. In Bassa male olentē. ¶ Lacunæ sicca: nā siccat a lacuna olet grauit̄.

Qui siccis lassiuit aquis: & ab æthere ludis
Suspisor has pueri cæsaris esse niues.

In Bassam.

Quod sicca redolet palus lacunæ
Crudarum nebulae quod albularum
Piscinae uetus aura quod marinae

Quod pressa piger hircus in capella
Lassi bardaici os quod euocati

Quod bis murice uellus inquinatum

Quod ieiunia sabatariorum

Mœstorum quod anhelitus reorum

Quod spurca moriens lucerna lædæ

Quod ceromata fece de sabina

Quod uulpis fuga: uiperæ cubile

Malles: quam quod oles: olere bassa:

Ad Fabianum.

Vir bonus & paup: linguaque & pectore uerus

Quid tibi uis urbem qui fabiane petis?

Qui nec leno potes: nec commestator haberi:

Nec pauidos tristi uoce citare reos.

Nec potes uxorem cari corrumpere amici:

Nec potes argentes arrigere ad uetulas:

Vendere nec uanos circa pallatia fumos.

quos cōposuimus a nobis scriptū est. Quod Bardiacus. i. sagū ex uillis caproꝝ olet: nam hircinū foetore redolet. ¶ Lassi euocati: multis lassi & laboriosi. Ex hoc Lentulus lanista cognomē accepit: nā dictū est Lentulus bardiacus. ¶ Euocati: excubantis lassi excubiis. ¶ Inquinata bis murice. i. bis tincta: male olet. ¶ Sabbatarii: iudæi dicunt quod sabbata colunt: Recurritaque sabbata palles: horū halitū cū foeteat semp: ante cibū p̄sertim grauis̄simi est odoris. ¶ Rei: mœsti curis agitari hēnt malū anhelitū & odorē mala cōcoctione. ¶ Moriēs: ex tincta. ¶ Ceroma: ungetū erat ex luto & oleo. Pli. auctor: Male olebat si oleū sabinū: quod plurimū habet amurcæ adhibitum fuisset: erat autē palæstritarum.

Vir bonus. Cōsuluit Fabiano ne ad urbē accedat cū sit bonus uir: ut etiā Sexto cōsuluit. ¶ Nec leno. luue. Nemo me ministro fur erit. ¶ Cōmestator: parasit̄. luue. Si potes illa pati quæ nec sarmēt̄ iniquas. ¶ Tristi uoce: afferētē tristitiā. ¶ Præcones erāt in p̄cio quod infra est: Si duri puer igenit ur̄ p̄conē iubeas uel architectū. Corruptere uxore. i. nō potes eē mœchus: Ināes fūos. i. uarios titulos: & assētatorias appellationes: unde Alexā. auctore Spartiano fumo petire iussit quod inani quadā ostētatione apud ip̄m magna grā uideri uolebat: uulgato histicho: Fūo iā pit: quod fūos uēditabat. ¶ Circa pallatia. i. t̄bæ pallatiæ

¶ Nebulæ: sulphurei uapores.

¶ Albularū: albulae erat aqua in agro tiburtino crudæ ut meminit Strabo & Pli. odore sulphureo. supra: Hic ubi sulphureis albula fumat aquis. ¶ Ver̄ aura piscinæ mariæ: ex aq̄s marinis. ¶ Bardiac̄ euocati. ¶ Euocati erāt iuuenes ex cōstri ordine delecti: quod manēte usu anulorū: cōstituti sūt ad custodiā cubiculi Impatori loco militū: hī cū excubias p̄stabant bardiac̄o ueste utebātur: lanificio grossi ore p̄pe simili bardocucullo.

hæ uestes male olebat quā in his cubabāt: & iter sordida ministeria utebantur: nā quod bardiacus puer sit: nec mihi uidet cōuenire: nec unquā legi. Bardiac̄ nō puer est: ut ego sentio sed sagū ex uillis caproꝝ textū: quo milites in castris utebantur: Vir. Lucae naque mēta Cyniphii tondēt hirci setasque comātes: Vtū in castris ac miseris uelāina nauis. Idē scribit Colūella de capro: & luue. de milite: Discit ab hirsuta iaculū torquere capella. i. ex sago pilis caprorum texto: ut in luue. cōmentariis

Casus: tibicem fuit. alibi poeta choraulem appellatit Casus choraules. hic temporibus Galbæ floruit donatus supra cœnam ab eo non parua pecunia cum placuisset auctor est Tranquillus: & copiosus Plutarchus in Galba. Glaphyrus nomen cytharœdi: & apud Iuuenalem: Accepis uxorem de qua cytharœdus Echion: Aut Galphyrus fiat pater: nam cytharœdi nunc erant in precio: quod supra ait: Veniet cū cytharœdus erit: Vnde uiuas .i. unde acquires & comparabis uictum. **H**oc nihil est: nihil proderit esse te fidum. Sic istis uirtutib⁹.

Philomelus: diues ut Philomelus: qui diues fact⁹ cythara. de quo supra: Plus habuit Didius plus Philomenus habet.

Credi. In Massilianū: qui cū improbus esset uolebat uideri castus & pudicus. **T**e neræ frontis. .i. modestæ. In domo Setellæ puero de Argi no itelligi puero Stellæ formosissimo: qui amatorios domini uersus canebat. nā quod nōnulli opinant dictū de Martiale non placet. alibi poeta de formosis Stellæ ministris scribit: & de argino in primis.

Prima. Rogat Euphemū structotē mensæ Domitiani: ut ex suis carminibus ea quæ sunt iocosa ostendat imperatori tantū cū cœnauerit: que sunt seueriora ante cœnā.

Priā: & altera hora: id ē prima & secunda salutabāt antiq amicos potentes. **T**ertia hora: agitabantur lites. **V**arios labores. .i. uaria opa exerceat.

Octaua & nona exercebant palæstritæ. **F**rangere toros extructos: accūbere. **D**ecima post mensas: ut meos libellos oñdas Impatori. **D**apes ambrosias. .i. diuinas. **L**axatur. .i. relaxat animū: exhilarat. **I**ngēti manu. .i. diuina. **I**ocos. .i. meos libellos ostendere Domitiano. **M**etire. .i. caute eas. **L**icēti gressu. .i. casto carmine & casto gressu. **A**d louē. .i. Domitianū. **M**atutinū. .i. ante cœnā. q. d. āte cœnā o musa oportet iactiore carie accedas: post cœnā locus ē iocis lasciuiorib⁹.

Sotæ. Sotes erat pater Labullæ eruditus clinice medicina: de qua supra est dictū. Labulla tanquā altera Hippia secuta est Clytum relicto coniuge.

Plaudere nec cano plaudere nec glaphyro.
Vnde miser uiues homo fidus certus amicus?
Hoc nihil est: nunquam sic philomelus eris.

In Massilianum.

Credi uirgine castior pudica
Et frontis teneræ cupis uideri:
Cum sis improbior massiliane
Q uam qui compositos metro tibulli
In stellæ recitat domo libellos.

Ad Hilum.

Cur here quod dederas hodie puer hile negasti?
Durus tam subito qui modo mitis eras.
Sed iam caufaris barbamque ānosque pilosque:
O nox q̄ longa es quæ facis una senem.
Q uid nos derides? here qui puer hile fuisti.
Dic nobis hodie qua ratione uir es.

Ad Euphemum.

Prima salutantes atque altera continet hora:
Exercet raucos tertia caufidicos.
In quintam uarios extendit roma labores.
Sexta quies lassis: septima finis erit.
Sufficit in nonam nitidis octaua palæstris:
Imperat extructos frangere nona toros.
Hora libellorum decima est eupheme meorum:
Temperat ambrosias cum tua cura dapes.
Et bonus athereo laxatur nectare cæsar:
Ingentique tenet pocula parca manu.
Tunc admitte iocos: gressu timet ire licenti
Ad matutinum nostra thalia iouem

In Labullam.

Sotæ filia clinici labulla
Deserto sequeris clitum marito
Et donas & amas.

Sotes. significat parcum. prodigam mulierem hac allusione uerbi ridet poeta. *ἔξῃς*
ασώτως. i. prodiga es: nam ludit his dictionibus Sotæ filia & asota es.

DVm. Puerum alloquitur ut ferat librum ad Faustinum amicum emendandum: Va
de o puer Pagina characteres. **I**nstructus affer: quod est necessariū. **S**pongia puni

Dca: qm̄ ex africa præstatiōes spōgiæ mitebāt: uel pumica. i. leuitatis pūicæ & officii.
Vm. L. Antonius p̄ses superioris germaniæ monuit bellū ciuile i Domitianū fidu

Ad Faustinum.

Dū nouus est nec adhuc rafa mihi frōte libellus:

Pagina dum tangi non bene sicca timet:

I puer: et caro perfer leue munus amico

Qui meruit nugas primus habere meas.

Curre: sed instructus comitetur punica librum

Spongia: muneribus conuenit illa meis.

Non possunt nostros multæ faustine lituræ

Emendare iocos: una litura potest.

In An. saturnium.

Dum nimium uano tumefactus nomie gaudes:

Et saturninū te miser esse pudet:

Impia parrhasia mouisti bella sub urfa:

Qualia qui phariæ coniugis arma tulit.

Exciderat ne adeo fatum tibi nominis huius.

Obruit actiaci quod grauis ira freti.

An tibi promisit rhenus: quod non dedit illi

Nilus: & arctois plus licuisset aquis:

Ille etiam nostris antonius occidit armis

Qui tibi collatus perfide cæsar erat.

In Thaidem

Nulli thai negas: sed si te non pudet istud:

Hoc saltem pudeat thai negare nihil

Ad Silium.

Sli castalidum decus sororum

Qui periuria barbari furocis

Ingenti premis ore: perfidosque

Fatus Hānibalis: leuesque pœnos

supat. M. Ant. ab Aug. Ille. M. Anto. collat. tibi erat Cæsar: adeo tu es inferior Anto.

NVlls. Thais meretrix nulli negabat: & qd̄ grauius erat fellabat poeta ait si ista p̄di
onē turpe genus libidinis. **N**egare nihil: ē fellare. hoc. n. significat ap̄d Martialem. alibi:

Qui nil negat hic aticina fellat. præterea Nil mihi galla nega. alibi: At quōdā mihi gal
le nil negabas. Thaidē fuisse fellatricē illic dixit Nemo est: hais senex ad irrumandū.

Mlli. Rogat Silium ut legat uersus suos. **P**remis: insectaris. **P**eriuria: id est perfi
diam punicam. **L**eues. fœdifragos.

cia duarū legionū. Imperator
absēs id cōfecit mira felicitate
resoluto pōte rheni inundatio
ne copiæ barbarorū ad eū trāsi
turæ phibitæ sūt. Eodem die
quo uictus ē aglla tanq̄ nuntia
uictoriæ Domitiani statuā am
plexa ē. **S**aturninū: Suetōius
auctor: Is tertiū tribunus ple
bis ut Glautiā ministre p̄torē
haberet uexata iam diu repu.

Mumiū cōpetitorē curauit
necādū i cāpo martio: deique
senat⁹ statuit ut turbulēt⁹ & se
ditiosus tribun⁹ tollerēt e me
dio. datū igit̄ negociū ē Mario
qui glautiā & Saturninū i ca
pitolio obsessos dedit necādos
populo. ait poeta puduisse. L.
Antonium meditari i urbe se
ditiones ut Saturnin⁹ fecit: &
propterea iuisse i germaniam
ut illinc arma moueret. M. itē
Antonius mouerat olim ciui
le bellū in Augustum ut poe
ta hoc nom̄ attulisse animos.

.L. Antonio. **S**ub urfa parrha
sia: id est sub septentrione in
germania. **V**ano nomine. M.
Antonii: q̄ frustra mouit bel
lum ut tu. **S**aturninum: id ē
quis esses animo Saturninus
& moueres urbanas seditiōes.

Tulit arma: Augusto. **P**ha
riæ cōiugis: Cleopatrar. **E**xci
deras animo: id ē eras ne adeo
oblitus. **F**reti: actiaci. i. maris
ad actium p̄montoriū in quo

Magnis africanis. i. ducis triumphum Scipionis. **S**eueritate: grauitate carminis heroi-
ci: in quod seuerus uersaris: uel seueritate supercilio celsorio. **A**lea: ludus. **V**agus liber
nam serui in saturnalibus omnes erant liberi & uagi. **H**ora. Age libertate decembri.
Fritillus: ut alueolus: idē Porphirio in Horatium putat. **M**adidos: perfusos: tractū ab es-
briis. **R**emissa: relaxata. **C**ontracta: cum ducitur uultus in seueritatem. **P**asserem: car-
men scriptum de passere amicæ Catulli.

Claudia. Laudat connubiū
Claudiæ & Auli pudētis:
optatque ut faustum sit.

Meo pudenti: amico meo.

Macte esto: cum alicuius fa-
ctum probamus utimur hoc
uerbo macte. **M**acta hostia di-
citur quādo mola ē supra īfu-
sa. **C**innama: potes hoc intel-
ligere de unguento: quod ex
nardo balamino amomo fie-
bat. **M**iscētur tam bene: id ē
tam bene cōueniunt. **T**hese-
is fauis: inter cætera uina me-
dicata erit uinum quod melli-
tites dicebatur a melle ī musto
immixto: ab aliis dictū ē pipe-
ratū: nā & piper adhibebat: ab
aliis cōmuni uerbo cōditū Ca-
tone & Plinio auctore. **T**he-
seis fauis. i. melli attico: nā mel
atticū rliqua oīa gloria supat.

Melius: aptius. **U**lmi: dicen-
tur mariti ulmum. **L**othos: ar-
bor præcipua libyæ: cuius flo-
ris suauitate homines rerum o-
mnium obliuisci dicuntur: un-
de lotho pagi populi: q̄ ea præ-
sertim abundāt: ut Homerus
Strabo Plinius scribūt. **M**yr-
tus: ad littora crescit non ma-
gis ob aquam q̄ propter calorem
quoniam agri littorales cæte-
ris regionibus sunt calidiores.

Candida concordia: cui deæ
Vespasianus templum erexit:
candida sine perturbatione.

Aequa tā pari iugo. i. uicissim
amant & pari ardore.

Mille: Cecilianus petierat
mutuo a Martiale mille nummos. Martialis negauerat: Rursus petiit uasa sex milium.

Causatus: causam afferens. **Q**uinque milia. i. uasa quinque miliū quæ pluris sunt.

Priuignū: Gallus habebat rem cū nouerca uiuo patre: qd̄ & si poterat dissimulare:
q̄ diu uixit pater: tamē nunc patefecit: nam patre mortuo eam tenebat domi præ-
ter morem: quoniam postea q̄ erat priuignus gallus debuit discedere: sed tūc cū uelit do-
mi manere tāq̄ nouerca & uxor patris apte dinoscit eam nunquā fuisse nouercam.

Magnis cadere cogis africanis
Paulum deposita seueritate
Dum blanda uagus alea december
Incertis sonat hinc & hinc fritillis:
Et ludit rota nequiore talo
Nostris otia commoda camcenis:
Nec torua lege fronte: sed remissa
Lasciuis madidos iocis libellos.
Sic forsan tenet ausus est catullus
Magno mittere passerem maroni.

De Nuptiis pudentis & claudia:

Claudia ruffe meo nupsit peregrina pudenti
Macte esto tedis o hymenæe tuis.

Tam bene rara suo miscentur cinnama nardo:
Massica theseis tam bene uina fauis.

Nec melius teneris iunguntur uitibus ulmi:

Nec plus lothos aquas: littora myrtus amat.

Candida perpetuo reside concordia lecto:

Tamque pari semper sit uenus æqua iugo.

Diligat ipsa senem quondam: sed & ipsa marito:

Tunc quoque cum fuerit non uideatur anus:

Ad Cecilianum.

Mille tibi nummos hesternæ nocte roganti:

In sex aut septem ceciliane dies.

Non habeo dixi: sed tu causatus amici

Aduentum: lancem paucaque uasa rogas.

Stultus es: an stultum me credis amice: negaui:

Mille tibi nummos: milia quinque dabo.

In Gallum.

Priuignum non esse tuæ te galle nouercæ:

Rumor erat. i. aiebat esse priuignū: uiuo genitore: q̄a ipsa erat coniunx. **Nusq̄:** q̄a mortuus est. **Absolui hoc iudicio:** nā Cicero ī causis ita floruit: ut appellatus fuerit rex iudicioꝝ. auctor Quintilia. hic Regulus causidicus fuit: De quo Plī. auctor. **Definit esse:** quæ adhuc nouerca: quia habebas rem semper cum illa.

FAcere: In Lyciscā meretricē fellatricē: eiusdem meretricis nomē apud Iuuenalem: Nomē mērita Lyciscæ: & simul ī Paulū irrumatorē.

Rumor erat. coniunx dum fuit illa patris.
Non tamen hoc poterat uiuo genitore probari:
Iam nusquā pater est: galle nouerca domi ē.
Magnus ab infernis reuocetur tullius umbris.
Et te defendat regulus ipse licet.
Non potes absolui: nam quæ non desinit esse:
Post patrem: nunquam galle nouerca fuit.

Ad Paulum.

Facere in lyciscam paule me iubes uersus:

Quibus illa lectis rubeat & sit irata:

O paule malus es: irrumare uis solus.

De Puero glacie occiso.

Qua uicina pluit dipsanis porta columnis:

Et madet assiduo lubricus imbre lapis:

In iugulum pueri: qui roscida templa subibat:

Decidit hiberno pragrauis unda gelu.

Cunque peregisset miseri crudelia fata:

Tabuit in calido uulnere mucro tener.

Quid non saua sibi uoluit fortuna licere:

Aut ubi mors nō est: si iugulatis aqua.

De Endromyde.

Hanc tibi sequanice pinguem textricis alumna.

Quæ lacedæmonium barbarā nomē habet.

Sordida sed gelido non aspernanda decembri:

Dona peregrinam mittimus endromydem.

Seu lentum ceroma teris tepidum ue trigona

Siue harpasta manu puluerulenta rapis.

unguentum erat: ut supra ex oleo & ceno: quo utebantur iuuenes ad robur lacertorum eo se exercentes: nā non satis fuit petere harenam a Nilo in palæstra: unde Patrobo liberto Neronis afferebatur: nisi ceromata excogitassent: quibus ut ait Plinius. Iuuentus uires corporis exercendo animi uires perdebat. Iuuenalis de hoc genere gymnasii intelligit ut puto cum ait: Cum lassata graui ceciderunt brachia massa. sunt qui locum putent in quem sensum uidetur loqui Plī. Athlætas iquit suos: & ceromata imaginibꝫ exornant: sed superior sententia placet. **Seu teris lentum ceroma.** i. seu luctaris: nam in uicem terebant palæstricæ luctantes. **Trigon:** genus pilæ paganicæ: quæ eadē dicitur pila trigonalis. **Harpastū:** genus ludi erat: ut ait Suidas: sunt qui putent esse genus uehiculi:

Rubeat ira excādescat & irata sit mihi. Irrumare uis solꝫ: & ita ostendit alterā esse fellatricē & alterū irrumatorem.

Qua: De morte pueri iugulati stillicidio congelato cōqueret poeta q̄ & aqua ueluti & ensis iugulare didicerit.

Unda cōgelata. i. stiria. **S**ubibat: ingrediebat. **C**olumnis: uipfanis: a uipfano cōsule. **L**apis lubricus: fluens. **M**ucro: glacies tanq̄ mucro. **T**abuit: cōcaluit in sanguine uulneris calidi.

Hanc Endromides erant uestes hirsutæ & longiore pilo: quibus utebantur ī gymnasio & teatro ad munera harenæ exercenda. Iuuenalis. Endromidas tyrias & scæmineum ceroma. Quis nescitur? Iam mittebantur ex Gallia industria textorū qui illic præstātissimi habebantur seruato tamen pristino nomine: nam Endromides dicebantur græca appellatione quæ Gallia eas mitteret.

Martialis: Endromidem mittit: nō expresso nomē ad quē quāuis nonnulli putēt esse Sequanicum quod potius ē appellatiuum & iungitur cum textricis. **S**equanicæ: id est gallicanæ. **B**arbara: ueniēs ex Gallia. **G**elido: decēbri nam usus huius uestis erat hyemali tempore in gymnasio. **C**eroma:

cuius cursum iuuenes ad exercitacionem lacertis reprimebant: meminit huius gymnasi Pli. i. vii. & Sæneca in declamationibus de harpaso in distichis: Hæc rapit antæ i uelox i puluere draucus. sed puto esse pilam. Follis: genus pilæ qua & iuuenes & senes piter ludebant. Augustus Cæsar ea maxime delectabatur: Fra: Folle decet iuuenes ludere folle senes. Plumea: ex plumina farciebatur: uel ex pilis. Athas: puer fuit: qui i plano cõsule a meridie ad uesperæ. lxxv. milia passuum cucurrit magna omnium admiratiõne. meminit historic Pli. omisso pueri nomine. Athas autem non

men ueloci cursori cõueniens: nam Athæ dicunt qui uix summis pedum uestigiis terram cõtingunt. Iris: cælum & serenitas.

Sindone cultus: sindones erant uestes candidæ ex lino: quibus magis utebantur: & erant subtilissimæ. cum autem cõparet sindonem endromidi: aperte discit endromidem quoque ex lino fuisse: sed grossiorẽ. supra: Quid sindone tinctus olenti.

Dicit: Carelia erat puella & dicebat se uetulam. Gellia erat anus & dicebat se puppam. Altera Gellia quæ anus & uolebat uideri puella.

Putidi & putiduli dicuntur qui sibi ipsis displicent. hoc Cicerone uno loco: Displicebam mihi. Aliibi dixit: Eram putidulus. Cum autem quisquam sibi ipsi displicet contrahit frontem & caret omni hilaritate. Propterea ait poeta alteram mulierem cupientem uideri puellam adeo gestire: ut sit ridicula & non puella alteram cupientem uideri animum non uideri solum anum: sed putidulam.

Nullus: In Celiu impium qui contempit diis magna audacia commissis sceleribus diues euaserat. Dum hoc negat. i. dum ita scelera exercet: ac si

nulli essent dii.

Rimos: Cleopatra uxor Martialis: cum primo thalamo fugisset in lacus: Martialis eam secutus osculatus est reliqua aquis prohibentibus. Placanda: quia nondum mansuefacta. Gemma: quia in gemma rosæ inspicuntur. Potes etiam intelligere de pictura qua ita Cleopatram latentem sub

aquis expressam fuisse dicit: ut ipse tanquam in ueram insilerit.

Dum: Lustricus Brutianus græce eruditus iam cum Callimacho elegiarum scriptore editis uersibus græcis certabat. Increpat musam Martialis quod dum cessat iam Lustricus Brutianus græco carmine superauit Callimachum: hortaturque ut exeat: & cum Brutianus latine scribere cepit: ipsum faciat illi secundum laudem poematis. Dedit palmam de se. i. cessit Brutiano. Brutianus

Plumea seu laxi partiris pondera follis:

Siue leuem cursu uincere quaris atham.

Ne madidos intret penetrabile frigus in artus:

Neue grauis subita te premat iris aqua:

Ridebis uentos hoc munere tectus & imbres:

Nec sic in tyria sindone tutus eris.

De Carelia & gellia.

Dicit se uetulam: cum sit carelia puppa:

Puppam se dicit gellia: cum sit anus.

Ferre nec hanc possis: possis coline nec illam:

Altera ridicula est: altera putidula.

De Celio.

Nullos esse deos inane cælum

Affirmat celius: probatque quod se:

Factum dum negat. hoc uidet beatum.

De Cleopatra uxore.

Primos passa toros & adhuc placanda marito:

Merferat in nitidos se cleopatra lacus.

Dum fugit amplexus: sed prodidit unda latentem

Lucebat totis cum tegetetur aquis.

Condita sic puro numerantur lilia uitro:

Sic prohibet tenues gemma latere rosas:

Insilui: merfusque uadis luctantia carpsi.

Basia: perspicua plus uetustis aqua.

Ad Thalamum.

Dum tu lenta nimis: diuque quaris:

Quis primus tibi: qui uesit secundus.

Gratum quis uel epigramma comparabit

Palmam callimachus thalia de se

Facundo dedit ipse brutiano

memit Pli. i. epistolis. Lepor' cecropio satur: uersu græco. Luserit sa. idē ē iocos latios.
A Emula: laudat loca quædā Venetiæ: ubi se dōiciliū fixurū senectuti ait: si quando poterit uīdicar' sei libertatē. **A**ltinū: oppidū Venetiæ. **P**haetōthei: ad padū. **E**uganeos lacus: a mœnitatē siluæ laudat i qua dicit uerisimile fuisse dryadē quæ nunq̄ nubere solet ductā fuisse in uxorē a Fauno deo siluag: q̄ cū ait præcipuā loci amœnitatē ostendit. **A**ntenoreo: in silua patauina. **A**d lacus: nā. xxiii. lacus illic olim recensēbatur: **A**quileia: urbs extra Venetiam.

Qui si cecropio satur lepore
Romanae sale luserit mineruæ:
Illi me facias precor secundum.

De Diaulo medico.

Nuper erat nunc est uespillo diaulus:
Quod uespillo facit: fecerat & medicus.

De Littoribus altini.

Aemula baianis altini littora uillis:
Et phaetonthei conscia silua rogi:
Quæque antenoreo dryadū pulcherrima faūo:
Nupsit ad euganeos solla puella lacus.
Et tu lædæo fœlix aquileia timauo:
Hic ubi septenas cyllarus hausit aquas.
Vos eritis nostræ portus requiesque senectæ:
Si iuris fuerint otia nostra sui.

Ad Posthumum.

Quod te mane domi toto non uīdimus anno:
Vis dicam: quantum posthume perdiderim.
Tricenos puto bis uicenos ter puto nummos:
Ignosces togulā posthume pluris emo.

Ad Augustum.

Sæpe meos laudare soles auguste libellos:
Inuidus ecce negat. non minus ergo soles.
Quid quod honorato non sola uoce dedisti:
Non alius poterat quæ dare dona mihi.
Ecce iterum nigros contorsit liuidus unguis:
Da cæsar tanto tu magis ut doleat.

Ad Cloen.

Donasti tenero Cloe luperco
Hispanas tyriaque coccinasque

os illo inuito rāto magis ut inuidus doleret. Ita da tanto magis ut rumpatur.

Donasti: In Cloem mereticē: quæ donabat uestes Luperco nomine proprio. Luperco autē nomie cōmuni agebant ludos nudi. **V**ir. Nudosque lupercos. ad quod alludens monet Martialis ne tantum donet suo Luperco: nam si perrexeris inquit donare: ludus lupercus te nudam reddet. **T**enero iuueni: qui subagitat te. **H**ispanas: bæticæ: quia inde optimæ lanæ afferebantur.

Lædæo timauo: q̄ ait cillarū illic bibisse extra historiā ē: nā Cillarus relict' est in laconia a Castore quando nauigauit cū argōautis. **P**apini. i. **T**he. **T**ua furto plapsa ppago Cillare: cū scythici diuersus ad hostia pōti Castor amiclæas rēo mutauit habenas. sed cursū argōautagē oñdit: cū quibus erat Castor: nā argonautæ duxerūt nauē p̄ saū. histrū: nauportū: & ignoto quodā amne i adriaticū iuxta tergeste. diligētiores auctores tradidere hūeris delatā fuisse p̄ hæc loca: quibus Cornelius nepos scribat histre cōfluere ad hostiū padi mari iter lecto: q̄ uerius q̄ fluminis undis mitescit. elegāter igit' eum cursum designat cū ait cillarū equū Pollucis q̄ una cū fratre iter argonautas erat illic bibisse. **S**eptenas aquas: propter septē hostia Timauī.

Quod: In Posthumū amicū qui factus diues deseruerat Martialē: & aut nihil aut pagē dabat: cū tamen uellet coli assidue. **Q**uod non uidi. i. q̄ nō salutauī te mane.

Sæpe: ad Cæsarem. **N**egat: laudandos esse libellos. **N**on sola uoce: id est nō sola uoce laudasti me: sed dedisti etiam ius trium natorum: fecisti etiam me tribunū Prætozem. **M**agis ut doleat: id ē quæ admōm legisti libellos me

Caleſo: canulinā togam **I**ndos ſardonycas: nā ex India mittebat̄ præcipui: ut Plin⁹ ſcribit. **S**maragdus: in precio olim fuit. **N**ero pugnas gladiatorum ſmaragdo ſpectare ſolebat. Cū autē duodecim genera ſmaragdi ſint: nobiliſſimi ſunt ſcythici: quia nullis maior eſt austeritas nec minus uitii. **D**ominos flauios: nā flauii erant nūmi a flauis imperatorib⁹ ſignati: hoc ē Veſpaſiano Tito & Domitiano. **G**labraria: glabriones dicunt̄ q̄ ſūt ſine pilis: & glabrarias oues appellat Varro in re agraria carentes lana. **C**loc glabraria erat: quia expilata erat. **F**eſtus idem & Plinius.

Oſtat: At̄ poeta ſe quidē cupere ſcribere: quod ēt dixit ſuperius: Edita ne breuib⁹: ſed nihil aliud offendere gratiam carminū ſuorū: q̄ copia: nā quo rarior res eſt: eo ſolet eſſe carior: ſed tamē ſe propterea nolle deſiſtere: cū i hac copia unum poſſit eſſe remedium: ut. ſ. lector. quēcūque libellum perlegerit eū ſolum eſſe putet. ſcribit̄ autē ad Aulum Pudentem amiciffimū. **T**urba ſua: multitudo. **N**oſtris libellis obſtat: id ē nocet gratiæ noſtorū carminū. **O**pus frequens. i. frequentia epigrammata. **R**ara iuuant: & exēplo oſtendit. **H**yemali tempore: & ex ægypto & poſtea ex agro romano roſæ in urbem mittebantur. **E**rant præterea roſæ quæ dicebant̄ hybernæ fictæ bracteis. i. foliis auri & argenti. alibi diximus. **S**ic: raritate.

Com mendat: gratiorē facit. **N**on ſemper aperta. i. clauſa aliquādo. **N**umerat̄: iter poetas. **M**arfus: Domitius: cui⁹ ille uerſus extat in Orbiliū ſæuum uerberatorē puerorū De quo etiā Iuue. Si quos orbilius ferula ſcuticaque cecidit. hic ſcripſit bellū Herculis i amazoēs: qđ amazonidē iſcripſit: idē d̄ſcripſit Homerus ut tradit Plutar. **S**ic: hoc pacto.

Baiano: Ex hiſtoria: nā in piſcinis Cæſaris Domitiani auctore Plin. piſces uocati ad nomē uenire ſolebant. Quo argumento docet̄ idē auct̄or piſces habere auditū: ſed p̄cipuum mugilem ſalpā cromi lupum. **A** lacu baiano: a piſcina Cæſaris: quæ erat baiis. **N**ocēs: damnatus. **S**acris: quia ſunt Domitiani dei. **D**ñm: Domitianū. **M**agistri: cuſtodis. **L**ibis impius: q̄a uiolauit ſacros piſces. **C**alamo: canahamo. **R**ogator: medicus. **A**d lacus baianos: iuxta piſcinam.

Indos ſardonicas ſcytas ſmaragdos:

Et lotam tepido togam galeſo:

Et centum numeros nouæ monētæ:

Et quicquid petit uſque & uſq̄ donas.

Væ glabraria uæ tibi miſſella:

Nudam te ſtatuet tuus lupercus.

Ad Pudentem.

Oſtat care pudens noſtris ſua turba libellis:

Lectoremque frequens laſſat & implet opus.

Rara iuuant: primis ſic maior gratia pomis:

Hybernæ pretium ſic meruere roſæ.

Sic ſpoliatricem cōmendat falſus amicam:

Ianua nec iuuenem ſemper aperta tenet.

Sapius in libro memoratur perſius uno:

Quam leuis in tota marſus amazonide.

Tu quoque d̄ noſtris releges quacūque libellis:

Eſſe puta ſolum. ſic tibi pluris erit.

Ad Piſcatorem.

Baiano procul a lacu mone mus:

Piſcator fuge: ne nocens recedas:

Sacris piſcibus hæ natantur undæ.

Qui norunt dominum manumque lambunt:

Illam: qua nihil eſt in orbe maius.

Quid quod nomen habent & ad magiſtri

Vocem quiſque ſui uenit citatus.

Hoc quondam libys impius profundo:

Dum prædam calamo tremente ducit.

Raptis luminibus repente cæcus.

Captum non potuit uidere piſcem.

Et nunc ſacrilegos perofus hamos:

Baianos ſedet ad lacus rogator:

Gibis simplicibus: nō dolosis sine hamo. **Dedicatos:** Cæsari Domitiano deo dicatos: nā deus dicebatur.

Quod Hippodamus rogabat Martiale ut aliquid scriberet & de se: Eū deridet quod habeat nomē rebelle musis & nō cōueniens carminib⁹. Hisdē ferme uerbis utitur i Carinū: cuius nomē dicit esse musis rebelle. **A**uersum frōte sororū: a musis. **D**ura mater: rusticana. **Q**uod nomē nullo genere carminis dici posset. **P**ia Caliope: an propter filiū Orpheū i quo lugēdo pietatis nomen meruit: an quod meliorib⁹ numeris præest: prior sententia placet. **B**elle: cōcinne uenuste.

At tu dum potes innocens recede:
Iactis implicibus cibus in undas.
Et pisces uenerare dedicatos:

Ad Hippodamum.

Quod cupis in nostris dicique legique libellis:
Et nonnullus honos creditur esse tibi.
Ne ualeam si non res est gratissima nobis:
Et uolo te chartis inseruisse meis:
Sed tu nomen habes auersum fronte sororum:
Impositum mater quod tibi dura dedit.
Quod nec melpomene qd nec polymnia possit:
Nec pia cum phœbo dicere calliope.
Ergo aliquod gratum musis tibi nomen adopta:
Non semper belle dicitur hippodamus.

De Ape electro inclusa.

Et latet & lucet phaethontide condita gutta:
Ut uideatur apis nectare clausa suo.
Dignum tantorum precium tulit illa laborum:
Credibile est ipsam sic uoluisse mori.

Ad Sosibianum.

Plena laboratis habeas cum scrinia libris:
Emittis quare Sosibiane nihil.
Edent hæredes inquis mea carmina. quando?
Tempus erat iam te sosibiane legi.

Ad Attalum.

Sordida cum tibi sit: uerum tamen attale dicit:
Quisquis te neuiam dicit habere togā.

De pugna dammarum.

Frontibus aduersis molles concurrere dammas:
Vidimus & fato sorte iacere pari.
Spectauere canes prædam stupuitque supbus:
Venator cultro nil superesse suo.

cum tauri inter se pugnâtes & uiri præstent spectacula: Ipse quoq; suum præstare uoluerunt: inde ait alio epigramate: Vis dammis Cæsar parcere mitte canes: scilicet ut intelligant tibi non placere: ut pugnent quasi diceret in tuam pugnaerunt gratiam. **M**olles: olim imbelles. **C**anes: qui erant in theatro. **V**enator: qui uenerat in theatrum. **N**ihil: restare uenabulo in quod sæuisset.

Et latet: In electro nōnūq; uisebant formicæ: culces: lacertæ: quæ recēti adhærentes ab indurescēti claudebatur: quo argumento nonnulli utuntur ad ostēdendum electrū aliquādo fieri liquidū. nūc laudat a Martiale apis inclusa.

Gutta phaethontide. i. succi no & electro quod nascit ex lachrymis sororū phaethōtidis: Nectare suo: melle. Tulit p̄tiū mortis laborum tantorum in melle faciendo.

Plena: Ad Sosibianū. Sosibianus uolebat uideri poeta multis libris compositis cum nullos ederet: dicebat autē se expectare: ut hæredes ederent: ipso mortuo. At inquit poeta postea q̄ libros habes perfectos: tempus est te legi: id est morere ut libri emittantur: & oportebat te iā mortuū esse ut legereris. Argute cū aliud dicere uideat hoc significat.

Frontibus: Dammæ in spectaculis Domitiāi cū i filiis sint fugaces: inter se concurrentes: ceciderunt quod nimirum uideatur Martialis ait factum numine Domitiāi cui

Tauri sic pugnat. i. sic ceciderunt in gratiam tuam inter se pugnantes. Sicutiri: & sic ipsae

Cammæ uoluerunt.

Quentum: Apher ut nihil daret Martiali: quotiens occurrebat ei. numerabat debitorum: & futuros redditus. Iam ait non potes euadere quin des aliquid: nam cum non dederis haec nus ob liberalitatem tuam: nunc saltem debes dare in praemium molestiae qua me afficis quotidie enumeras tuos debitorum. Solidum. i. integre. **T**er duceta. lx. numeres aliquid. i. des & soluas.

Argenti: Carinus multa pocula habebat & uarie sculpta hisque gloriabatur. Argentum purum dicitur argentum illaboratum: & argentum purum quod ad nullos spurcos usus adhibetur: ut Pompeius scribit. Carinus erat cunnilingus: cum ergo potaret his poculis non poterat uideri pura. quia os fetidum erat: sed iocans Martialis ambiguitate uerbi: ait eum non habere argentum purum: quum Carinus intellegat. i. illaboratum: Martialis fallit & intelligit eum non habere ea pocula pura: quia cum sit cunnilingus: non posset nisi spurce illis uti. **G**raniana: pocula ab auctoribus & magistris officinarum nomina sumebant: inde alia clodiana: alia firmana: alia graniana a granio sculptore. **L**inunt auro: hoc est illud genus poculorum de quo Plinius iam figurat in poculis circuli auro quaerimus. **A**urum: calicem subtile erat: huic usui accommodatum. **A**naglypta: pocula excisa in asperitate dicuntur nam anaglypho significat sculpo. **P**urum: quia nullum purum habere potes: cum sis cunnilingus: nam omnia spurca reddis ore: & usu. Fuisse Carinum cunnilingum ante indicauit eo uersu: Cum nunc legit Carinus: & tamen pallet.

Atria: Posthumus uetus Martialis amicus nam una uixerat triginta annis: nunc factus diues nihil dabat. Conquerit poeta quod exacta iam aetate alium dominum quaerere non possit: & Posthumus nihil mittat. **T**oto stemmate: cum omnibus imaginibus quae in atris seruabantur. **T**er numeranda. hoc propter duos Senecas dicit: & unum lucanum: nam tres ex ea domo docti fuerunt.

Ter numeranda. i. trium uirorum laude illustrata. Alibi: Duos Senecas unicunque

Vnde leues animi tanto caluere furore?

Sic pugnant tauri: sic cecidere uiri:

Ad Olum.

Cana est barba tibi: nigra est coma: tigrere barbam
Non potes: haec causa est: sed potes ole comam.

Ad Afrum.

Centum coranus & ducenta mancinus:

Trecenta debet titus: hoc bis albinus.

Decies sabellus: alterumque seranus.

Ex insulis fundisque tricies solidum:

Ex pecore redeunt ter ducenta parmenli.

Totis diebus afer hoc mihi narras.

Et teneo melius ista quam meum nomen.

Numeres oportet aliquid: ut pati possim:

Quotidianam refice nauseam nummis

Audire gratis afer ista non possum.

Ad gallam.

Galla nega satiatur amor: nisi gaudia torquent:

Sed noli nimium galla negare diu.

Ad Carinum.

Argenti genus omne comparasti:

Et solus ueteres myronis artes:

Solus praxitelis manus: scopaque:

Solus phidiaci toreuma caeli:

Solus mentoreos habes labores.

Nec desunt tibi uera glautiana:

Nec quae callaico linuntur auro.

Nec mensis anaglypta de paternis:

Argentum tamen inter omne miror:

Quare non habes Carine purum.

Ad Posthumum.

Atria pisonum stabant cum stemmate toto:

Et docti senecae ter numeranda domus.